

A TISZÁNINENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1884. ápril 29., 30. és május 1., 2-ik napjain

MISKOLCON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

MITROVICS GYULA,

egyházkerületi egyházi aljegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1884.

**A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1884. ápril 29., 30. és május 1., 2. napjain
Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésének**

J E G Y Z Ó K Ö N Y V E.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület Miskolcon tartotta meg tavaszi közgyűlését, 1884. ápril 29., 30. és május 1. és 2-ik napjain. Elnökök: *Kun Bertalan*, püspök és ifj. báró *Vay Miklós*, alsózempléni egyházmegyei, mint hivatalkorra legidősebb gondnok.

Jelen voltak mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Veress Sámuel*, *Béki Sámuel*, papi tanácsbírák; *Antalfy László*, főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Bornemisza József, esperes; báró *Vay Béla*, egyházmegyei gondnok; *Édes Abrahám*, *Tóth Dániel*, *Édes Vince*, egyházi; *dr. Bódogh Albert*, *Bárczay Miklós*, világi tanácsbírák.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Ragályi György*, egyházmegyei gondnok; *Tóth Menyhért*, *Simon József*, papi; ifj. *Losonczy Károly* és *Ragályi Miklós*, világi tanácsbírák.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál, esperes; *Csider Károly*, egyházmegyei gondnok; *Szentpétery Sámuel*, *Réthy József*, papi; *Bornemisza István*, *Sárközy Gyula*, világi tanácsbírák és *Terhes Pál*, aljegyző.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; ifj. báró *Vay Miklós*, egyházmegyei gondnok; *Bodolay József*, *Terhes Barna*, papi; *dr. Lengyel Endre*, *Kóczán Miklós*, világi tanácsbírák; *Tóth Lajos*, főjegyző.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Kálniczky János, esperes; *Bernáth Elemér*, egyházmegyei gondnok; *Tóth Ferenc*, *Fejes István*, papi; *Dókus Gyula*, *Dókus Ernő*, világi tanácsbírák és *Böszörményi Károly*, főjegyző.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó András, esperes; *Makay Dániel*, papi tanácsbíró.

A tornai egyházmegyéből: Lovass Sámuel, esperes; *Lükő Géza*, egyházmegyei gondnok; *Csiszár István*, világi tanácsbíró és *Kapossy György*, főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbíró: Mocsáry Lajos.

A sárospataki főiskola részéről: Radácsi György, akadémiai; *Molnár Lajos*, gimnáziumi igazgató; *Zsindely István*, gazdasági választmányi elnök; *Németh László*, jogigazgató.

Jegyzőktől: Debreczeni Bertalan, világi fő-; *Mitrovics Gyula*, egyházi és *Dr. Kovács Gábor*, világi aljegyzők.

Ezeken kívül nagyszámú hallgatóság.

1. Elnök püspök úr, buzgó imában kérvén istennek segedelmét:

A tanácskozást, a jelenlevő tagok szívélyes üdvözlete után, megnyitotta.

2. És pedig mindenekelőtt tudatta, hogy miután szeretett főgondnokunk ő nagyméltóságához ez alkalommal nem lehet szerencsénk, a társelnöki szék betöltése váltott szükségessé.

Ez ok miatt a társelnöki helyet, közgyűlésünk szívből fakadó üdvözlése között, ifj. b. Vay Miklós, mint legidősebb egyházmegyei gondnok foglalta el.

3. A képviselők megbízó-levelei felolvasottaknak tekintetvén:

Azok igazoltattak.

4. Bálint József, egyházkerületünk egyházi főjegyzője, levélben tudatta, hogy körülményei miatt a közgyűlésen meg nem jelenhet.

Tudomásul vétetett.

5. Elnöklő püspök úr jelentette, hogy a gömöri egyházmegye gondnokául, a buzgó tevékenységéről, példányszerű egyházszeretetről mindnyájunk előtt ismeretes Csider Károly, egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíróvá választotta meg; tanácskozó testületünknek kiegészítése végett szükség van azért úgy a gondnok úr, mint az eddig megválasztott egyházkerületi tanácsbírók, névszerint Szentpétery Sámuel, Béki Sámuel és Mocsáry Lajos, valamint szintén az újonnan választott egyházkerületi világi aljegyzőnek, Dr. Kovács Gábornak felesketésére.

Ezek a szokásos esküt letévén s püspökünk által üdvözöltetvén, közgyűlésünk őszinte jó kívánatai mellett foglalták el helyüket. Minthogy pedig Csider Károly, egyházmegyei gondnok, az összeférhetlenség elvére hivatkozván, az egyházkerületi tanácsbírósról lemondott, püspöki hivatalunk megbízatott, hogy e lemondás által megüresedett tanácsbírói helynek szavazatok útján leendő betöltésére szólítsa fel az egyházközségek presbyteriumait.

6. Egyházkerületünk tanácskozó testülete ily módon egészítvén ki magát, ennek megtörténte után elnöklő püspökünk a meghatottság mély érzelmével s a jelen voltaknál méltán nagy hatást keltő szavak kíséretében terjeszté elő nagyméltóságú b. Vay Miklós úr ő excellentiájának, egyházkerületünk hódoló tisztelettel és szeretettel környezett főgondnokának következő levelét:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés !

Ha mind ez ideig kételkedhettem volna is benne, de a legközelebbi idők s kivált napok teljesen meggyőztek felőle, miként mindinkább hanyatló testi erőm s ismétlődő gyengélkedéseim, melyek ezúttal sem engedik meg résztvehetnem a főtiszteletű egyházkerület tanácskozásaiban, lehetlenné tesz, hogy még tovább is megnyugvással és lelkiismeretesen tölthessem be azon diszes, de felelősséggel járó tisztet, melyet a főtiszteletű tiszamelléki ev. ref. egyházkerület főgondnokává lett megválasztatásom által, ezelőtt huszonhárom évvel reám ruházni méltóztatott.

Az tehát bizalomteljes kérésem: kegyeskedjék a főtiszteletű egyházkerület, jelzett hivatalom alól felmenteni, s annak betöltésére az illető ekklezsiákat törvényeink értelmében felhívni.

Azt hiszem, hogy minden, ki lelkületemet ismeri, meg lesz afelől győződve, hogy kirekesztőleg csak a kényszerűség és kötelesség érzete okozhatják azoktól való avagy csak részbeni megválásomat is, kikhez oly hosszú idők óta zavartalanul csatoltak, a legmelegebb hálaérzet szentesítette gyengéd kötelékei; aminthogy csak is abban fogom innentül legszebb vigaszomat s megnyugvásomat mindig keresni, miszerint hitfelekezetem szolgálatában eltöltött hatvan éveim alatt, azonkívül, hogy nem egyszer sikerült az egyházunk felett lebegett fellegeket közös erővel elhári-

tanunk; léteztek néhány olyatén pillanatok is, vallási és iskolai életünkben, melyeket megragadva, s okszerűen felhasználva, vállvetve tehetnék le sok oly jónak alapját, melyen tovább fognak utódaink építhetni.

Midőn tehát megújítanám jól átgondolt s kétségtelenül mindenki által csak méltánylandó, szeretett egyházkerületem s ennek szemefénye, a sárospataki, gondozásomat jövőben sem nélkülözendő főiskola virágzását szemem előtt tartott kérésemet, azon további esedezéssel s reményben veszek főgondnoki e kettős minőségemben búcsút a főtiszteletű egyházkerülettől, hogy nagybecsű emlékében s szeretetében innentől is meg fogja tartani

Kelt Budapesten, 1884. ápril 20.

holtig hálás és mélyen tisztelő hívét,
id. b. Vay Miklóst.

Egyházkerületünk hódoló tisztelettel, de egyszersmind a legmélyebb megilletődéssel értesült ő nagyméltóságának velünk közölt emez elhatározásáról, s tekintve annak, úgy közelebbről egyházkerületünk, mint általában az egyetemes protestáns társadalom egyházi és iskolai életére s annak nagyfontosságú ügyeire kiható horderejét, azzal szemben méltán a csüggedés s a magárahagyatottság nyomasztó és lehangoló érzetével kellett megállania. A nagy és kiemelkedő lelkek ereje, hatása és megkülönböztető kiváltsága abban szokott egyebek közt állani, hogy amidőn egyrésről saját képükre teremtik az idöket és viszonyokat, egyúttal sok tekintetben nélkülözhetlenné is teszik magokat és hivatásszerű erejüket azon kor szükségének kívánatos kielégítésére és viszonyainak szerencsés rendezésére nézve, amelynek vezetésére hivattak el a gondviselés által. Egyházkerületünknek csak egy futó pillantást kell tennie idösb báró Vay Miklós ő excellentiájának oly hosszú, oly nemes és dicső, szintén 60 éves egyházi pályájára s annak nagy alkotásaira, s azt hisszük: nemcsak saját nevében, hanem az egyetemes magyar protestáns egyház közmeggyőződésével megegyezöleg is lehet azon elismerő vallomást tennie, hogy újabbkori egyháztársadalmi életünknek alig van oly jelentékenyebb alkotása, mely nem az ő nevéhez, önfeláldozó tevékenységéhez s átható bölcsességéhez lenne füzödvé, annyira, hogy szintén megszoktuk irántunk s életérdekeink iránt folyvást tanusított szeretetének boldogító melegségét, szellemi erejének és bölcsességének vezérlo hatalmát, s buzgóságának s példaadásainak sokszor oly válságos és döntö pillanatokban és körülmények közt magával ragadó hatását. Épen azért, amidőn egyházkerületünk a legmélyebb hálájának, elismerésének és hódoló tiszteletének ad kifejezést, ő excellentiájának irántunk eddig tanusított szeretetéért és érdemeiért; másrésről nem tudván megnyugodni a tölünk való megválásnak még csak gondolatában sem: azon tiszteletteljes és mindnyájunk szivéből eredö kéréssel járul közgyűlésünk s egyházkerületünk közönsége, ő nagyméltóságához, hogy a hozzánk intézett nagybecsű levelében érintett körülmények dacára is, méltóztassék továbbra is fentartani az egyházkerületünkkel oly hosszú idön át bensövé vállott, nagy és dicső emlékek által megszentelt szellemi összeköttetést, illetöleg egyházkerületünknek főgondnoki székét, melyet emlékeinkben épen nagy tényei, érdemei tettek dicsövé és méltó dicsekedésünk tárgyává, s habár hajlott kora miatt nem veend is részt folytonosan, gyakran nagy terheltetéssel járó ügyeink elintézésében, maradjon továbbra is reformált egyháztársadalmi életünk állandó vezére, irányadó szelleme, amely törhetlen ragaszkodásunkból származó kéréssel midőn ő nagyméltóságához járulunk, azt azon édes és megnyugtató reménnyel teszszük, s ezt buzgó szivvel kérjük is a gondviseléstől, hogy szellemének ereje, lelkének nagysága meggyözi még a test gyöngeségeit is, s ily módon aztán még továbbra is biztos, bölcs és erélyes kezekbe letéve fogjuk lát-

hatni legföltettebb kincsünknek, anyaszentegyházunknak jövőjét, s megnyugtató reményekkel fogjuk élvezhetni folyvást több-több gyümölcseit azon küzdelmeinknek, melyeknél ugy tisztáninneri egyházkerületünknek, mint az egyetemes reformált egyháznak is állandó vezére szeretve tisztelt főgondnokunk vala.

Ebbeli őszinte érzelmeink, hódoló hálánk és elismerésünk s egyszersmind tiszteletteljes kérelmünk felirat alakjában határozottatott közölni ő excellenciájával.

7. Elnöklő püspökünk, egyházi és iskolai életünkre vonatkozólag a következő kimerítő jelentést olvasta fel, mely egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vezetetni határozottatott.

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Ha egyházi s iskolai életünk s ennek közigazgatása köréből, egy év lefolyása alatt észlelhető minden mozzanatokot beölelni akarnék évi jelentésem keretébe: ez szokatlanul hosszúvá és terjedelmessé válnék, amit pedig sem szükségesnek, sem célszerűnek nem tartok, miután egyházi és iskolai közéletünk egy nyitott könyv, melyből mindenki olvashat; mindenkinek, ki figyel, észlel és olvas, szemei előtt folynak le közügyeink, s alig van oly esemény, melyet maga egyházi lapirodalmunk nyilvánosságra ne hozna s meg ne bírálna. Évi jelentésemben tehát csak a legszükségesebbekre szoritkozom, melyekből mégis hű képét vegye a főtiszteletű egyházkerület, az év lefolyása alatt történeteknek, s meggyőződést szerezzen arról, hogy ev. ref. egyházunk s iskoláink, az ezekben sáfarkodó férfiak — ha nem nagy zajjal s feltűnéssel is — végzik híven functioikat s igyekeznek ébren tartani azon erkölcsi erőket, melyek alapjául szolgálnak minden erkölcsi társaságban a jó rendnek s a józan előhaladásnak.

Melyek legyenek ezen erkölcsi erők, nem szükséges tüzetesen elsorolnom. Az egyházkerületünk közgyűlését alkotó férfiak mindnyájan ismerik s keblökben hordják ezen erőket s gyümölcösztetik a közjóra. Ha mégis felemlitek ezek közül némelyeket, például a buzgóságot vagy lelkesedést, a közjó szeretését s áldozatkészséget, ezt csak azért teszem, hogy annál inkább kitűnjék — szemben a jelentésemben elsorolandó tényekkel — hogy egyházunk jövője iránt — mit némely pessimisták gyakran hangoztatnak — nincs okunk kétségbe esni. Mert ha olykor-olykor szunnya-
dozik is köztünk a buzgóság lelke: felébred az s fokozott készséggel küzd, alkot s áldoz a közjó oltáránál.

Engedje meg azért a mélyen tisztelt közgyűlés, hogy ezen jobb meggyőződéssel kezdhessem meg évi jelentésem részletes előterjesztését, mely meggyőződést részint saját tapasztalataim, részint az egyházmegyékből beadott jelentésekből meritettem.

A vallás-erkölcsi élet s az ezzel összefüggő vallásos oktatás, templomi istenitisztelet gyakorlása, a gyermekek köznevelése s oktatása: ezek az összefüggő tényezők, melyeknek alapján ev. ref. egyházunk fennállhat s felvirágozhat. Hála Istennek s üdv az ébredező jobb szellemnek! mindezek iránt megnyugtató értesítéseket vettem s közölhetek a főtiszt. egyházkerületi gyűléssel. A rendes istenitiszteletnek törvényeinkben megállapított rendje s módja, az ezzel összefüggő vallásos szertartásoknak figyelemben tartásával, mindenütt megtartatik, s a megélhetésnek a hívekre mindinkább nehezülő gondjai mellett is, kielégítő buzgósággal gyakoroltatik. A vallásos szellem ébresztésére szolgáló úri szentvacsora kiszolgáltatása, a meghatározott időkben minden egyházban megtörténik, s a hívek abban — némely különködők kivételével — részesülnek. Az ehez szükséges előkészítést az iskolavégzett gyermekeknek, az újabb törvények értelmében, a lelkészek végzik; valamint a temetési szertartásban is résztvesznek, a halottakat temetőbe kísérik. Általában mindinkább közgyakorlatba jönnek azon törvények, melyek legújabbban egyházi ügyeinket szabályozták.

A presbyteriumok — alig pár egyház kivételével, melyekben személyes érdek s roszakarat izgatnak, minek szomorú példáját fel fogom mutatni — törvényesen megalakulván, fentartják az

egyházi fegyelmet és vezetik az egyház mindennemű ügyeit; felügyelnek az iskolákra, az egyház békéjére, vagyonára, s a nép alsó rétegében oly gyakran előforduló vadházasságokat, különösen falusi egyházainkban, megakadályozni törekesznek. A lelkészek fizetésének beszédésénél s kiszolgáltatásánál is legtöbb helyen kellő erélyt fejtenek ki; valamint az egyházi földek után járó adók kifizetése körül is, s így mindinkább fogynak az e téren oly gyakran felmerült bajok.

Az újabb egyházi törvényeink alapján szervezett lelkészválasztási móddal egyházaink mindinkább megbarátkoznak. 9 pályázatot hirdettem ki az egyházi lapokban, s 8 választási eset folyt le a törvény életbeléptetése óta, a legszebb renddel és békében; csupán egy egyház volt oly konok és makacs — t. i. az ónodi — mely nem hallgatván sem az egyházmegyei előjáróság intéseire, felvilágosító utasítására, sem a püspöki hivatal jó tanácsára: a választást, e végre kitűzött két határidőn sem eszközölte, így az egyházmegyei gyűlés kénytelen volt ezen ellenszegülő egyházba, a törvények értelmében, a pályázók és törvény szerint kijelölt egyének közül egyet berendelni, ki helyét, a bemenetele alkalmával ellene intézett kellemetlen tüntetések dacára is, elfoglalta. Fájdalom! e tüntetések félrevezetett eszközei közül többen elfogattak a politikai hatóság által s várják érdemlett büntetésöket. Sajnálatos dolog, hogy a törvény életbeléptetésének küszöbénél úgyszólván, ily botránnyal kelle találkozunk; ez ellen erélyes fellépés volt szükséges, hogy a rossz példa követőkre ne találjon.

Legyen is szabad reménylenünk egyházainktól s felvilágosodott híveinktől, hogy ez leend első és utolsó eset, mely közmeghotránkoztatásra szolgáltatott okot, s mely ecclatans bizonyítéka annak, hogy a törvény iránti tiszteletlenség maga-magát bosszúlja meg.

Érintve röviden ezen kellemetlen dolgot, örömmel jelzem egyházaink buzgóságának és áldozatkészségének azon szép jelenségét is, melyet azok, az egyházi közalap- vagy domesticára való beiratkozásnál s ezen egyházi új teher elvállalásánál, befizetésénél tanusítottak. Remény és aggodó félelem közt tettük meg ezen magasztos intézmény életbeléptetésére nézve a lépéseket, s hála Istennek, egyházaink, kevés kivétellel, versenyeztek az áldozatkészségben; folyvást hordják filléreiket egyházi életünk jövő felvirágzásának ezen alapjához.

Hogy számok és tények szóljanak, előadom, mily összegek gyűltek a domesticára egyházmegyénkint:

1. Az abauji egyházmegyében . . .	1900 f. — kr., aláíratott	555 f. — kr.
2. A felsőborsodi egyházmegyében . . .	1453 f. 42 kr.	
3. A gömöri egyházmegyében . . .	2175 f. — kr., aláíratott	2364 f. 85 kr.
4. A felsőzempléni egyházmegyében . . .	711 f. 80 kr.	
5. Az alsózempléni egyházmegyében . . .	2448 f. 68 kr., aláíratott	2618 f. 81 kr.
6. Az ungi egyházmegyében . . .	585 f. 35 kr.	
7. Az alsóborsodi egyházmegyében . . .	— —	
8. A tornai egyházmegyében . . .	490 f. — kr., aláíratott	510 f. 15 kr.

Ez mindenesetre oly szép eredmény, melyre alig számíthattunk kezdetben. Ez az eredmény népünk jóakarására, értelmességére mutat, melylyel az egyházi közalap célját felfogta. De népünk jóakarására mutatnak azon egyházi és iskolai célokra tett adakozások is, melyeket egyesek s egyházközségek a múlt évben, részint egyenes adakozás, részint az egyházi s iskolai épületek jókarba hozása körül tettek, melyek jegyzőkönyvünkben alább részletesen fognak elsoroltatni.

Azért is itt csupán két rendbeli adakozást említek fel, mely közvetlen hozzám adatott be. Egyik abauj-szántói lakos, özv. Megyasszay Istvánné asszony 100 frtos alapítványa, melynek kamatja az abauj-szántói refor. lelkészi hivatal javára fordítandó. Ezt a nemesszívű alapító az egyházkerület kezelése alá helyezi, kifizetvén a 100 frt. összeget. Az alapító-levél elő fog terjesztetni. — A másik adakozást tette néhai boldogemlékezetű Simon József, bódvai nyugalm. lelkész, végrendeletileg hagyván egyházkerületi papi özvegy-árvatárunkra 200 frtot, mely 4 frt. időközi

kamatjával együtt, végrendeleti végrehajtó, tek. Vandra Mihály úr által az illető tárba befizettetett. Az erről szóló ellennyugtát szinte elő fogom terjeszteni a maga helyén, hogy a b. e. hagyományozónak, mint különben is egykor lelkeszi karunk munkás és lelkes tagjának nevét jegyzőkönyvileg örökítsük.

Az egyes egyházmegyékben a következő adakozások és építkezések tétettek:

I. Az abauji egyházmegyében.

a) Adakozások:

Abaujváron Molnár Istvánné egy fekete kendőt adott az úrasztalára. Pányok adósságából 300 frtot törlesztett. A hívek magtárt alapítottak, birtokaránylagos kivetés szerint, melyhez a lelkész úr 2 köből, a tanító 2 véka gabonával járult. Idősb Kórán József az úrasztalához egy 8 literes porcellán-korsót adott. Telkibányán az énekkar iskolai célokra 10 frtot adott. N.-Bozsván a templom rendbehozásához gr. Károlyi Sándor ő mélt. 40 hordó meszet, a templom ablakaihoz ifj. Galbavi József 60 db. üvegtáblát, a templomjavítás költségeihez a hívek közmunkával 16 frtot szereztek be, s e célra egy közös rétet, mely 22 frtot jövedelmez, az egyháznak 6 évre átengedtek. Tóbiás János a templom 4 ablakára 30 frt. értékű redőnyt csináltatott. Tóbiás Jánosné, Tóth Mária asszony 20 frt., férje Tóbiás János 40 frtot hagyományozott; Tóbiás Jánosné az úrasztalára egy gyapot kendőt, Kloger Henriette úrnő az iskolának 5 frtot adott. Az egyház földjének bevetéséhez a hívek vető maggal járultak. Héthy Sámuel, pálházai tanító a bozsvai iskolának egy önkezüleg készített számoló-gépet ajándékozott. Nyiri templomtetőzetét, tornyát a helybeli hívek 240 frtnyi kegyeletes buzgóságából kijavíttatta; római katolikus vallású, Diák Andrásné, a komlósi leányegyház úrasztalára egy viaszos vászonterítőt adott. Pálházának Illés József községi bíró 4 frtot adott. F.-Dobszán a hívek a templomjavításra 948 frt. önkéntes adománynyal járultak. Szántai egyháznak Patay Sámuel, főgondnok úr szőlő-karókra 9 frtot adott. Kérnek ő felsége I. Ferenc József magyar király 150 frtot kegyeskedett adni; ugyanott özv. Kiss Józsefné, Trócsányi Terézia az úrasztalára egy 10 frt. értékű díszes terítéket; ugyanannak mélt. Bárczay János, főgondnok az adósság törlesztésére elvállalt 100 frtból 50 frtot megadott. Cécén tekintetes Vécsey János főgondnok neje: Parázsó Piroska asszony és Kozma István algondnok neje: Ternyei Zsuzsánna asszony egy-egy fekete ezüsttel rojtozott kendőt adtak az úrasztalára, a hívek pedig a paplakba egy kályhára, csupa jóindulatból 11 frtot raktak össze. Gönc-ruszkai egyháznak egy Amérikába kivándorolt tagja: Varga János az úrasztalára egy fehér földű virágos kendőt küldött. Göncön Bártfai Istvánné, szül. nem. Egri Mária asszony egy ezüstrojtos sötétkék színű bársonyterítőt adományozott a szószékre, ugyanilyen minőségűt az úrasztalára, ezen felírással: „a gönci ref. egyház vallásszabadságának emlékeül, 1883. évben.“ A két adomány értéke 30 frt. Vilmányban özv. Jernánszki Mihályné, Varannai Mária asszony a szószékre egy 16 frt. értékű aranycsipkével körülfoglalt gyönyörű terítéket adományozott; ifj. Csontos János pedig az Isten dicsőségére 20 frtot adott, melyért megengedett neki, hogy neje az első székbe járjon. Vizsolyban ágostai hitvallású Csetneki József, Isten dicsőségére 1 frtot adott. Korlátón a sok éveken ott működött tanító, Budaházi István úr eltakarítási költségét tekintetes Meczner József, egyházmegyei tanácsbíró, a temetésen jelen voltak költségét pedig tekintetes Téglássy András, egyházi főgondnok s földbirtokos urak fedezték. Búdon Bárczay Miklós és Bárczay Ödön urak a pereit elromlott koresma követ, mintegy 12 ölet, az egyháznak adományozták, a lelkészlak kiépítéséhez. G.-Bátoron Vendéghy Gábor főgondnok egyházi munkadíj-váltásban egy földhitelintézet 500 frtos alapítványi részvényt ajándékozott; ugyancsak ő a lelkészlak tornácának kiépítésére 80 frtot adott. Ugyanott idősb Szűcs János egyháztag egy 100 frt. értékű arannyal kivarrott úrasztali terítőt, Gárdi András pedig az úrasztalához egy 3 frtos vas-rámát ajándékozott. Pamlénynak magyar király Ferenc József ő felsége 100 frtot adott; az államsegélyből 50 frtot

kapott; Zsoldos Pál, ottani közbirtokos úr pedig 10 frtot adományozott. Csenéthén Boda Klára, Görcsös Józsefné a templomi szószékre egy teritőt, idősb Nagy Andrásné az úrasztalára fekete-földű, veres virágú selyemkendőt ajándékozott. Litkának Lasztóczy János Amerikából küldött 5 frtot. Szemerén az iskolának gróf Pallavicini 8 frtot ajándékozott. Szalán Tolnay Erzsébet hajdon egy aranycsipkével szegélyezett színes selyemmel kivarrott fekete teritőt ajándékozott az úrasztalára. Devecserben Csoma József úr, a hajdon a fáji ref. egyház tulajdonát képezett s a devecseri egyház birtokába átjött, egy 17-ik századbéli 18 latos úrasztali ezüstkehely helyett egy 32 latos ezüstkelyhet s ezenkívül még egy más, ugyancsak 32 latos ezüstkelyhet és egy 9 frtos majolika-kancsót ajándékozott az egyháznak. Novaji egyháznak Muszi István, szurdokilakos 1 frtot adott. Mérán Vitéz Viktor úr, a szorgalmas gyermekek közt aratási vizsga alkalmával már több ízben 20—20 darab jutalomkönyvet osztatott ki a Dolinay Gyula szerkesztésében megjelenő jutalomkönyvekből. Restén Arkay Erzsébet az úrasztalára egy 7 frtos kendőt ajándékozott. Buzitán Nagy István Isten dicsőségére 1 frtot adott; Üveges Dániel lelkész pedig a templom részére egy énekes-könyvet ajándékozott. Szurdokon a hívek közmunka által az egyház pénztárát 16 frt. 26 krral szaporították; Beke Bertalan körjegyző úr pedig 15 frtot adott ugyanazon célra. A h.-németii templom díszes kifestésére Dobozy Pál úr 15 frtot, Fürjész Péter 5 frtot, Tóth András 5 frtot, Kerekes István 5 frtot és Tóth Albert ref. lelkész 5 frtot adományoztak; ugyanott Kerekes Mária kisasszony az úrasztalára egy 10 frt. 70 kr. értékű teritőt; Dobozy Ilona kisasszony pedig a szószékre egy zöld posztó, fekete rojttal ellátott teritőt ajándékoztak. Szinai úrasztalára perenyi születésű, lánci lakos, Varga Katalin egy sötét lilaszínű virágos selyemkendőt ajándékozott; ugyanott Gombos Erzsébet, Ficzere Györgyné egy verescsikű fehér teritőt adott az úrasztalára; továbbá ugyanezen buzgó nő egy hamuszínű fehér s piros virágokkal ellátott asztalteritőt adott ugyanazon célra. Szesztán özvegy Hatházi Mihályné, szül. Fodor Klára asszony és unokája: Mecsey Mária hajdon, egy-egy frtot adtak az Isten dicsőségére. Csécnek az elavult harangláb kijavítására nagyságos Prichradni Arthur úr, mint az egyház felügyelője s nagyidai birtokos, 20 frtot adományozott; Prichradni Arthurné ő nagysága pedig a szószékre egy fekete posztó, színes rózsákkal himzett teritőt ajándékozott. A csányi hívek Isten dicsőségére 34 o. é. frtot adományoztak; ugyanitt Kovács István és neje, Závodszki Erzsébet egy 9 frt. 70 kr. értékű csinos zöld posztóteritőket adományoztak. Bárcán Isten dicsőségére 10 frt. adományoztatott. Kassa az egyház tagjaitól, az egyházi közszükségek fedezésére, a hívek önkéntes adományából 694 frt. 20 krt vett be. Vajkóc hívei az építkezésekre 158 frt. 80 krt, Isten dicsőségére 100 frt. 50 krt adtak; helybeli birtokos, Pazar Károly úr 10 frtot, Liebmann Áron izraelita 2 frtot, az egyházmegyei dékáni hivatal 18 frtot adott; a kérőíveken eddigelé 268 frt. 65 kr. gyűlt; az iskolafelszereléshez a tanügyminiszter taneszközöket küldött; Ujházi Józsefné ő nagysága az iskolához 14 darab szarufát adott; az úrvacsorai jelek egyes vallásos hívek által adományoztatottak. Beszterben a hívek 51 frt. 30 krt adakoztak Isten dicsőségére. Böödben ugyanilyen célra 33 frt. 90 kr. és 6 dollár gyűlt be. P.-Szinyén Isten dicsőségére 14 frt. 19 kr., Kemencén pedig 4 frt. 23 kr. gyűlt. Győrken Isten dicsőségére 50 frtot adakoztak; Amerikába kivándorolt, de egyházukhoz hű maradt tagjai pedig 10 dollárt küldtek aranyban az egyháznak. Szaláncon a hívek Isten dicsőségére 22 frt. 80 krt raktak össze. G.-Bogdányiak Isten dicsőségére 68 frt. 70 krt, a hutkaiak pedig 16 frtot adtak. H.-Zsadyban Isten dicsőségére 30 frt. 50 kr. gyűlt. Ongai egyháznak Szomjas István 10 frt., Guttman Dávid pedig 8 frtot adott. Aszalón ifj. özvegy Árvai Jánosné egy 20 frt. értékű aranyos szegélyű bojtos teritőt adott a szószékre, Csontos Borbála pedig egy aranyos szegélyzetű 7 frt. értékű teritőt az úrasztalára. Szentandrásan özvegy Bártfai Istvánné az úrasztalára egy 4 frt. értékű selyemkendőt adott. Baktán Bazsó Imre és neje Szőke Amália az úrasztalára egy 30 frt. értékű és egy 5 frt. értékű teritőt adott, azonfelül egy finom krakkói abroszt s egy szervétát adott;

ugyanott Dankó Józsefné, született Dankó Zsuzsánna egy 5 frtos kasmir kendőt ajándékozott ugyanazon célra. Selyeben Tamás Jánosné, született Kutas Katalin a szószék felibe 7 frtos selyembársony díszítéket adott; Kiss József gondnok pedig 3 frtos stampigliont vett a lelkész részére.

b) Építkezések:

Abaújvár 374 frt. kiadással, melyhez a lelkész 15 frttal járult, teljes felszereléssel magtárt építtetett. N.-Bozsva templomát és tornyát újra vakoltatta és meszeltette, a paplakot a hívek által adott fedő anyaggal újra fedette. Nyiri templomát, tornyát, kerítéseit rendbehozatta. Vágás iskoláját kipadoztatta, ablakait nagyobbította, a paplak elején új kerítést húzatott. Vily a paplakon és a tanítói csűr körül 70 frtnyi javítást eszközöltetett. Sz.-I.-Baksa a tanítói lakon egy kamarát s egy sertésólat építtetett. N.-Kinizs 251 frttal célnak megfelelő iskolát építtetett, az iskolába 17 frt. 50 kros köszén-kályhát vett. Dobsza temploma tetejét, mennyezetét újonnan építtette. Szántó régi leányiskoláját 437 frt. költséggel cseréppel fedette. Kér iskolát építtetett 164 frt. költséggel. Hejceén a lelkészlakon levő csűr kapuja újonnan készíttetett, a tanítói lak zsúppal befedetett, az istálló teteje bezsindelyeztetett. Gönc a múlt évben Ország Sándor, budapesti orgonakészítő által egy 12 fő- s két mellékváltozatú orgonát készíttetett, 1800 frt. költséggel, melyhez a buzgó hívek 792 frttal járultak önkéntes adományozás útján. Vilmány rozant tornya tetején az elkorhadt fákat újakkal helyettesíttette, az egész torony tetejét zsindelylyel újonnan fedette s azt befestette. A paplaktető déli oldalát újonnan zsindelyeztette, a parochia és iskolai csürt igazíttatta, az egyházmegyei gyámintézeti pénztárban 194 frtnyi adósságát törlesztette. G.-Bátor a lelkészlakba egy 30 frtos kályhát állíttatott. Szászfá a tanítónak egy egészen új csürt építtetett, a magtárt kipadoztatta s befiókoztatta; a tanítói lak pitvarát, bolthajtás alatt melegkonyhává alakíttatta. Szemere a papnak új csürt építtetett, templomtetőzetének egy részét fedette. F.-Kéres a tanítói lak szobáját kideszkáztatta, a rétek mellett árkot ásatott. Füged a tanítói lak pitvarát 150 forinttal melegkonyhává alakíttatta. Novaj a templom kőfalkerítésének tetejét bezsindelyeztette. Nagyida templomtornyát 800 forintnyi költséggel, mely a hívek buzgóságából és a buzinkai ref. egyház 200 forint segélyéből telt ki, diszesen bádoggal fedette. Szeszta a lelkészlakon 12 öl hosszú deszkakerítést húzatott, a csürt részben új fedéllel látta el, a tanítói lak tetejét is részben újonnan fedette. Csécs paplakát 92 frt. költséggel zsindelyeztette; ugyanott nagy és kis kaput és az istállóba jászolt készíttetett. Szepsi a parochia egy részét pléhhel fedette be, s az istálló falait újonnan építtette, mintegy 925 frt. költséggel. Csány a templom és paplak körüli javításokra 158 frtot fordított. Bárca a lelkész csürét 29 frt. értékig javíttatta. Kassa az egyházi épületek javítására s fentartására 273 frt. 41 krt fordított. Vajkóc a múlt évben 13½ öl hosszú, 3 öl széles, tetőtől-talpig új iskolát építtetett, azt az utcától léckerítéssel látta el; a lelkészlak egy része felebb emeltetett, új ajtókkal, ablakokkal s padlózattal látatott el; a lelkészi udvar előrsze ráccsal keríttetett, bolthajtással új pince építtetett, a hívek munkáján kívül az építkezési költség 1650 frt. Bőöd az egyházi épületeken 15 frtnyi javítást eszközölt. A kemencei egyház templomának egyik oldalát újból zsindelyeztette. Győrke a templom kerítésén a szükséges javítást megtétette. Szalánc a lelkészlakon 7 öl 2 láb hosszú 4 öl széles kőalapon fából készített s faszindelylyel fedett csürt építtetett, melyre egyéb javítások betudásával 525 frtot költött. G.-Bogdány a lelkész csürét felerészben újonnan fedette. Nádasd a lelkészlak körül 75 öl sövénykerítést húzatott. H.-Zsádányban a lelkészlakon 8 frt. értékig tétett javítás. Aszaló tornyot építtetett, azt villámhárítóval elláttatta s erre és egyéb javításokra 3862 frt. 29 kr. költött, melyhez a hívek 329 frttal járultak. K.-Kinizs a parochialis gazdasági épületekre s tanítói lakra költött 821 frtot. Bereta paplakot körülpalánkoltatta, a leégett méhes helyett másat építtetett, a tanítói lakba kályhát vett, a tanteremre és pitvarra bélelt ajtókat tétett, az egyházi magtár részére hombárt készíttetett 100 frt. költséggel. Berencs 243 frt. 20

kron, a réginek árát is beletudva, új harangot vett. Kázmárk a lelkészlakon építkezett 200 frt. erejéig. Kupa az iskolaház körül rácsot, kerítést, kaput csináltatott; takarékkonyhát és sütő-kemencét állíttatott, a parochiába egy pléhkályhát vett, az összes költség 44 frt. A.-Vadász építkezést tett a templomon, lelkész- és tanítói lakon 500 frt. erejéig.

II. Az alsózempléni egyházmegyében.

a) Adakozások:

Szada: a toronyra kivetett összegből begyűlt 908 frt.; segélykérő egyházaknak 12 frtot adott ki. S.-Hidvég: ifj. Forgács Miklósné, szül. Nagy Juliánna egy szép kék bársonytakarót adott a szószékre; az egyház javára N. N. 5 frtot; Sz. Tóth Mihály 3 frtot; Salamon József 3 frtot; a helybeli előljáróság 2 frtot; a nagy harang-alaphoz Csiger Sámuel 50 frtot; Csuskedi Mihály 50 frtot; Kiss János 50 frtot adományozott; a szűkölködők a községi magtárból segélyeztetnek. Berzék: az itt tartott tanítói értekezlet tagjai 16 frtot adtak iskolai célra; méltóságos Szemere Miklós úr, kir. kamarás s római atache 25 frtot; Potocky Dezső úr, országos képviselő 10 frtot, s ezenkívül a tanítói értekezlet ellátására 30 frtot adott; Major Sándor az egyház javára 4 frttal; Szemere István főgondnok a magtár gyarapítására 2 köből gabonával járult. Kak: a templom újbóli fedelezésére kivetés történt 175 frt.; önként adakoztak e célra: Sisáry Gyula úr 20 frtot; Potocky Kálmán úr 20 frtot; Kóczán Miklós úr 10 frtot; Balogh Dániel 10 frtot; Tóth Károly, lelkész 5 frtot; Józsa Miklósné 1 frtot; Tátrai Lászlóné 2 frtot; Szücs Károly 2 frtot; Batta Gedeon 2 frtot; özvegy Szóga Györgyné 4 frt. 30 krt; Szarka Istvánné, tanító-özvegy 40 krt; Szabó Jánosné, Juhász Dánielné, idősb Kovács Jánosné, Gais Ferencné és Török Jánosné saját költségükön a szószéket s a lelkészi szék elejét zöld posztóval látták el. Gesztely: a gyülekezet szegényeinek segélyezésére rendezett alaphoz a 3 sátoros ünnepen, egyen-egyen 40, 50 krral segélyeztetnek. Kis-Dopsza: templomzsindeleztetés költségéhez járultak: Simon András 10 frt.; Juhász Mihály 1 frt.; Zsebesi Imre 5 frt.; Sallay Mihály 2 frt.; Borbély András 2 frt.; Sallay János 2 frt.; Zsebesi Pál 2 frt.; Hejcei István 1 frt.; Szegő István 1 forinttal. Megyaszó: Gräfli Józsefné ő nagysága 5 frttal, s több lelkes egyháztagok 45 frttal járultak az országos tanítói nyugdíjtartozási illeték fedezéséhez. Az egyház 300 frt. adósságot törlesztett, az e célra s épületeinek rendbehozása végett az egyháztagoktól kivetés útján beszedett 1600 frt. összegből. Legyes-Bénye: özvegy Gomba Mihályné az iskola részére Magyarország térképét adományozta. Tisza-Lúc: a confirmált gyermekek 6 frtos szép terítéket vettek az úrasztalára; főtisztelendő püspök úr 10 frtot ajánlott fel az egyháznak, házassági engedély kieszközlése céljából. Szerencs özvegy Bús Istvánné, Belák Borbála ezer frtos hagyatékának utolsó részletét 50 frtot bevette. Ond: az egyház hivei 80 frt. értékű önkéntes munkát teljesítettek az egyház javára; Órás Kálmán, lelkész 5 frtot adott, s viszkereset nélkül 14 frt. értékű kerítést vonatott fel a lelkészlakon. Golop: ifj. báró Vay Miklós úr 2 darab bőrkötéses könyvet, egyiket a gondnoki számadások, másikat a körrendeletek beiktatására, ajándékozott az egyháznak; báró Vay Sándor, főgondnok 1000 darab zsindelet, továbbá 35 darab tankönyvet s egy táblát adományozott az iskolának. Tállya: Maresek Károlyné által hagyományozott ház és szőlőből álló 300 frt. hagyaték jutott az egyház birtokába. Egy névtelen 3 frt. 70 krt adományozott az egyháznak. Tarcal: özvegy Komáromi Sámuelné, Szilágyi Borbála, a ref. egyház szegényei házának javára 100 frtot adott, s a lelkészi javadalom nevelésére 2 kataszt. hold rétet, mintegy 100 frtos értékben. Ennek átíratásánál a 18 frt. százalékból Gecsei Péter, lelkész viszkereset nélkül 10 frtot ajánlott fel, s az egyházi épületeken 17 forintig eszközölt javításokat. Nagy József, presbyter, egyházi célokra 10 frt.; özvegy Kovács Mihályné, Udvari Katalin a szegények javára 1 kataszt. hold földet adott, a haszonélvezetet haláláig feltartva. Bájj: nagyságos Patay Ferenc úr, lelkészlakúl adott az egyháznak egy jókora területű beltelket, a rajta levő épületekkel, tágas, az adományozó által új kerítéssel ellátandó kerttel, mintegy 1500

frt. értékben; Weinberger Adolf izraelita, volt bérlő; iskolai tanszerek beszerzésére 100 frt. alapítványt tett; néhai Majoros József, báji volt lakos, adott az egyház szabad rendelkezésére 100 forintot. Csobaj: özvegy Dusik Jánosnő, született Tóth Erzsébet, az úrasztalára 10 frtos selyemkendőt adományozott. T.-Ladány: a templom s torony ujjaalakítása céljából az egyházhívekre kivetett 2845 frtból befolyt ez ideig 1213 frt. 40 kr. Erdő-Bénye: néhai Rác József, elhunyt monoki nyugalmazott lelkész-tanító édes anyja, fia iránti kegyeletből — a Ferenczi alaphoz csatolás feltétele mellett — 250 frtot ajánlott az egyháznak. Vámos-Ujfalu: Kostyó Mihály a templomot saját költségén kimeszeltette; özvegy Beno Mihályné, Bóna Klára pedig egy csinos szószéki terítőt adományozott. B.-Olaszi sárospataki népbankbeli tartozásából 140 frt. 70 krt törlesztett. Sárospatak: a leánynövelde alaptőkéje gyarapítására ismét egy közvacsorával egybekötött táncvigalom rendeztetvén, 400 frt. tiszta jövedelme a pataki népbankban lett elhelyezve. Berecki: a Bodrog-szabályozó társulattól, az egyházi melléképület s egy rész fundus kisajátításáért 413 frt. 50 krt vett be; továbbá a lelkész jövedelmének nevelésére vett az egyház 36 köblös földet 2000 frtért, melyből 1200-at már ki is fizetett. Karos: perselypénz 14 frt. 33 kr., egyesek adományozása: Molnár István 5 frt.; Kakas János 5 frt.; felső Csizmadia István 8 frt.; Kondás Dániel 5 frt.; Balázs János 5 frt.; összesen 28 frt. Karcsa: párszám szerinti kivetésből befolyt 114 frt. 90 kr.; perselypénze volt 10 frt. 10 kr.; Isten dicsőségére adományoztak 23 frt. 50 krt, mely összeghez Szemere Bertalan 5 frt., Nagyvárad Szabó István szinte 5 frttal járult; továbbá a mult évben itt tartatott tanítói értekezletet az e célra befolyt egyesek adományozásából látta el. Pácín leányegyházban Szabó András 10 frtot adott; Isten dicsősége címén 19 frtot vett be; perselypénze 8 frt. 48 kr. Örös: Szendrei Erzsébet, a ladmoci tanító leánya, az úrasztalára egy horgolt fehér kendőt adományozott. Nagy-Géres egyházkerületi kölcson-adósságából ujabban 800 forintot törlesztett. Bacska: egyesek adakozásából 31 frt. folyt be. Szentes: Szinyei Gerzson, tanár 2 frtot adományozott az egyháznak. Templomfedélzete kijavitása céljából az egyháztagokra kivetett összegből befolyt 256 frt. Lelesz Ő cs. királyi felségétől, temploma felépítésénél, 100 forinttal segélyeztetett. Ág-Csernő könyöradományból 96 frt. 92 krt, az egyházhívekre kivetésből 118 frtot, közmunkájokkal repcearatásért 36 frtot gyűjtöttek. Tárkány: özvegy Tárzi Ferencné, Pap Juliánna a szószékre egy 18 frt. értékű díszes szőnyeget; Szűcs Pál 5 frtot; egyesek 4 frtot adományoztak; 400 frt. tartozásából 200 frtot törlesztett. Leányvár Isten dicsősége címen 19 frt. 3 krt; Véke 18 frt. 88 krt; Kis-Géres 37 frt.; Semlyén 5 frt. 50 krt; Ricsé 4 frt. 50 krt; Cigánd 50 frt.; Láca 18 frt., Téglás János 5 frt. adományával; Perbenyik 23 frt. 10 krt gyűjtött; perselypénze volt 19 frt. 12 kr. Rozvagy: egyesek adományozása 16 frt.; perselypénze 4 frt. 20 kr. Ricsén, községi földbérletből, makkoltatás-bérből 218 frt.; a község erdején eladatott fák árából 840 frt., s a templom ujjaalakítására tett ajánlatokból 272 frt. folyt be az egyház pénztárába. Összesítve tesz 12571 frt. 63 krt.

b) Építkezések:

Szada bádoggal fedett sугár toronytetőt építettett 2629 frt. 37 kr. pénzerőig. Harkány tantermeit 100 frt. kiadással rendbehozta. Sajó-Hidvég tanterme kipadoztatott, az iskolaépület jó karba hozatott 170 frt. költséggel. Berzék temploma tornyának bezindelyezésére 60 frtot adott ki. Hernád-Németi egyházi épületei kijavitására s keritkezésre 116 frt. 61 krt fordított. Kak templomát ujonnan fedette 250 frt. kiadással; a lelkészlaknál istálló befedése s padlásolása 80 forintba; iskola s tanítólak kijavitása 40 frtba került. Kis-Dobsza a lelkészlakon, pincetető helyrehozására s keritkezésre 15 frt. 58 krt adott ki. Megyaszón a lelkészi beltelek deszkakerítése 40 öllel folytatott s a templomkerítés egyik leomlott bástyája újból építettett 80 frt. költséggel. Golop templomfedélzete kijavittatott. Szerencs a paplakon egy szoba nyerhetése végett, a pitvart konyhává alakittatta át 75 frt. kiadással. T.-Ladány: a templom ujjaala-

kittatott s tornya igen díszes új tetővel láttatott el 3210 frt. 80 kr. pénzértékig. Kenézlő a lelkészlakkal párhuzamban egészen új veretű istállót és kamarát építtetett. Vajdácská temploma tornyának célbavett felépítéséhez szükségelt faanyagot száz ölfá kivágásával szerezte meg. Berecki: a paplak udvara és kertje vétel útján 700 □ öllel bővítettett, melyre az eddig hiányzott szekérszín s istálló építtetett 185 frt. 41 kr. értékig. Karcsa közmunkával 1200 kéve nádat szerezvén, az egyházi épületek megrongált fedőlékeit kijavította; a tanítói laknál új istállót építtetett 28 frt. 30 krral; a parochia és templomot 76 frt. értékű deszkakerítéssel vette körül. Pácina tanító lak ablakait vas-zsalukkal látta el 35 frt. 50 kr. kiadással. Kis-Kövesden a régibb lelkési lak ujjaalakíttatott 520 frt. költséggel. Szentes templomát újból zsindelezte 180 forint eddigi kiadással. Semlyén a lelkészlagnál lévő csűr kijavítására 30 frtot adott ki. Lácán szinte a csűr kijavítása 58 frt. 82 krba került. Ricsé: az egyházi melléképületek teljesen jó rendbehozására 110 forintot fordított. Tárkány a parochián kőlabakon álló csűrt építtetett 300 frt. értékig. Ágcsernő leányegyház templomát, iskoláját kijavíttatta 327 frt. költséggel. Bacska tanítói lakot építtetett, melléképületeivel, 539 frt. 77 kr. kiadással. Lelesz leányegyház, egészen új templomot építtetett 4203 frt. pénzértékig. A pénzértékben kimutatott építkezési kiadás 1883. évben összesen 13,319 frt. 36 kr.

III. A felsőzempléni egyházmegyében.

a) Adakozások:

A nagy-ráskai egyház iskolája belberendezéséhez Zemplénmegye bizottsága, a helybeli ref. egyháztagok 1883-ik évi úti munka váltságdíjának adományozásával járult, mely ajánlat 50 frtot hozott be. Ugyanitt a tanszoba, Nemes Lajos zemplénmegyei tanfelügyelő úr közvetítésével, az államtól taneszközöket nyert. Lasztomér 200 frt. egyházkerületi tőketartozását kivetési ajánlatok útján gyűlt összeggel törlesztette. Ugyanitt Korbulyecz Pálné 40 forint értékű kötvényt adományozott egyházi célokra. Az offerákból 73 frt. gyűlt be. Szép jelét adták buzgóságuknak az egyház nőtagjai is, amennyiben egy úrasztali kehely beszerzéséhez 44 frt. 25 krt hordtak össze. Nem hagyható említés nélkül Szemere Géza úrnak a népnevelés érdekében tett azon adománya sem, melyszerint a deregnyő-vidéki iskolák számára a „Téli Ujság“ című lapot megrendelte. Bánócon Isten dicsőségére adakoztak 55 frt. 33 krt. Emellett Kazinczy János úr a szószéket 25 frt. értékű terítéssel ékítette; Hraboszkai Pál pedig egy selyemkendőt adott az úrasztalára. Nemes Lajos, tanfelügyelő úr, saját részéről 16 darab természetrajzi ábrát, az állam részéről pedig 25 forint értékű különféle tanszereket ajándékozott a bánóci iskolának. Málcán 19 forint 49 krt, Vásárhelyen pedig 21 forint 10 krajcárt tett a legközelebb lefolyt évi offertorium. Tussán 300 forint terhet róttak le az egyháztagok adományozásukkal, mindemellett isten dicsőségére is gyűlt éven át 59 frt. Hardicsa 61 frtot rakott le az Ur oltárára, emellett 408 frt. 99 kr. évi kiadásának legnagyobb része önkéntes terményadományok árából került ki. A bodzás-ujlaki egyház hívei 32 frt. 80 krt hordtak össze az egyház javára. Ezen összeghez Vajnet József és Bodáky Bertalan, római kath. vallásúak, egy-egy forinttal járultak. Emlékezetben őrzendő a Lajos Borbála, egyenes örökös nélkül elhalt nő végrendelete, melylyel egy lakóház, kétvékás legelőföld és 39 frt. értéket képviselt ingóságnak jutott az egyház birtokába. Garanyban Szabó Mihály 27 frt. értékű úrasztalt készíttetett, melyet Varga Pál Mihály szép terítéssel látott el; Vargaestók Mihály pedig 9 frt. 20 kr. értékű kannát adott reá. Dinnyés Kálmán, uradalmi számtartó úr, három alkalommal ellátta az úrasztalát áldozati borral, mely adomány 3 frt. 78 krt képvisel; ezenfelül még a bodzás-ujlaki egyháznak is adott egy 8 frt. értékű hídlásfát. Ezek mellett a község bírása büntetéspénzekből 10 frt., a közös temető eladott fái árából 17 frt. 50 krt szolgáltatott be az egyház pénztárába, s mindezen adományokat a Vargaestók Katalin által hagyományozott 48 frtos kötvény értékéből bejött 5 frt. 78 kr. szaporította. Szürnye g 44 frtot hordott össze Isten dicső-

ségére. Imregen Isten dicsőségére 14 frt. 50 kr. gyűlt össze. Zemplénben pedig 6 frt. az ilynemű adakozások összege. Csarnahón gróf Wallis Somogyi Ilona ő méltósága, kinek édes anyai jótékonyágát már több ízben volt szerencsés ez egyház élvezhetni, a mult évben is hálás elismerésre méltó jelét adta keble nemes érzelmeinek, amennyiben a tűzvész által elpusztult paplak építéséhez több száz forint értékű épületfát adományozott. Ezen jótékonyági cselekvénynél melegen említendő fel a Bydeskúty Sándor igazgató úr neve is, aki felekezeti ségen felülemelkedve, benső jóakarattal irányította a nemes grófnő ő méltósága figyelmét a szerencsétlen egyházra.

b) Építkezések.

Kis-Ráskán a roskatag csűr kőalapra lett áttéve. Deregnyőben a templom részben, a lelkészi magtár egészben zsindey alá vétetett; emellett a templom belsejét kimeszelték, mely munkálatokra 252 frtot költöttek. Lasztómér 50 frtig eszközölt épületjavításokat és 15 ölnyi vesszőkerítést vont a lelkész kertjében. Bánócon a torony bádogtetőzete s a templom eszerépfedélzete körül 400 frt. 95 kr. összegig jelentékeny javítások tétettek. Ennek fedezéséhez a lazonyi 161 frt. 88 kr., a berettői 130 frt. 80 kr., a laski 29 frt. 82 kr., s a bánóci hívek 78 frt. 45 krral járultak. Továbbá Kazinczy János úr, ezen egyház kegyes védnöke, két márványtáblát készíttetett s építtetett be a templom falába, egyiket a bejárat, másikat a szószék felé, 180 forint költséggel; amazon a templom építésének története, ezen Jakab: 5. r. 13. verse olvasható. Ezeken felül még a templomfalazatok javításához is 60 forint értékű vízhatlan cémenttel járult. Javítások tétettek még a paplakon is, az iskola pedig kipadoztatott és sorszékekkel láttatott el. Tussa a tanító lak udvarát körülkeríttette; ezen munka költségeihez Dvorzák Antal tanító 5 frttal járult. A lelkész udvarán pince épült. Miglészen a lelkész laka félig zsindey alá vétetett, 240 forint kiadással. Gercsely templomát 145 forinttal bezsindeyeltette. Lasztócon a mult évben több rendbeli javítások tétettek, a templomot léc-, a lelkész lakot vesszőkerítéssel vették körül; a templom bejárata elé lépcsőzeteket, a torony ablakaira zsalukat csináltattak, aztán a csürt és pincét is rendbehozták. Mindezek 500 forintot vettek igénybe. Az építkezés fárasztó teendőinél nagy odaadással működött Sebők Lajos, gondnok. Bodzás-Újlakon a parochia vesszővel lett körülkerítve; a lelkész lakába vaskályha; a tanítóéba pedig takarékkonyha állíttatott. Imreg templomát újra fedette 150 frt. 60 krajcár költséggel. A ladmoci egyház a lelkész lakon és melléképületeken jelentékeny javításokat eszközöltetett. Két sertés-ólat egészen újból zsindey alá építtetett, a csürt és udvart új kapukkal látta el. Ezekre az egyház pénztára 737 frt. 94 kr. kiadást tett. A csarnahói egyház, a mult évben tűzvész által elpusztult lelkész lakát, 800 forinttal majdnem egészen újból építtette, s a helyi igényekhez képest kellőleg átalakította. Legénye az elhanyagolt állapotban levő lelkész lakot egészen kijavíttatta s lakályossá tette 225 forint költséggel. Málca a lelkész lakra 4000 zsindey veretett fel; a tanító kertje északi oldaláról sövényt font és a parochiális istálló déli szegletét kiépíttette.

IV. A felsőborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Szent-Jakabon tekintetes Dréher Antal úr iskolaépítésre 50 frtot adott; Dienes Pálné 1 frtot; komáromi lakos, Kis Andrásné 3 frtot, Körösi István lelkész 5 frtot, özv. Pap Istvánné az úrasztalára egy terítőt, özv. Pap Jánosné egy selyem-kendőt adott. Meszesen Zsarnay Mária az úrasztalára egy fehér kendőt adott. Lakon a lelkész 39 frt. 75 krt adott. Hegymegen néhai Kis Ignác úr végrendeletileg 100 frtot. Vámoson Balog Margit és Béla, senyei lakosok, néhai édes anyjok emlékére, egy értékes úrasztali terítéket. Hangácsen Ónodi Géza úr 5 frtot, Horváth István plebánus úr szinte 5 frtot. Barcikán Lipták András berentei lakos 1 frtot, Gulyás István vasúti állomásfőnök 5 frtot, Réthy Sámuel községi bíró büntetéspénzből 2 frtot, ifj. Géczy

Istvánnó, szül. Barczikai Ágnes asszony egy ripsz úrasztali teritőt, a bánhorváti bíró 4 frtot. Kazinon a hegybíró 2 frtot; a községi bíró 1 frtot. Alacsán id. Svingor József 5 frtot; Kiss József gondnok 1 frtot. Parasznyán Vadászy István nyugalmazott lelkész 34 frt. 62 krt, kötvényeken; Fodor Lajos, tanító, a tanítói pince javítására 9 frtot; főtiszt. Kun Bertalan püspök úr dispensatio díjban az iskola részére 10 frtot; Szücs András az úrasztalára egy fehér kamuka kendőt. Radistyánban a lelkész 10 frt. 40 krt; özv. Vladár Jánosné, lelkészné az úrasztalára egy díszes teritőt és két cintányért. Lászlófalván templomi szószék emelésére adakoztak: a lelkész 4 frtot, ifj. Madarász György 5 frtot, Földesi István 4 frt., id. Madarász György gondnok 3 frtot., Tardi Mihály s neje 3 frt., f. Tardi István 3 frt., b. Tardi István 2 frt., ifj. Rózsa István 2 frt., Zs. Bencs István 2 frt., ifj. Bencs József 2 frt., Bencs Lajos 2 frt., Tardi József 2 frt., Tardi Zsigmond 2 frt., Madarász János 3 frt., Madarász István 3 frt., ifj. Tardi József 2 frt., Veres András 2 frt., Tóth István 3 frt., Bencs János 1 frt., Varga József 1 frt., ör. Juhász János 2 frtot, összesen 57 frtot. Szentpéteren Daróczy Mihályné, szül. Bende Zsuzsánna egy díszes gyászlepel 70 frt. értékben, egy gyászlobogót 4 frt. értékben és készpénzben 20 frtot. Ecsegen a szolgabíró úr iskolamulasztási bírságpénzeket, 13 frtot. Bábonyon Kovács Jánosné, szül. Mikó Erzsébet az úrasztalára egy 8 frt. értékű kendőt; ugyanarra ifj. Király Jánosné, Kós Klára 12 frt. értékű kendőt; Takaró József lelkésznő, szül. Lovich Gizella asszony a szószékre egy 12 frt. 25 krba került szövetet; Takaró József lelkész 7 frt. 40 krt; id. Király János községi bíró 3 frtot; Tékes Ferenc 7 frtot; id. Boros Jánosné 2 frtot; Kós Jánosné 2 frtot; sz. Tékes József 1 frtot. Velezden a polgári előjáróság bírságpénzből 18 frt. 74 krt. Nagy-Barcán a putnoki népbank 5 frtot; Kovács Mária 50 krt. Dédesben egyesek 4 frtot. Szilváson egyesek 10 frtot; Bak Erzsébet végrendeletileg 20 frtot. Nyekésenben Fábrián Mária 1 frtot; Bánfalvi Mihály 66 krt; Balog Bénéjminné Tóth Mária asszony az úrasztalára egy értékes gyöles fehér kendőt; Balog Andrásné, Varró Mária 60 krt; Orbán Mária növendék leány 50 krt; Györfi János bíró büntetéspénzből 66 krt; Tamás Mihály gondnok 1 frtot; Orbán Józsefné, Magyar Erzsébet asszony 1 frtot. Edelényben Fazekas András 2 frtot; Melher Istvánné, ágost. hitv. 1 frtot; Fazekas Jánosné 1 frtot; ifj. Fazekas István és neje az úrasztalára 1 fehér abroszt; Ódi Borbála egy kis selymekendőt. Ládbesenyőn az egyháztagek 2 frt. 50 krt; a községi bíróság bírságpénzt 2 frtot. Szendrőben a tehetetlen elárvult gyermekeket gr. Königssegg Gusztávnő ő méltósága könyvekkel s öltözettel látja el. Rudabányán egyesek 3 frtot. F.-Nyáradon Debreceni Gáborné szül. Szentmiklós Katalin asszony 1 frtot; Gregus Pál jákfalusi lakos 40 krt. D.-Horvátban toronyépítési alapra többen 74 frt. 55 krt; iskolai célokra 14 frtot; Szabó Mihály úr 5 frtot; Lenkey Pálné asszony 2 frtot; örgróf Pallavicini Zsigmond úr az iskolaépítéshez 2000 db. téglát; Ruszkai Jánosné Kállóból egy díszes úrasztali teritőt ajándékoztak. Az összes pénzadomány az egész egyházmegyében teszen 692 frt. 03 krt.

b) Építkezések:

Varbón a templom tornya tetemes költséggel kijavított, a pap- s tanítói lak tetőzete is javításon ment keresztül. Radistyánban a lelkészlakon egy gazdasági szin újból épített, kerítése javított, a tanítói lakon a magtár és istálló szintén újított. Lászlófalán díszes templomi szószék emeltetett egyes hívek adakozásából. Szentpéteren új fitanítólak épített, mintegy 2000 frt. értékben. Bábonyon a templom bővítéseül egy új cinterem épített, 381 frt. erejéig. Bánfalán a templom s torony zsindelezetett 461 frt. költséggel. Szilváson az iskola kibővített 375 frt. 75 kr. értékig. Ládbesenyőn a paplak kijavított. Szendrőben új iskola épült s a lelkészlak kijavított. D.-Horvátban új iskola épült. Kazán a templom kőkerítése 185 frt erejéig kijavított.

V. Az alsóborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások:

D.-Győrben Varga Istvánné kendőt vett az úrasztalára 2 frt. 60 kr. értékben. Noszvajon Kis István 1 frtot adott. M.-Keresztesen Diáki András 30 frtot adott. Sályban Varga Sándorné hagyományozott 74 frtot. Cserépen Kósik Zsuzsánna egy piros és kék bársonyterítőt adott az úrasztalára. Zsércen tekintetes Horváth Sándor, római katolicus, bérlő az iskolakerítéshez szükségelt minden faanyagot ingyen szolgáltatott. Cserépen a hívek 3 harangot 1400 frtig, részint újból, részint átöntve készítették. Szabó Barna, miskolci gimn. tanár, édes atyja, Szabó István kis-győri lelkész nevére, egy alapítványt tett a kis-győri II-ik tanítói állomás segélyezése céljából.

b) Építkezések:

Gesztén egy tanterem 1400 frtig; ugyanott a templom-torony javított 400 frtig. T.-Tarján parochiális épületet javított 200 frtig. M.-Keresztes egy kertet vett a tanítók részére 230 frtig. Nagy-Mihály az épületet emelte, javította 611 frtig.

VI. A gömői egyházmegyében.

a) Adakozások:

Szutorban Mészáros Mária és Huszti Mária egy kékes zöld alapú szőnyeggel vonatták be az úrasztalát; a szószéket pedig fekete posztóval húzták be néh. Simon Sámuel lelkész özvegye: Bodon Amália és Zsóri Juliánna; a templomépítés költségeihez Simon István lelkész, özv. Simon Sámuelné és Bodon Klára fejenként 50—50 frttal járultak. Serkében az egyes hívek összesen 16 frtot raktak le az úr oltárára. Jánosiban Isten dicsőségére begyűlt 28 frt. Pálfalán 4 frt. Zehernén ily kegyes adományokból befolyt 16 frt. Balogon pedig 20 frt. 40 kr. Tamásiban Alsó Bán István neje végrendeletileg 25 frtot hagyományozott az egyháznak. Zsípben Fejes Istvánné és Pál Józsefné egy 8 frt. értékű fehér terítőt ajándékoztak az úrasztalára. Susán az úrasztalára egy szép selyemterítőt ajándékozott Léhi Istvánné. Zádorházán a szószéket értékes bársonylepellel borították be Betes Mártonné, Sáfrány Juliánna; Betes Bálintné pedig az úrasztalára egy diszes terítőt ajándékozott. Királyiban az egyház hívei összesen 160 frtot adakoztak a harangra. Tornallyán Halász Jánosné 5 frtot; többen 6 frt. 74 krt adakoztak isten dicsőségére; a helybeli takarékpénztár 30 frtot; Hámos Árpád 11 frtot; Tornallyay Árpád 5 frtot adtak a segédtanítói alapra; a takarékpénztár 10 frtot ajándékozott iskolai szükségekre. Bejében a temető igen diszesen rendeztetett, a Csemniczky Pál indítványa s e célra tett tetemes áldozata folytán; ehez a nép szekeres és kézi munkájával, Szentmiklóssy István 100, Dapsy Pál pedig 50 frttal járult. A zsóri leányegyház buzgó tagjai készítették egy 13 próbás ezüstműből való, belől aranyozott szép úrvacsorálási kelyhet 75 frtéért; egy buzgó házaspár pedig, névszerint: Felső Csizmadia István és Léhi Lidia egy 25 frt. értékű ezüstműért; végre, hét zsóri gazda, közösen vásárolt kézi cséplő-gépjöknek az idegenektől nyerhető jövedelmét az egyház javára ajánlotta föl. Az oldalfalviak a harangláb kijavításához szükséges faanyagot ingyen adták s az a körüli munkát díj nélkül végezték. Otrokocsban a templomtető fedőlékéhez 9500 darab faszindelyt hordtak össze a hívek ajándékul. A beretkei egyháznak király ő felsége 200 frtot adományozott, a tornallyai takarékpénztár pedig 10 frtot adott iskolai szükségekre. Isten dicsőségére Beretkén 6 frt.; Csoltón szintén 6 frt. gyűlt össze. Lekenyén az iskola fölszerelésére Beke András 10 frtot ajándékozott; Hovanecz Dezső, r. kath. gazdatiszt Beretkén, egy nagy 2 frt. értékű kést adott az úrvacsorai kenyér fölszegésére. A m. minisztérium 30 frt. értékű taneszközöket adományozott az iskolának. Szalócson Borza Pál tanító 70 frtot ajándékozott az iskolaház átalakítására; Osváth István lelkész pedig 15 frtot, a parochiális konyha szobává leendő átadomítására. Vigte-

leken id. Csunyocska István 5 frtot, özv. Csunyocska Mártonné pedig 2 frtot adtak isten dicsőségére. A gicei összhangzatos éneklő-kar 200 frtot adományozott az iskolaépítésből előállott adósság törlesztésére. G.-Szkároson özv. Fabú Borbála a szószéket egy díszes terítővel ékesítette föl. Alsófaluban a szószékre özv. Bedécs Borbála és Novák Zsuzsánna egy szép terítőt; az úrasztalára Banyik Jánosné, Salyabó Borbála egy terítő-kendőt ajándékoztak. A harangra 7 frt. 55 kr. gyült össze. Putnokon Ieso András, buzgó derék egyháztág és egykori presbyter az egyház javára végrendeletileg 40 frtot hagyományozott. Kelemérben a magtár építése körül a szekeres és gyalogmunkákat ingyen végezték; ugyanezt tette az alsó-falusi nép a templom-torony s a martonfalusi az iskolaépítés körül. Szuhafőn a közbirtokosság 317 frttal segélyezte az egyházat. Zádorfalván többen 9 frtot adtak össze egy keresztelési tálcára. Trizs községe 100 frtot adományozott a harangra.

b) Építkezések:

A bellényi leányegyház teljesen kijavította templomát. A martonfalvi kis egyház egészen új iskolát épített szilárd anyagból, azt célszerű melléképületekkel s kerítéssel látta el, az építkezés 1728 forintba került, sehonnan semmi segélyben nem részesült. Simoniban a lelkészlak s melléképületei némileg kijavítottak, az iskolaépületen is megtétetett a szükséges javítás, s egy új hombár készült a tanító használatára. Serkében a parochiális kert útea felőli része 16 öl hosszúságban 62 frtba kerülő deszkakerítéssel látatott el. Jánosiban a lelkészlak körül 35 öl hosszúságú kőkerítés építettett 210 forint költséggel. A rimaszombati templom teteje 389 forint kiadással rendbehozott, s belseje a jövő nyáron fog célszerűen átalakíttatni. Pokorágy kijavította a tanítói lakot és csűrt, költvén reá 147 frtot. Balogon a paplak tetőzete kijavított. Radnótnban a paplakon új konyhahelyiség készítettett, az udvar deszkakerítéssel vétetett körül, a csűr ujonnan fedetett 150 frt. költséggel. Rimaszécsben a torony magasabbra emeltetett s új tetővel látatott el, a templom kijavított; a munka még nincs teljesen befejezve. Recske új iskolát építettett 319 frt. 43 kr. költséggel. Naprágyban a templom-torony díszesen kijavított, a paplakon gazdasági melléképületek emeltettek; az építkezés 821 frt. 62 krajcárba került. Hubón a paplak körül tetemes javítás történt 426 forint erejéig. Királyiban 330 bécsi font súlyú szép harang öntetett 380 frtért. Tornallyán a paplak és iskola cseréptetőzete rendbehozott. Bejében a paplak udvarán egy cserép-zsindelyes kétéosztályú kamara építettett, mintegy 500 forint költséggel. Oldalfalában a harangláb kijavított. Otrokocsban a templom új tetővel látatott el, a torony rendbehozott, mintegy 700 frt. fordítván az építésre. Lekenyében a templom és torony kijavított 200 frt. kiadással. Pelsúcön a toronytető kijavított 574 frt. költséggel. Szalócon az iskolaháznál 70 frt. értékű átalakítás történt, a paplak konyhájából egy szoba alakíttatott 15 frt. kiadással. Gicén díszes új iskola épült, ennek építése 1385 frt. 75 krba került, a melléképület pedig 209 frt. 26 krba. Alsófaluban új templom, torony épült, új harang öntetett. A templomépítésre a nép szekeres- és gyalogmunkáján felül 3283 frt. 39 kr. fordított. A rási iskola templomi székekkel látatott el. Héthben az egyházi épületek 250 frt. költséggel kijavítottak. Putnokon a leányiskola a kellő taneszközökkel teljesen felszereltetett. Kelemérben egy 6 öl hosszú és harmadfél öl szélességű magtár és káplán-szoba építettett szilárd anyagból a lelkész udvarán, 600 frt. kiadással. Zádorfalában a torony kijavított, ujonnan zsindelyeztetett 400 frt. költséggel. A trizsi leányegyház egy 176 frt. értékű, 73 kilo súlyú harangot öntetett. Zubogyon az iskolai épületek körül 80 frtba került javítás eszközöltetett, baromfi- és sertésöl építettett. Imola egy zsellérházat építettett az egyház részére, ezen építésre 222 frtot fordított. Aggtelek leégett iskoláját melléképületeivel együtt szilárd anyagból cseréptetőre, ujonnan építette, erre 690 frtot költött. Ezenkívül tornyát új tetővel látta el 500 frtért. Ezek szerint a múlt évben a gömöri egyházmegyében építkezésekre összesen kiadatott 14,488 frt. 45 kr; ezenfelül az építkezési költség néhány egyházból nincs feltüntetve.

VII. A tornai egyházmegyében.

a) Adakozások:

A jabloncai gyűlés tartása költségének pótlásába t. Lükő Géza, egyházmegyei gondnok úr 10 frtot adományozott; Csiszár István, egyházmegyei tanácsbíró, a jabloncai gyűlés tartásakor az ottani szegény gyermekeknek könyvre 2 frtot ajándékozott. Szádellőn a templom és torony 998 frt. költséggel újjátartott meg, mely összeghez a hívek kivetés útján 300 frttal járultak, s ott Pál István, a reá kivetett összegem felül 8 frtot adományozott. Zsarnón t. Faygel Gyula úr az iskola részére 5 frtot; t. Várady Pál úr 2 frtot adtak. Nagy Mihály, t.-újfalusi községi bíró, a zsarnói iskola részére 3 frt. büntetéspénzt adott. Hídvég-Ardón K. Papp János úr az egyház részére 18 frtot; t. Papp Imre úr 5 frtot adományoztak. Szöllős-Ardón Porcs István 10 frtot adott az egyháznak. Péter József neje úrasztalát készíttetett, s leánya: Péter Ilonka egy sajátkezüleg készített úrasztali terítőt ajándékozott. Égerszögön Kovács János gondnok egy úrvacsorai kelyhet ajándékozott. A kánói egyháznak Tornallyai Árpád úr 2 f. 50 krt adományozott. Petriben Rákai Józsefné az úrasztalára egy értékes abroszt adományozott.

b) Építkezések:

Borzován a toronytető 303 frt. 53 kr. költséggel újonnan építtetett. Ugyanott Rákai József a kereszteléshez egy poharat ajándékozott. Szilicén a templom- és toronytető 406 frt. költséggel javíttatott.

VIII. Az ungi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Szürthén özv. Katkó Jánosné az egyház részére 20 frtot adományozott; egyesek 8 frtot s az egyházi takarékmagtár javára Szabó Ignác 1 köből gabonát adott. A kis-ráthi egyháznak iskolaépítésre ő Felsége 100 frtot adományozott s az egyház javára egyesek 10 frtot adtak. Nagy-Geöcben Varga Péterné, Katona Juliánna és Simon Andrásné, Klára Juliánna az úrasztalára 4 frt. értékű szórterítőt; Tóbiás Erzsébet, Demes Jánosné 1 forintos selyemkendőt ajándékoztak; az énekkar pedig az iskola részére Magyarország új kiadású térképét 6 forint értékben, melyhez Csengery Jenő tanító 1 frttal járult. K.-H.-Helmecen egyesek 4 frtot adtak. Minajban Váradi Dániel és neje 2 frtot; Lukács István 2 frtot; Lejkó Pál és Holod Ferencné 1—1 frtot; Benke Dániel és Orémus János a paplakon épített kőkúthoz szükséges fákat ingyen szolgáltatották. Tarnócon egyesek adtak 2 frtot. Béésben Zsednyánszky Borbála, Hancsár Jánosné, g. kath., az egyházra végrendeletileg 20 forintot hagyományozott; Titka János, jelenleg amerikai munkás, 2 frtot küldött. Iskében Popéj Ádám János 1 frtot; özv. Zahari Mária 1 frtot; Sípos András az úrasztalára 3 frt. értékű abroszt adott. Vajánban özv. Bernáth Simonné 5 frtot, Krajnyik Jánosné 50 krt, Tóth Ferencné 1 frtot; Veskócon iskolaépítésre Kása Vince 50 frtot, Kudrác Pál 5 frtot, Kovács Antal 2 frtot adományoztak. Kaposon az egyház javára 9 egyén 21 frtot adott. Nyarádban egyesek 9 frtot; Palágyban egyesek 10 frt. 50 krt, Nagy Mária az úrasztalára egy sötét-piros rojttal szegélyezett selyemkendőt, özv. Urbán Jánosné pedig egy fehér abroszt adtak. Botfalán Tóth Juliánna az úrasztalára egy fehér moll-terítőt ajándékozott; az egyház részére Orosz Terézia 1 frtot, Varga János 50 krt. Bátfán Hutka József az úrasztalára egy fehér abroszt, Tóth István az egyház részére 50 krt adott. Pallóban az egyház részére özv. Bódi Gáborné 1 frtot, Csabina Istvánné, Bódi Borbála az úrasztalára egy rózsaszínű kasmirkendőt. Ptruksán egyesek az egyház részére 7 frt. 50 krt adtak. Vajkócon Galgóczy Lászlóné a templomi szószékre egy igen díszes terítőt ajándékozott; néhai Gortvay János ügyvéd pedig az úrasztalára egy terítőt. Offera címen befolyt Bezőben 64 frt. 30 kr.; Zaharban 47 frt.

50 kr.; Jenkén 58 frt. 40 kr.; ugyanitt az úrasztalára Tomcsányi Anna kisasszony Németiből egy másfél literes alpacca-kannát ajándékozott. Kereszten 8 frt. 23 kr.; Reviscsén 52 frt. 20 kr.; Lucskán 64 frt. 25 kr.; Solymoson 29 frt. 26 kr.; Pályinban 28 frt. 27 kr.; Szeretván 11 frt. 28 kr.; Salamonban Gáspár György az egyház részére 1 frtot adott; Ásványban Kun Eszter, özv. Ujhelyi Ferenc lelkészné a szószékre egy fekete posztoszőnyeget ajándékozott az egyház részére; Kádas Józsefné, szül. Kovács Juliánna 2 frtot.; H. Kovács János 2 frtot.; Vince Károlyné, szül. Hajdu Borbála 5 frtot. adományoztak. Ágteleken iskolai célokra nagyságos Petrovay Ádámné, szül. Báró Horváth Ida és nagyságos Jármy Ödönné, szül. Báró Horváth Anna úrhölgyek 280 frt. alapítványt tettek. A kis-dobronyi egyház az úrasztalára egy igen díszes kelyhet chinaezüstből, belaranyzattal, félliter beltartalommal 25 frt. értékben szerzett. A csapi ev. reform. egyházban „Isten dicsőségére“ adakoztak: egyesek 48 frtot.; ifj. Kun József, az általa rendezett bál jövedelmét, 18 frtot; Berezik Péterné, Juhász Veronika egy veres üvegpoharat felirattal; a vasúti állomáson tartott bál jövedelemből 9 frt. 51 kr.; az egyháztagok fuvarral kerestek 123 frt. 70 krt; kivetés útján az egyháztagok befizettek 714 frt. 19 krt; Toronyi József a templom-székeket kifestette 20 frt. értékben; ifj. Kun József és Hajdú János a szószéket és papszéket aranyoztatták díszesebben 5 frt. értékben; Csóka Veron és Révész Sára egy sajátkezüleg fehér pamutból horgolt és kék kasmirral bélelt úrasztali terítőt ajándékoztak. A nagymélt. vallás- és közoktatási minisztérium az iskola részére 15 példány „Jó könyveket,“ 1 pld. Piros könyvet, továbbá Magyarország fali térképét, Európa, a föld öt része térképeit; Bopp természettani ábráit, métermértékeket fali tábla szöveggel kegyeskedett adományozni. A nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztérium az ungvári iskola részére az 5 földrész térképét, egy földgömböt, 24 drb. fali olvasó-táblát; a csapi iskola részére az 5 földrész, Európa és Magyarország térképeit, természettani ábrákat és a métermérték tábláját; a nyarádi iskola részére 16 drb. Jókönyvet és 3 drb. szakkönyvet díjmentesen ajándékozott.

b) Építkezések:

A ráthi egyházban, hol a templom és parochia körül 104 frt. költséggel erős deszka-kerítés húzatott s a tanító részére csűr építtetett. A nagy-geőci egyház templomát csinos ízléssel kifestette, s október 7-én ünnepélyesen felszenteltette. A kis-geőci egyház a Latorca folyóra új hidat állított s mellé új révházat épített, melyből az egyház jelentékeny jövedelmet vesz. Az ungvári egyház radvánci épületeit rendbehozatta s bezsindelyeztette. A minaji egyház a lelkész jövedelme gyarapítására 3500 frtért egy 34 holdas birtokot szerzett, s a lelkészi funduson egy kőkutat épített. Az iskei egyház a lelkész használatára 301 frt. 93 kr. költséggel csűr épített. A vajáni egyház az 1882. évben leégett iskolája helyett szilárd anyagból zsindelytetőzettel 1685 frt. 78 kr. költséggel, célnak megfelelő új iskolát épített. A mokesai egyház lelkészlakát teljesen kiigazította, a lelkésztől kölcsönként előlegezett összegből. A bajánháza i egyház kőalapra zsindelytetővel egy szekérszint és kettős sertésólat épített s a lelkészlak alá kőalapot húzatott. A palágyi egyház a lelkész és tanító részére két kőpincét építtetett. A bátfai egyház a lelkész udvarán 600 frt. költséggel új istállót épített. A bezői egyház templomát 931 frt. költséggel pléhfedélzet alá vette s a tanítónak kamarát s istállót épített. A jenkei egyház a tanító használatára csűr épített. A reviscsei egyház a lelkész részére 80 frt. költséggel kőkutat csináltatott. A lucskai egyház templomát 200 frt. költséggel bezsindelyeztette. A sólymosi leányegyház templomát új tetővel látta el. A pályini egyház a tanítói funduson zsindelytetővel új istállót állított. A csapi egyház temploma belsejét teljesen berendezte, székekkel ellátta, csinosan, jó ízléssel kifestette, szószéket új festéssel s gazdag aranyozással ékítette, egyike ez idő szerint egyszerűen nagyszerű templomainknak; felemlítendő, hogy a tetemes költségek fedezésére 700 frtot önmegadózatással s a többi tömeges vasúti munkavállalat folytán gyűjtötte; összes kiadása

1209 frt. 59 kr. volt. Az eszényi egyház a lelkész használatára kamarát, kettős istállót és szénatartót épített egy fedél alatt. A csomonyai egyház tornyát gazdagon aranyozott bádogtetővel látta el, melyhez az egyházközség java és ereje a közös erdővagyonból 3700 frtot adományozott. A kis-dobronyi egyház iskolai épületét kideszkáztatta s az iskolai padokat 80 frtból ízléssel kifestette s a tanítói lakon istállót és csürt építtetett.

Az egyházi életünkkel szorosan összefüggő népiskolai oktatásról is kedvező jelentést tehetek. 421 népiskolában 434 rendes és segédtanító foglalkozik, 11,918 fi és 9905 leánynövendéssel; tehát 956-tal többel, mint a múlt évben. Az iskoláztatás eredménye iskoláink felében mintegy jó, felében kielégítő. Sok kívánni valót mutat azonban azon különbség, mely az iskolába járók és iskolakötelesek száma közt még most is mutatkozik; mely különbség azt mutatja, hogy 1910 gyermek még most sem iskoláztatik. Még nagyobb különbség tűnik fel az ismétlő iskolakötelesek és ismétlő iskolát gyakorlók közt, midőn nyolcezeren felül levő ismétlő iskolakötelesek közül alig fele gyakorolja az ismétlő iskolát, dacára annak, hogy minden évben figyelmeztetnek általán az egyházi előjárók, e fontos ügyben lehető erély kifejtésére.

Született egyházkerületünkben 1883. évban 9132 gyermek; meghaltak mindkét nemből 7725-en és így 1407-tel több született, mint meghalt.

Házasság kötött 2784.

Hitvallást tett 3761.

Lelkészeink közül meghaltak:

Abaújból: Sebők Károly, nagy-kinizsi jeles képzettségű lelkész s egyházm. tanácsbíró; Budaházy Sámuel, pető-szinyei lelkész.

Alsóborsodból: Fekete Károly, ónodi lelkész, a papi szelidség s míveltség egyik veterán alakja; Kiss Károly, miskolci lelkész s volt dékán.

Felsőborsodban a lelkészek közül halálozás nem történt.

Gömörben: Szombathy Dániel, naprágyi; Czinyéry Dániel hubói, agg lelkészek.

Ungban. Tornában, Felsőzemplénben a lelkészek közül nem haltak meg.

Alsózemplénből: Czike Ferenc, tiszaladányi; Lábos Menyhért, szentesi; Rác József, monoki; Rigó József, kis-dopszai nyug. lelkész.

Tanítóink közül meghaltak:

Abaújból: Lácay Dániel, bereti; Kozma Pál, rásonyi tanító.

Felsőborsodból: Tóth Bertalan, kápolnai jeles tanító, a tanítói testület elnöke; Ujvári Lajos, tardonai; Szendrey József, vámosi tanító.

Mindnyájan megérdemlik, hogy nevöket jegyzőkönyvünkben feljegyezzük, mert mindnyájan közéletünk hű napszámosai voltak.

De mindezeknél mélyebb nyomát hagyta szívünkben a gyászos emléknék két férfiú halála.

Egyike ezen férfiúknak Ragályi Gyula, a gömöri ev. ref. egyházmegye volt tüzelkű gondnoka, akinek gyász halálhíre épen múlt évi nyári közgyűlésünk alkalmával érkezőn hozzánk, emlékéit már jegyzőkönyvünkben megörökítettük; de legyen itt is — több elhunytaink között — szívünk fájó emlékezetével felemlítve, e tiszta s törhetlen jellemű férfiúnak neve, ki rövid egyházi hivataloskodása terén is sok és feledhetlen érdemeket szerzett magának, melyekben élni fog emlékezete sokáig közöttünk.

Másika ezen férfiúknak, a szelid, de mélyen gondolkodó lelkű Hegedüs László, közügyeinknek, egyházi és iskolai életünknek kipróbált veterán bajnoka, kit úgyszólván közpályájának kezdetétől fogva mindig ott láttunk munkálni s érvelni, hol a legfontosabb egyházi és iskolai kérdések megoldásáról volt szó; kit megszoktunk hevesebb vitatkozásoknál, ellentétes érdekeknél, közvetítő tanácsával, indítványáival közbelépni, szelid, megnyerő modorával sokszor lefegyverezni

az erősebb ellenfelet: kinek mintegy 40 éves nyilvános pályája úgyszólván össze volt forrva egyházunk s főiskolánk életével: óh e férfiú sincs többé köztünk; véletlenül elhagyott bennünket; nehezen, igazán nehezen fogjuk megszokni az ő üres helyét. Adja Isten, hogy azt, aki az ő helyét betöltendi, az ő szelleme éltesse, lelkesitse! E nyilatkozattal örökítsük meg nevét s emlékezetét szívünkben s jegyzőkönyvünk lapjain.

Áttérek ezek után azon dolgokra, melyeket püspöki hivatalom körében egy év lefolyása alatt végeztem. Hosszúra terjedne ezeknek részletes elsorolása is, ha mindenre kiterjeszkedném; azért itt is csak a lényegesebb dolgokra terjeszkedem, azokra t. i., melyekről időnkint tartott gyűléseinken előterjesztéseket nem tettem.

1622 ügyszer volt a múlt évben, melyek iránt intézkednem kellett: 809 egyházi, 725 iskolai, 88 katonai. Miniszteri leirat volt ezek közt 248. Minden ügyet igyekeztem egyházi törvényeink értelmében, autonomiánk figyelembe tartása mellett, elintézni. Elintézetlen ügyszer nem maradt az év végén.

Két convent tartatott legutóbbi évi jelentésem óta, melyeken képviselő társaimmal résztvettem. Az egyik Kolozsváron, múlt évi szeptember 12—17. napjain. Legutóbb Ungváron tartott kerületi gyűlésünkön, ezen convent határozatairól, mivel jegyzőkönyve még nem lett közölve velünk, előszóval referáltam. E relatiom alapján megtévény gyűlésünk a conventi határozatok értelmében a szükséges intézkedéseket, én azokat teljesítettem s a következőleg tartott conventre előkészítve, felterjesztettem: így a kolozsvári conventnek időközben megküldött jegyzőkönyvében, melyet most terjeszték elő, semmi intézkedésre váró tárgy nincsen. A központi levéltárnak számára nyujtatik be.

A másik convent folyó évi március hó 17-ik napján Budapesten tartatott, amelynek jegyzőkönyvét elő fogom terjeszteni. Több tárgyai voltak felekezeti középiskoláink részére, az egyetemes tanügyi bizottság által készítése tantervnek, tanrendnek, fegyelmi szabályzatnak s érettségi vizsgálat tervének, a közoktatási törvénynyel összehasonlítása s annak alapján megállapítása. Megállapodás az iránt, hogy az 1883-ik évi XXX. t. c. 47. §-a mikép alkalmaztassék segélyezendő középiskoláinkra. Theologiai tanárok képesítése s anyakönyvek egyöntetű vezetése sat.; a megállapított tanrendszer s fegyelmi szabályok, érettségi vizsgai rendszabály a minisztériumhoz terjesztessék fel. Valóságos válasz hozzánk hivatalosan meg nem érkezett, azonban hírlapok útján tudom, hogy az érettségi vizsgai rend, hitfelekezetünk meghallgatása mellett, szabályozva van. Ennek bemutatása és tudomásul vétele volna legsürgősebb dolog egyházkerületünk részéről, amennyiben jövő május hóban már az érettségi vizsgálatokhoz való előkészületeket ezen szabályok szerint kellene megtennünk.

Az Ungváron tartott egyházkerületi gyűlésből ezzel rokon tárgyban a középiskoláink országos törvény alapján leendő szervezése tárgyában kiküldött választmány javaslatát beterjesztette; elő fog kerülni.

A lefolyt évben segédlelkészi hivatalra kibocsátottam 14 egyént; vizsgáztak 22-en.

A második vagyis lelkészképeségi vizsgán átmentek 30-an 14-en kitünő eredménnyel.

A legfelsőbb helyre tett ajánlataim nyomán, több szegény s építkező egyház részére következő segély-adományok adattak:

1. A beretkei egyház részére	200 frt.
2. Az imregi leányegyháznak	100 frt.
3. A pamlényi egyháznak	100 frt.
4. A leleszi leányegyháznak	100 frt.
5. Az otrokocsi egyháznak	100 frt.
6. A n.-kéri egyháznak	150 frt.
7. A vajányi egyháznak	100 frt.
8. A rakacca-szendi egyháznak	100 frt.
9. A felső-barcikai egyháznak	200 frt.

Összesen . . . . . 1150 frt.

Felterjesztés alatt van a lekenyei, felső-reviscei, csizi és a telkibányai egyházak kérvénye.

Tiltott rokonsági és sógorsági viszonyok esetében házassági dispensatiót eszközöltem 29 esetben: 11 esetben díjmentesen, 18 esetben díj mellett; minden díjat azon egyház kapta, melyben a jegyesek laknak, kivéven 4 esetet. A díjak következőleg osztattak ki: Beje 10 frt., Legyes-Bénye 10 frt., Lúe 10 frt., Ároktő 10 frt., Királyhelmee 10 frt., Takta-Kenéz 10 frt., Damak 10 frt., mezőcsáti iskola 15 frt., egri leányegyház 10 frt., Valk 10 frt., T.-Halász 10 frt., Parasznya 10 frt., Tarnóc 10 frt., Andornok 15 frt. Az egyházkerületi leánynövelde két dispensatióból 20 frt., miskolci gimnáziumi tápintézet 20 frt., miskolci gimnáziumi tanári nyugdíjintézet 10 frt., összesen 180 frt.

A pénzügyi választmány a lefolyt évben is igyekezett elegetteni kötelességének, a befolyt pénzeket szabályszerűen, biztos helyekre kölcsönözte ki, valamint az 1883-ik évi számadásokat pontosan megvizsgálta.

Azonban, dacára annak, hogy a pénztárok felügyelete körül eddig gyakorlatban volt módoszatnak mindenben elegettet: fájdalommal kell jelentenem, hogy volt dékán, Kiss Károly hűtelenül kezelvén a kezelése alatt volt pénztárakat, azokban kevés híján 7000 frt. hiány fedezett fel; melynek késő halála utáni felfedezését leginkább annak lehet tulajdonítani, hogy sikasztását, oly dolgokkal takargatta, melyek észrevehetőek egykönnyen nem voltak; nevezetesen: a mult évi maradványokat naplójába be nem vezette, nem vezetett továbbá naplójába több és sommás bevételi tételeket, ezeket teljesen kihagyta; kötvénnyel számolt be a számvevőszéknek, melyre a megszavazott pénzt hiányosan adta ki; ily botránkoztató eljárás mellett a sikasztás nyomára csak később, s gondos megfigyelés és vizsgálat után jöhettünk.

Ezen szerencsétlen s valóban megdöbbentő esetről, melyhez hasonló soha nem fordult elő egyházkerületünknel, számvevőszéki jelentésünkben tüzetes jelentést tenni kötelességünknek tartottuk. Méltóztassék türelemmel elvárni, míg a tárgyalások sorrendjén ezen odiozus ügy elő fog kerülni.

Még felsőbb iskoláinkról kívánok röviden szólni. Azokban a tanítások, a szabályos szorgalmi időkben rendesen és jó eredménnyel folytak s folynak jelenleg, e már vége felé siető iskolai évben is. Oly változás, esemény, erkölcsi kihágás, mely jelentésre méltó volna, egyik felsőbb iskolában sem fordult elő; a tanulók erkölcsi magaviselete kielégítő.

A sárospataki főiskolában, melyet ez iskolai évben már kétszer meglátogattam, s osztálylátogatás által szereztem az előadottakról meggyőződést, van jelenleg a főiskolában 118 hittanhallgató, 50 jogász és így felsőbb tudományokat hallgató, összesen 168.

Progimnáziumban 28, gimnáziumi tanuló 480. Tehát az összes létszám 676.

A főiskolai számvevőszék a főiskolai számadásokat pontosan megvizsgálta, a számvétel közben a szükséges intézkedéseket megtette.

A mult 1883-iki év kedvező pénzügyi eredménnyel záratott be. A számvevőszék jegyzőkönyve gyűlés elébe fog terjesztetni.

A miskolci főgimnáziumban, melynek ügyei közvetlen szemem előtt s befolyással intéztetnek, van jelenleg 450 tanuló. Ezen tanintézetnek az országos törvények alapján leendő szervezése szempontjából megkísérlette az iskolai tanács, a helybeli ágost. hitv. algimnáziummal való egyesítést, de az eddigi tárgyalásokból ítélve, nehezen fog sikerülni; így nem fog állni előtte más út, mint az államsegély igénybevétele. Erre nézve a javaslat, az e célból kiküldött egyházkerületi választmány által elő fog terjesztetni.

A rimaszombati egyesült prot. gimnázium tanulóinak létszáma 160. Ezen tanintézet ügye is, az államsegélyre nézve, a nagyméltóságú magyar királyi közoktatási miniszter úrral kötött szerződés jóváhagyása végett elő fog terjesztetni.

Felsőbb leánynevelő-intézetünk, a maga korlátolt anyagi helyzetével folyvást küzdve, szép hivatásának nemesen törekszik elegetteni. 71 növendékének ez évben is a félévi vizsgánál bemutatott eredménye, szebb jövőre jogosítja ezen tanintézetet; ennek fokként VIII osztályúvá emelése a mai kor kívánalmi szerint elodázhatatlan szükség.

Miután azonban egyházkerületünknek anyagi ereje nincs ahoz, hogy ezt önerejéből tehesse: nincs más mód, mint hogy egyházkerületünk — az 1848-ik törv. cikk 3-ik §-a alapján, ország hallatára, erélyesen felemelt szavához híven — az igénybe vett államsegélyben részesítendő tanintézetek sorába ezen leánynövelőt is beölelje, s ezt a maga céljainak megfelelővé tenni igyekezzék.

Ezzel befejezhetőnek vélve évi jelentésemet, magamat a főtiszteletű egyházkerület kegyességébe ajánlom.

8. Elnöklő püspökünk mély megilletődéssel s az őszinte fájdalom hangján jelentette, az egyházkerület érdemekben gazdag veterán bajnokának, Hegedüs László, országgyűlési képviselőnek, a sárospataki főiskola volt világi algondnokának váratlanul történt hirtelen halálát. A megboldogult valóban lángoló lelkesedésű s törhetetlen jellemű férfiú volt, ki a nehéz megpróbáltatások napjaiban is bátran emelte fel szavát ev. reform. egyházunk sokaktól elveszettnek hitt ügye mellett és élete minden percét a közjónak szentelte; kinek bölcsesége, tapintatossága, tapasztalatokkal teljes meggyőző beszéde igen sokszor megnyerte a szíveket ev. reform. egyházunk ügyének, melyért 40 éves közpályáján élete utolsó órájáig híven munkálkodott.

Egyházkerületünk midőn e gyászesetet tudomásul veszi, s a megboldogult nemes férfiú elvesztése feletti mély fájdalmának kifejezést ad, s elévülhetetlen érdemeit, melyekkel ércnél maradandóbb emléket emelt magának, jegyzőkönyvében is megörökíti: egyszersmind megbizsa a sárospataki ev. reform. főiskola tanári karát, hogy aratási egyházkerületi közgyűlésünk alkalmával, az iskolai záró-ünnepély vasárnapján, az elhunyt emlékére az iskola diplomában ünnepélyt rendezzen, mely mind elvesztése felett érzett fájdalomunknak, mind iránta való hálánknak méltó kifejezője legyen.

9. Elnöklő püspökünk, előterjesztett s fennebb egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vett évi jelentésében, az esperesek által bemutatott nyugták alapján jelezvén az egyházi közalapra az egyházmegyékből befolyt összegeket, a jelentés tárgyalása folyamán indítványoztatott, hogy készítették egy táblás kimutatás arról, mily összeg lett az egyes egyházmegyékben megajánlva az országos közalapra évi részletekben, mi lett alapítványokban, mily összeg lett ebből befizetve, mily összeg van még hátralékban?

Egyházkerületünk egyrészt az ellenőrzés szempontjából, másrészt azért, mivel úgy az egyházi törvény, mint az ennek végrehajtására vonatkozó konventi utasítás szerint is, az egyházkerület jogköréhez tartozik az egyházmegyék között netalán felmerült aránytalanságok kiegyenlítése: elfogadja ezen indítványt és felkéri püspökünket, hogy az esperesektől bekívánandó adatok alapján ezen táblás kimutatást elkészíteni s jövő nyári közgyűlésünkön előterjeszteni sziveskedjék.

10. Mult évi őszi közgyűlésünk 6. száma alatt hozott jegyzőkönyvi határozatában, egy küldöttség azzal bizatván meg, hogy az egyházkerületünk kebelében levő középiskolákra vonatkozó adatokat beszerezvén, jelen közgyűlésünk elé adjon kimerítő előterjesztést afelől, hogy milyen anyagi erővel rendelkeznek azok; lehetne-e s mimódon fokozni mostani erejüket s általában is feltárván legégetőbb szükségüket, tegyen javaslatot azon módokra nézve is, amelyek útján azok legcélszerűbben fedezhetik: e küldöttség, megbízatásában eljárván, ez ügyben a következő jelentést terjesztette be.

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

A múlt év szeptember hava 24—25. napjain Ungvárt tartott egyházkerületi gyűlés 6. száma alatt kelt határozatával egy bizottság küldetett ki azon célból, hogy — mivel mindinkább közeledik azon idő, amelyben középiskoláinkat, az országos törvény alapján, rendeznünk kell, nehogy e tekintetben elkéssünk — szereztessenek be bizottság által azon adatok, melyek hű képét tárván elő az egyházkerületünk kebelében levő középiskolák anyagi állásának s ezek fentartására szolgáló jövedelmeknek; egyúttal jelöltessenek meg, az országos törvény alapján leendő rendezéssel szemben azoknak legsürgősebb szükségei; mennyi s milyen mérvű segélyre volna szükségök, hogy azon színvonalig emeltessenek, melyet az országos törvény felekezeti iskoláinkra nézve kijelöl; lehetne-e és mimódon fokozni középiskoláink erejét, jövedelmeit? s útasítva lett a bizottság, hogy mindezen kérdések célszerű megoldása iránt, jelen tavaszi gyűlésünkre adjon kimerítő javaslatot.

E javaslatlattelre kiküldött bizottság, alapúl véve az egyes középiskolák igazgatósága által a püspöki hivatalhoz beadott előterjesztéseket s azokban foglalt adatokat, következőkben teszi meg tisztelettel jelentését s javaslatát:

Először is, érett megfontolás után, általánosságban javasolja, hogy — mivel egyházkerületünk kebelében mindössze is három gimnáziumunk van, ugymint az egyesült rimaszombati, miskolci és sárospataki gimnáziumok — ezek, bármi áldozattal, fentartandók s az országos törvények szerint berendezendők.

Mert egyházkerületünknek akár területét, akár népességét, akár ethnographiai helyzetét vesszük tekintetbe, mindenik azt követeli, hogy — ha több középiskolát nem állithatunk — e három, létező tanintézetet fenn kell tartanunk. Az egyházkerület területét véve tekintetbe: mindhárom alkalmas helyen fekszik; kettő majdnem két szélén egyházkerületünk határának, hasznos szolgálatot tesz a magyar nemzetiségnek. Egy — úgyszólván — közepén, melyben a felföldi iskoláknak számos növendékei csoportosúlnak. Mind a három iskola oly népes, hogy iskolai országos törvények szerint nagyobb népességet alig fogadhatna be. Azon befolyás, szoros viszony, melyben protestáns nézeteink szerint, egyháznak és iskolának állani kell egymással, mindhárom iskolának fentartását követelik.

A bizottságnak nézete szerint fentartandó levén mindhárom intézet, önként felmerül azon kérdés: vajjon bír-e mindhárom intézet szükséges alappal? ha nem? honnan állíttassék elő a szükséges alap?

Az első kérdésre: bír-e mindhárom intézet a szükséges alappal? határozottan kimondhatja a bizottság azt, hogy — a rendelkezésére állott s mellékelt adatok alapján — a rimaszombati és miskolci iskolák nem bírnak a szervezkedéshez szükséges alappal, amint alább ki lesz tüntetve. Sőt a sárospataki gimnáziumnak is, amennyiben parallel osztályok felállítására lehetend szükség, tetemes segélyt veend igénybe.

Honnan állítandó elő a mindhárom intézet rendezéséhez szükséges segély? erre nézve később lesz szerencsés a bizottság nézetét és javaslatait előterjeszteni. Ezt megelőzőleg, mindhárom intézet jelenleg létező alapját — ezután az új szervezkedéshez szükséges alapot — végre az összeget, melyre a létező alapon felül, mindenik intézetnek — mint segélyre szüksége lesz — egyenkint s külön-külön fogja feltüntetni.

1. A rimaszombati, jelenleg 6 osztályú gimnáziumnak összes értéke — a beadott kimutatás szerint — 91,224 frt. 60 kr.

Ezen értékéből befolyó jövedelem 9361 frt.

Szükséglete pedig, nyolc osztályúvá leendő felemelés, 9 rendes és 2 póttanár beállítása, a rendes tanárok 1150 frt., a póttanárok 700 frt. fizetéssel leendő ellátása mellett 16,440 frt.

Ezen szükségleti összegből levonatván a számított jövedelem, a 9361 frt., fedezendő hiányúl 7079 frt. mutatkozik.

Mintogy a rimaszombati egyesült prot. gimnázium jövedőbeli szervezésénél mutatkozó ezen hiány fedezésére nézve az intézet igazgató-tanácsa és a nagyméltóságú közoktatásügyi m. kir. minisztérium között az egyezkedés — a középiskolai törvény 46. §-a alapján — annyira előhaladt, hogy a minisztérium részéről 7000 frt. évi általán biztosítva van, s a szerződés az ágost. hitv. tiszai egyházkerület szuperintendense részéről már alá is íratott; sőt az ev. reform. convent is, legközelebb március 17-én Budapesten tartott ülésében hozott határozata által, ezen szerződés jóváhagyása iránt egyházkerületünket is utasította: ezen tanintézet jövő szervezése s fennállása biztosítva van, erre nézve tehát a bizottság részletesebb kimutatást s javaslatot adni nem tartotta szükségesnek, hanem ajánlja a főtiszteletű egyházkerületnek, hogy a megkötött szerződést, maga részéről is, jóváhagyni méltóztassék.

2. Ami a miskolci gimnáziumot illeti, erre nézve bizottság szükségét látja annak, hogy itt részletesebben kiterjeszkedjék.

A miskolci főgimnáziumban jelenleg 8 rendes és 1 segédtanár működik; a vallás, rajz, torna és ének tanításával foglalkozó, kiegészítő tanítókon kívül. A rendes tanárok fizetése 800 frtra megy. A segédtanáré 600 frt. Ily csekély díjazás mellett a rendes tanárok 20—21, sőt 22—23 órával is vannak terhelve, csak így képesek megközelítőleg, akár az állami gimnáziumok részére megállapított, akár az egyházkerület által ahoz alkalmazott tantervet keresztülvinni.

Két dolog válik azért ezen gimnáziumra nézve szükségessé. Egyik az, hogy a rendes tanárok száma egygyel szaporíttassék, hogy így a tanárok száma a középiskolai országos törvény 32-ik §-ában megszabott mennyiségre emeltessék, s így az idézett törvény §-ában meghatározott heti 18 óra alkalmaztassék rájuk nézve is, s a sok teendővel elhalmozott igazgató sem legyen kénytelen 20—21 órát tanítani.

A másik körülmény az, hogy tekintve a helybeli drága kiélhetést és lakbért, fizetésük lakbérrel együtt 1200 frtra emeltessék, legalább tizedévenkinti 50 frt. pótlékkal. Továbbá, hogy a vallástanítással, melylyel most időnként változó segédlelkész van megbízva, rendes vallás-tanár bizassék meg 1200 frt. fizetéssel; valamint a torna-tanítással, melyet most egy elemi tanító végez, egy állandó segéd-tanár bizassék meg 600 frt. fizetéssel.

Igy, remélhetőleg, 9, illetőleg a vallás-tanárral 10 rendes s 3 segéd-tanárral, mely szám a törvény szerint is csak minimum, a miskolci gimnázium szervezve lenne.

Ezen berendezés szerint a miskolci főgimnázium fentartási évi költsége, minden szükségletekkel együtt, amint a bizottság elébe terjesztett adatoknál részletesen van elsorolva: 16,600 forintot tenne. Ezen összegnek fedezésére szolgálnak:

1. 31,239 frt. 32 kr. tőkének 5% kamata	1561 frt.
2. A néhai boldogult emlékezetű Horváth Mária által részben hagyományozott birtok évi jövedelme	1350 frt.
3. 15,671 frt. 61 krt tevő gimnáziumi tanári díjnövelési alap évi 5% kamata	783 frt.
4. A miskolci egyház malmából a tanároknak évenként fizetett 108 köből fele búza, fele gabona	540 frt.
5. Ugyancsak az egyház által évenként adni szokott 10 hordó bor ára	100 frt.
6. Évi tandíjjövedelmi átlag	5000 frt.

Összes évi jövedelem . . . . . 9334 frt.

Mely összeg levonatván a 16,600 frt. évi szükségletből, maradna

még fedezendő . . . . . 7266 frt.

Ki lévén e szerint mutatva a miskolci gimnáziumra nézve azon összeg, melyre mulhatatlanul szüksége van, hogy az országos középiskolai törvénnyel összhangzólag szerveztessék, kimutatandónak véli a bizottság még a következőket:

Van a miskolci gimnázium tanári karának 21,767 frt. alappal bíró nyugdíj-intézete, a tanári kar kezelése s a miskolci egyház presbyteriumának felügyelete alatt.

Van továbbá egy még csak kezdetleges tápintézete, 5361 frt. 67 kr. alaptőkével.

Van 10,495 kötetből álló könyvtára, 372 kötet tudományos folyóirattal. Van az önképzőkörnek is külön könyvtára a felgimnáziumi tanulók számára, az algimnáziumi osztályoknak pedig külön osztály-könyvtárak.

A gyűjtemények közül megemlítendő a természettani jól felszerelt gyűjtemény, mintegy 640 eszközzel; képvisel 4000 frt. értéket. A természetrajzi gyűjtemény, mely folytonosan gyarapittatik.

Ezen hiteles kimutatás szerint a miskolci gimnázium eddigelé bírt tehát azon alapokkal, melyekkel fentarhatta magát szerényen, s a tanárok csekély fizetése és emellett tanórákkal túlterheltetésével. Ezentúl azonban ezen alapokkal fenn nem tarthatja magát, annyivalinkább, mert jövedelmének majdnem felerészét a tandíj adta, 5—6 ezer forintot. Könnyen bekövetkezhetik azonban jövőre azon körülmény, hogy a város előhaladása, folytonos népesedése, újabb tudományos és szakiskolák felállítását vonja maga után, s ezeknek versenye megapaszthatja a tanulók számát s a tandíjjövedelem-hiányt nem lesz honnan pótolni.

Mindezen körülmények kétségtelenné teszik azt, hogy a miskolci reform. gimnázium, az országos törvények alapján, eddigi jövedelméből fenn nem tartható, ennek a fentebb kimutatott 7266 frt. segélyre mulhatatlanul szüksége van.

Mindezek után azt jegyzi még meg a bizottság úgy a rimaszombati, mint a miskolci gimnáziumokra vonatkozólag, hogy — ha a szervezkedés csakugyan megtörténend — utasíttassék az előjáróság mindkét részről, az iskolai igazgató-tanácsnak a törvény értelmében leendő megalakítására; valamint arra is, hogy már a jövő iskolai évben az egyházkerületi tantervet léptesse életbe.

3. A sárospataki főiskolánk részéről, minthogy ebben gimnázium és akadémia egyesülve van s egységes alaphól tartatik fel mindkettő: nem lehet elkülönítve kimutatnunk a gimnáziumi alapot. Kimutatni csak azt lehet, hogy a jelenlegi szervezettel mennyibe kerül évenként a gimnázium fentartása, s ezen összegen s az akadémia fentartási költségének összegén felül marad-e még valami összeg, mely szükség esetén arra lenne fordítandó, hogy ebből aztán a gimnáziumnak, az országos törvény alapján leendő szervezési költségzaporulatai fedeztetnének. E kimutatás következő:

Van sárospataki gimnáziumunknál jelenleg 11 rendes s egyenlő 1200 frt. fizetéssel ellátott tanár; ezeknek évi fizetése	13200 frt.
2. Van zene, torna- s rajztanára; fizetésök	1795 frt.
3. Ének-tanítók díja	220 frt.
4. Pénztárnok, ellenőr fizetésök fele	600 frt.
5. Háznagy s három szolgálja fizetése	840 frt.
6. Természetrizsi s természettani gyűjteményre	300 frt.
7. A könyvtárra fordított összeg fele	400 frt.
8. Épületek rendbentartása s fődése	800 frt.
9. Tápintézet s ösztöndíjak	5890 frt.
10. Igazgató tiszteletdíja	126 frt.

A gimnázium összes fentartási költségei . . . . . 24171 frt. 41 kr.

Az akadémia fentartására s minden, a főiskola fentartására tartozó kiadások, szükségletek tesznek az 1884-iki költségvetés szerint 57,865 forintot, és így a gimnázium fentartására fordított összeggel, a 24,171 frttal együtt összesen 82,035 frtot.

Az 1884-iki összes főiskolai költségvetés szerint maradna fel a gimnázium országos törvények szerint leendő szervezésére 1556 frt.

Ugyde a költségvetés sohasem oly positiv, akár a bevételt, akár a kiadást tekintjük, hogy az utolsó krajcárig bizonyos volna; ily nagy költségvetésnél tehát 1556 frtot a rizikóra kell felhagynunk. Ami tehát sárospataki gimnáziumunk mostani fentartási költségén felül, az országos törvény szerinti szervezéshez szükséges volna, az mind, a főiskola mostani jövedelmein felül, fedezendő.

Szükséges volna pedig ehez:

1. A lehető szükség és beállható viszonyok szerint 4 parallel osztály felállításához, segéd-tanárok beállításával, egy-egy segéd-tanárnak p. 600 frtjával összesen	2400 frt.
2. Egy rendes rajz-tanár, a mostani segéd-tanár helyett	800 frt.
3. A meglevő tanárok fizetésének 200 frttal javítása	2200 frt.
4. Igazgató tiszteletdíjának pótléka	74 frt.
Összes szükséglet	<u>5474 frt.</u>

Ily összeg kellene legalább is ahoz, hogy sárospataki főgimnáziumunk az országos törvények alapján szerveztessék.

Összesen tehát az egyházkerületünkben levő három gimnázium szervezéséhez szükséges lenne:

1. A rimaszombati gimnáziumnak	7000 frt.
2. A miskolcinak	7266 frt.
3. A sárospatakinak	5474 frt.

Összesen . . . . . 19740 frt.

Ezen összegből a rimaszombati gimnáziumra szükséges 7000 frt., mint amelynek fedezése a minisztériummal kötött s a főtiszteletű egyházkerület által most megerősítendő szerződés szerint biztosítottnak tekinthető, levonotván a másik két gimnázium szükségleteül, összesen 12740 forint mutatkozik.

Ezen összegzen felül, szükséges volna még a miskolci gimnázium részére: egy téli tornacsarnok, egy természettani muzeumi helyiség, összeköttetésben az előadó teremmel és egy rajzterem, melyeknek előállítására egyszersmindenkorra legalább 10,000 frtot venne igénybe.

Hátra van azon kérdés, hogy gimnáziumainknak az országos törvények alapján leendő szervezéséhez elég takarékosan számított, ezen költség honnan álltassék elő?

Erre nézve a bizottság más javaslatot nem adhat, mint azt, hogy miután épen egyházkerületünk tette meg azon indítványt, miszerint az 1884. XX. t. c. 3. §-a alapján igénye van a magyarországi ref. egyetemes egyháznak ahoz, hogy ha egyház- és iskolafentartási költségeit, az említett törvényben kimondott elv szerint, az állam egészben nem fedezheti is, legalább oly segélyt nyújtson, mely az 1883. XXX. t. c. életbeléptetése által tetemesen megszorított iskolafentartási költségeit az egyetemes ref. egyháznak fedezze; kötelességünk — törvényes úton — mindent elkövetni, hogy ezen óhajta egyházkerületünknek létesüljön, s ez úton nyerendett államsegély szolgálja aztán fedezetül, középiskoláink országos törvények szerint leendő szervezési költségeinek. Más módot bizottság, egyetemes ev. ref. egyházunk mostani túlterhelt állapotában teljességgel nem javasolhat.

Ezeknek előterjesztése mellett tisztelettel vagyunk

Miskolcon, 1884. ápril 28-án,

a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés

alázatos szolgálai:

Kun Bertalan,

püspök, elnök.

Minthogy e bizottsági munkálat lehetőleg híven tárja fel e részben való szükségünket; egyházkerületünk azt elfogadta és magáévá tette s ennek alapján fog a konvent elé, a megfelelő alakban felterjesztést tenni, azon határozott megjegyzéssel azonban, hogy minthogy itt minden tekintetben csak a legkisebb összeg van felvéve, felhívandó a konventi bizottság, hogy részint más egyházkerületek ez irányban előterjesztett igényeihez, részint a kieszközlendő állami segély nagyságához képest, legyen kellő figyelemmel egyházkerületünk méltányos igényei és szükségei iránt is, melyek közül például elég legyen csak annyit felemlitenünk ez alkalommal, hogy mihelyest csak egy kissé is jobb jövő nyílnék meg számunkra, igen komoly protestáns és nemzetiségi érdekek teszik kívánatosná azt, hogy egyházkerületünkben, már csak területi nagyságát is tekintve, most meglevő középiskolái mellett, alkalmas helyen még egy újabb is felállíttassék.

11. Olvastatott Tóth Pál, egyházkerületi főleánynöveldei igazgató-tanárnak felterjesztése, melyben feltárván a vezetése alatt álló intézet anyagi erejét, s annak szükségeit, feltünteti, hogy 2780 frtnyi évi segélyre volna szüksége abból a célból, hogy a legnélkülözhetlenebb berendezkedéseket megtehesse.

E felterjesztés azon munkálathoz lesz csatolandó, melyet egyházkerületünk már elébb, a középiskolák számára szükséges segélyezés tárgyában megállapított s a konventhez fog majd benyújtani, hathatósan felhíván a konvent figyelmét úgy általában a protestáns nőnevelésügynek, mint különösen egyházkerületi, igen magasztos érdekeket szolgáló nőnevelésnek emelésére és gyámolítására.

12. Mult évi őszi közgyűlésünk 8. száma alatt hozott jegyzőkönyvi határozatában, egy küldöttség azzal bízott meg, hogy adjon véleményt azon kérdés felett: „Minő jog engedhető meg az egyházközségi életben előforduló választásoknál, mint aminőek például presbyteriumi tagok, gondnokok és lelkészválasztás, az oly tanároknak vagy iskolatanítóknak, kik fel voltak mentve az egyházi adó fizetésétől, azon joguk épentartása mellett, melynélfogva a legújabb törvények értelmében, megfelelő számú képviselőt választhatnak saját körükből a presbyteriumba.“ Erre vonatkozólag a küldöttség jelenti, hogy igaz ugyan, hogy a zsinati törvények 195. §-ában elő vannak számlálva azok, kik például a lelkészválasztási jogot gyakorolhatják s nincs említés téve a tanárokról, tanítókról és énekvezérekről, mint akik egyházi tartozások fizetése alól rendszerint fel vannak mentve; minthogy azonban nem lehet képzelni azt, hogy az egyház a tanítók- vagy tanároknak az ilyenmő kedvezményt annak árán adná, hogy így elvegyen tőlük oly jogot, melyet az egyháznak minden arra képesített tagja gyakorol, már csak ezen sarkalatos oknál fogva is, tisztelettel kéri a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést: méltóztassék a fenforgó kérdésre vonatkozólag határozatilag kimondani, hogy az egyes egyházak kebelében levő saját felekezeti alsó és felső iskolák rendes tanítói, illetőleg tanárai, valamint énekvezérei, az egyházi közgyűlések rendes tagjai, s mint ilyenek, mindazon jogokat gyakorolják, melyek az egyházközségi életben előforduló választásokra vonatkoznak, habár mint tanítók és énekvezérek az egyházi adó fizetésére kötelezve nincsenek is, vagy mint tanárok a fizetés alól fel vannak mentve.

Egyházkerületünk a küldöttség véleményét magáévá tette s a fenforgó kérdésben ezennel határozatilag kimondja, hogy az egyes egyházak kebelében levő saját felekezeti alsó és felső iskolák rendes tanítói, illetőleg tanárai, valamint énekvezérei, az egyházi közgyűlésnek rendes tagjai, s mint ilyenek, mindazon jogokat gyakorolják, melyek az egyházközségi életben előforduló választásokra vonatkoznak, habár mint tanítók és énekvezérek az egyházi adó fizetésére kötelezve nincsenek is, vagy mint tanárok a fizetés alól fel vannak mentve.

13. A néhai Hegedűs László halálával, egy rendes világi, konventi képviselői állás betöltése válván szükségessé, s erre nézve a szavazás jelen gyűlésünk folyama alatt megejtetvén:

Világi rendes konventi tagúl, általános szavazattöbbséggel, Lükő Géza, eddigi világi konventi póttag választatott meg.

14. És épen ezen körülménynél fogva aztán egyházkerületi közgyűlésünknek világi konventi póttagot levén szükséges választania:

A beadott szavazatok általános többségével ilyenül Csider Károly választatott meg.

15. Olvastatott az egyetemes konvent 1884. március 17—23. napjain Budapesten tartott közgyűlésében felvett jegyzőkönyvének 57. számú s a rimaszombati egyesült protestáns gimnázium államsegélyben való részesítése tárgyában hozott határozata, melyben tekintetbe véve, hogy a rimaszombati egyesült protestáns iskolának az állammal kötött, s az államtól az 1883. XXX. t. c. 47. §. alapján nyerendő segély elfogadásának módozatait tárgyzó szerződése, még a kolozsvári conventet megelőzőleg jött létre; tekintve, hogy a jelzett 6 osztályú gimnázium saját erején nemcsak az országos törvény követelményeinek megfelelőleg berendezkedni nem képes, de általában még eddigi existenciáját sem tarthatná fenn; tekintve, hogy ezen intézet fenmaradása és virágzása úgy általános protestáns és főképp nemzetiségi szempontból, valamint a két testvér prot. felekezet között fennálló és itt egy külső tényben: az egyesülés tényében megvalósított testvériség érdekéből mindenkifelett óhajtandó; tekintve, hogy a kormányval kötött szerződés föltételei az intézet, felekezeti jellegét, a jelenben legalább nem veszélyeztetik; végre, hogy a jelzett gimnázium sorsa fölött reformált egyházunk csak részben intézkedhetik, s hogy a tiszai ágostai egyházkerület az államsegély elfogadásába beleegyezését már megadta: a kolozsvári convent jegyzőkönyve 44. szám alatt hozott felfüggesztő határozatát csak a teljesen a reform. egyház fenhatósága alatt álló gimnáziumokra alkotottnak tekintvén, kimondotta az egyetemes convent, hogy a fenforgó kérdésben a maga részéről elvi akadályt nem lát, s azért beleegyezik, hogy egyházkerületünk a hozzá beterjesztett, azonban a múlt évi Ungváron tartott őszi közgyűlésünk 77. számú határozata szerint a kolozsvári convent fennebb hivatkozott határozata alapján tárgyalás alá nem vett ezen szerződés értelmében, saját hatáskörében határozzon.

Ezen konventi határozat folytán olvastatott a többször említett rimaszombati gimnáziumnak az államkormányval 1883. évi szeptember hó 8-án kötött szerződése, melynek értelmében a rimaszombati egyesült 6 osztályú prot. gimnázium, azon célból, hogy magát 8 osztályúvá alakíthassa s az országos törvény kívánalmainak megfelelőleg berendezhesse: az 1883. XXX. t. c. 47. §-a alapján 7000 forint államsegélyt vesz igénybe, azon feltétel alatt, hogy az intézet felekezeti jellege továbbra is megmarad; az intézet igazgatása eddigi fenhatóságai alatt hagyatik; 9 tanár közül 4-et az állam nevez ki, de csak a prot. pályázók közül és a paritás szoros megtartásával s fegyelmi tekintetben ezek is a felekezeti hatóságok alá tartoznak; ellenben az intézet a minisztérium vezetése alatt álló középiskolák tantervét fogadja el.

Ezen szerződés és az ennek el- vagy el nem fogadása folytán előállandó viszonyok komoly tanácskozás alá vétetvén:

Egyházkerületünk a rimaszombati egyesült prot. gimnáziumnak az állammal kötött ezen szerződését, szavazattöbbséggel, a konventi határozatban foglalt s fentebb részletesen felsorolt indokok alapján és még azért is, mert belátta azt, hogy az egyházkerületünk fenhatósága alá úgy is csak részben tartozó ezen gimnáziumnál, a testvér ágostai felekezettel kötött egyezség folytán tényleg előállott viszonyok felbontására és így az iskola megsemmisítésére vezetne az, ha a tiszai ágostai egyház-

kerület által már megerősített jelen szerződéstől a jóváhagyás megtagadtatnék: maga részéről annyivalinkább megerősíti, mert a kolozsvári konvent 44. szám alatt hozott határozatában felállított s egyházkerületünk által csak helyeselhető elvet maga a konvent sem tartja ezen, mint nem tisztán reformált jellegű iskolára alkalmazhatónak.

- 16.** Azon bizottság, mely közgyűlésünk által a sárospataki főiskolai világi algondnoki és az egyházkerületi tanácsbírói hivatal betöltésére beadott szavazatok felbontására küldetett ki, jelentette, hogy a sárospataki főiskolai világi algondnoki hivatalra beadatott összesen 347 szavazat, melyből Teleky Péter 137, ifj. báró Vay Miklós 71, Dr. Lengyel Endre 71 szavazatot kaptak, a többiek több egyén között oszolván meg. Az egyházkerületi világi tanácsbírói hivatalra pedig legtöbb szavazatot Teleky Péter, egyházi tanácsbíróiságra pedig Terhes Barna és Makay Dániel nyertek.

Ehez képest, minthogy a sárospataki világi algondnoki hivatalra nézve általános többség a jelen alkalommal nem éretett el, új szavazásra Teleky Péter, ifjú báró Vay Miklós és Dr. Lengyel Endre tűzettek ki, felhivatván az egyházak presbyteriumai, hogy szavazatukat legközelebbi nyári közgyűlésünkre adják be; világi egyházkerületi tanácsbíróul Teleky Péter, egyházi tanácsbírókúl pedig Terhes Barna és Makay Dániel megerősítették. Minthogy pedig a világi algondnokságra a kaposi, ráthi és vajkóci egyházak szavazatot nem adtak, utasítatik az egyházmegye, hogy e részben tett mulasztásukért ezen egyházaktól a megszabott birságot vegye be.

- 17.** Ugyanezen szavazatok alkalmából panasz emeltetvén amiatt, hogy a szavazatok felbontása rendkívül sok kellemetlenséggel és idővesztegetéssel jár amiatt, mert azok nem egyöntetű és világosan átlátható módon állítatnak ki: indítványoztatott, hogy jövőre célszerű és könnyen kezelhető nyomtatott szavazási jegyek készíttessenek.

Ez indítvány elfogadtatott s a püspök elnöklete alatt jegyzői kar bízott meg, hogy e célból egy alkalmas szavazási minta-lapot készítsen s terjesztszen be közelebbi nyári közgyűlésünk elé.

- 18.** Olvastatott a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak 1883. november 21., 34.490. szám alatt kelt leírata, melyben arra kéri püspöki hivatalunkat, hogy a hatósága alatt álló egyházi közegeket és iskolai székeket hívja fel arra, hogy az iskolákra való főfelügyelet céljából készitendő törzskönyvek előállításánál készséggel támogassák az ez ügyben eljáró közegeket.
- 19.** Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi október 29., 1649. szám alatt kelt leírataiban, püspöki hivatalunkat afelett való örökösre hívja fel, hogy az altisztek számára a törvény által biztosított, más, bár képesebb pályázók felett előnyt nyújtó jognak mindennemű alkalmazása épségben tartassék s ennek biztosítása végett a netalán szükséges további intézkedéseket saját körében tegye meg.
- 20.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi február 13., 2865. szám alatt kelt leírataival, megküldötte az osztrák-magyar és olasz állampolgárokat illető anyakönyvi kivonatok és honosítási okmányok kiállítására tárgyában kötött egyezmények másolatát.
- 21.** Ugyanazon minisztérium, múlt évi dec. hó 21., 43,268. szám alatt kelt átiratához mellékelve, megküldötte azon kimutató ívet, melybe az állami középiskoláknál alkalmazott valamennyi, a felekezeti középiskoláknál pedig a más felekezetekhez tartozó hittanárok irandók be.
- 22.** Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi október 15., 32,830. szám alatt kelt leírataiban elrendeli, hogy az állami tanítóképezdek IV. osztályában, a hit- és erkölcsstan hetenkint egy órán taníttassék.

- 23.** Ugyanazon minisztérium folyó évi január hó 21., 11. szám alatt kelt leírataban, a magyar királyi pénzügyminisztérium azon kijelentését tudatja, melyszerint a pesti hazai első takarékpénztár által kiállított 100 frtról szóló évi 5%-ot kamatozó kötvények a közigazgatás minden ágában üzleti biztosítékul és bánatpénzül is elfogadhatók.
- 24.** Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi január hó 29., 4029. szám alatt kelt leírataba felhívni kéri a tanítók figyelmét az „Eötvös-alap“ ügy támogatására.
- 25.** Ugyanazon minisztérium 1883. évi november 5., 13,351. szám alatt kelt leírataban, a Dr. Bukovinszky József által alapított ösztöndíjra a pályázatot a sárospataki főiskolai igazgatóság által kihirdettetni kéri.
- 26.** Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi december 10., 42,001. szám alatt kelt leírataban, püspöki hivatalunk által felhívni kéri a lelkészi hivatalokat és iskolai előljáróságokat, hogy a tanköteles gyermekek összeírásában a községi előljárókat az ügy fontosságát megillető készséggel támogassák.
- 27.** Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi szeptember 30., 28,385. szám alatt kelt átíratában tudatja, hogy a belső-somogyi egyházmegyébe kebelezett csurgói, eddig hatosztályú gimnázium, az 188³/₄-ik tanévtől kezdve 8 osztályú teljes gimnáziummá egészített ki.
- 28.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi március 1., 3450. szám alatt kelt leírataban utasítatni kéri a lelkészeket, hogy tiroli származású egyének házasságra lépése esetén, mindenkor kívánják, hogy az illetők, a hazájuk közigazgatási hatósága által kiállított házassági engedélyt előmutassák.

Mindezen miniszteri leiratok közölve lévén, tudomásul szolgálnak.

- 29.** Olvastatott a nagyméltóságú magyar királyi közoktatásügyi miniszter folyó évi március hó 20-án, 10.699. szám alatt kelt, br. Vay Miklós úrhoz, mint a Pálóczi Horváth Mária végrendeleti végrehajtójához intézett azon átírata, melyben tudatja, hogy néhai boldogemlékü Pálóczi Horváth Mária, végrendeletének VIII. 5. pontjával a siket-némák váci intézetében alapítandó két alapítványi helyre 4000 frtot hagyományozott, melynek kamata ezen célra elégnek nem mutatkozván, egyelőre csak egy hely tölthetett be; azonban azóta a kamatozó tőke a kívánt magasságot elérvén, a második alapítványi hely az 188⁴/₅-ik tanévtől kezdve rendszeresítettetni fog.

Ezen átírat tudomásul vétetvén: a püspök megbizatik, hogy e hely betöltéséről időről-időre, körlevélben való felhívás által gondoskodjék.

- 30.** Olvastatott a nagymélt. m. kir. közoktatásügyi miniszter úrnak 1884. ápril 10-én, 10,288. szám alatt kelt, az ev. ref. konventhez intézett és általa egyházkerületünknek folyó évi ápril 29-én megküldött átírata, melyben tudatja, hogy a középiskolákról és azok tanárai képesítéséről szóló 1883. évi XXX. t. c. 22. §-ának megfelelőleg, az érettségi vizsgálati utasítást az illető felekezeti főhatóságoknak, továbbá az egyetemek, illetőleg a műegyetem tanári karainak meghallgatásával megállapítván: azt ezennel a konventnek, tudomás és ahoz alkalmazkodás végett, oly célból küldi meg, hogy a hatósága alatti s érettségi vizsgálatot tartó mindenik középiskola igazgatóságának egy-egy példányt azon kijelentéssel küldjön meg, miszerint ezzel a jelen utasítás azonnal érvénybe lép, s már a folyó 188³/₄-ik tanévben tartandó érettségi vizsgálatokra nézve szabályozónak tekintendő.

Egyházkerületünk az érettségi vizsgálati utasítást tudomásul veszi, intézkedik, hogy az a sárospataki és miskolci nyolcosztályú főgimnáziumoknál — amennyire az idő és körülmények megengedik — már a folyó tanév végén tartandó érettségi vizsgálatoknál életbeléphessen.

Miután azonban a magyar királyi közoktatásügyi miniszter úr átíratából úgy látszik, hogy a ref. konvent a ref. összes középiskolák minden ügyeire nézve közvetlen hatóság gyanánt tekintetik és ez némi tekintetben félreértésre szolgáltatathat okot: egyházkerületünk teljes tisztelettel kéri a konventet arra, hogy méltóztassék a Kolozsvártt történt határozatához képest a nagyméltóságú magyar kir. miniszter úrnak tudomására hozni, hogy bár az összes ref. középiskolákat közösen érdeklő ügyekben a konvent a főhatóság, de az adminisztratív ügyekre nézve — a zsinati szentesített törvények értelmében — minden középiskola, illető egyházkerülete hatósága alatt áll.

- 31.** Ugyanezen miniszteri átírat szerint közölt érettségi vizsgálati utasításnak az illető középiskolákban való pontos megtarthatása céljából:

egyházkerületünk a sárospataki főgimnázium érettségi vizsgáló-bizottsága elnökül Fejes István, főiskolai aligondnokot; a miskolci főgimnázium érettségi vizsgáló-bizottsága elnökül pedig Bizony Tamás, iskolakormányzót nevezi ki, s az illető bizottság alakítása Sárospatakon a főiskolai igazgató-tanácsra, Miskolcon pedig az iskolai tanácsra bízatik.

- 32.** Olvastatott az egyházkerületi számvevőszéknek folyó évi február 11., 12. napjain Miskolcon tartott ülésében felvett jegyzőkönyv 1. és 19. pontja.

Ezekben előterjeszti számvevőszék, hogy Kiss Károly, egyházkerületi dékán, mult 1883. évi október 21-én elhalt. Midőn aztán a dékáni pénztár püspökünk és Bizony Ákos ügyész által az elhalt dékán rokonai jelenlétében, a pénztári naplók alapján számbavétetett, kitűnt, hogy a meglevő pénzkészlet 897 frt. 56 kr., 6220 frt. 13 krral volt kevesebb, mint amennyinek a pénztári naplók értelmében lennie kellett volna.

Ezen váratlan és megdöbbentő tény folytán püspökünk a Kiss Károly által vezetett összes pénztári naplókat és számadásokat tételről-tételre; a dékáni pénztárra vonatkozó összes kötvényeket és egyéb okiratokat darabról-darabra átvizsgálta, amelyekből csakugyan kitűnt, hogy a vallásos buzgóság és áldozatkészség által lelkesített hívek filléreiből gyűlt alapokat egy hűtlen sáfár bűnös kezekkel meghíányosítani nem iszonyodott, annyira, hogy — mint ez püspökünk által nagy fáradsággal összeállított számadás megvizsgálása folytán és adatai alapján egész biztossággal megállapítottatott —

a papi özvegy-árvatárnál a bevételi többlet	169 frt. 54 kr.
a szükösök tárnál	4311 frt. 94 kr.
a hollandi tárnál	3382 frt. 50 kr.

Összesen . . . . . 7863 frt. 98 krt tesz,

amiből levonva a pénztár átvétele alkalmával talált készpénzt . . . . . 897 frt. 56 krt,
tényleg a pénztári hiány . . . . . 6966 frt. 42 kr.

Előadja továbbá a számvevőszék, hogy ezen elsikkasztott összeg fedezésére a volt dékán ingóságai azonnal zár alá vétettek s a nevére át nem irt atyai hagyaték tisztába hozatala iránt a kellő lépések azonnal megtétettek; az elsikkasztott összegek visszatérítésére alapul szolgálható hagyaték azonban oly csekély, hogy az egyházkerületi pénztár vesztesége csak kis részben lesz helyre pótolható.

Egyházkerületünk a legnagyobb megütközéssel veszi tudomásul ezen megdöbbentő sajnós eseményt és midőn a volt dékán ezen bűnös cselekménye fölött megbotránkozásának ad kifejezést: elvárja az egyházkerületi pénzügyi bizottságtól, hogy saját hatáskörében intézkedjék az iránt, hogy ezen elsikkasztott összeg az illető pénztáraknak visszapótoltassék.

33. Ezzel kapcsolatban olvastatott az egyházkerületi számvevőszéknek a pénztári kezelés jövőre leendő szabályozása tárgyában beadott előterjesztése. Mely munkálat előbb egy — Lükő Géza, Csider Károly, Fejes István, Szentpétery Sámuel és Zsindely István tagokból álló küldöttségnek véleményezés végett kiadatván: a jelzett bizottság által készített szabályrendeleti javaslattal együtt vétetett tárgyalás alá.

Minthogy azonban ezen, a bizottság által készített szabályrendeleti javaslat intézkedései hosszas vitára adtak okot, s célszerűnek mutatkozott, hogy azok előbb a pénzügyi bizottsággal közöltessenek:

Egyházkerületünk ezen munkálatot, a számvevőszék által készített javaslattal együtt, áttenni határozta a pénzügyi bizottsághoz a végett, hogy mindkét munkálatnak, mint anyagnak figyelembevételével, készítsen egy szabályrendelet-javaslatot s azt terjeszse be jövő nyári közgyűlésünkre; mindkét javaslat azon alapelvét azonban, hogy az egyházkerület pénztárai jövőben, a dékáni hivatal megszüntetésével, egy pénztárnok kezelésére bízassanak, már most elfogadja egyházkerületünk; mindazáltal ezt csak a szabályrendelet megalkotása után fogja életbeléptetni, addig a volt dékán kezelése alatt állott pénztárak tovább leendő kezelésére püspökünket kéri fel és addig, míg a többször érintett szabályrendelet életbeléptethető lesz, a számvevőszék által javasolt kezelési, illetve felügyeleti rendszert kívánja alkalmaztatni.

34. Egyébiránt a számvevőszék jegyzőkönyvének 1., 2-ik pontja szerint a papi özvegy-árvatár számadási főtételei a következők:

A) Bevétel:

a) Mult évi maradvány	3891 frt. 88 kr.
b) Részvényekre befizettetett	1136 frt. 10 kr.
c) Hirdetésekből	53 frt. 22 kr.
d) Evi ajánlatok és kamatok	7697 frt. 11 kr.
e) Befizetett tőke	13227 frt. 50 kr.
f) Vegyesekből	48 frt. — kr.
Összes bevétel	<u>26098 frt. 81 kr.</u>

B) Kiadás:

a) Özvegyeknek és árváknak	5052 frt. — kr.
b) Kikölcsönözöttetett	17950 frt. — kr.
c) Vegyesekre	623 frt. 40 kr.
Összes kiadás	<u>23625 frt. 40 kr.</u>

C) A tár állása:

a) Kint levő tőkék	103363 frt. 50 kr.
b) Kamathátrálék	4957 frt. 27 kr.
c) Pénztári maradvány	2473 frt. 41 kr.
Összesen	<u>110794 frt. 18 kr.</u>
Tavaly volt	<u>107107 frt. 13 kr.</u>
Szaporodás	3687 frt. 05 kr.

Megjegyeztetik, miszerint a Kiss Károly volt dékán által vezetett napló szerint ezen tárnak 576 frt. 75 kr. túlkiadása volt, ami csak a többi táruk pénzkészletéből lévén fedezhető, a fenti összeg a hollandi tárnál számoltatik el, és így ezen tárból a napló szerint semmiféle lett volna elsikkasztva; miután azonban kitűnt, hogy a Garas Sándor részére még a mult évben megszavazott 5000 frtból, bizonyos telekkönyvi aggályok tisztázásáig visszatartott 373 forint még az 1882. évben kiadásba hozatott; hogy továbbá a tűzkárbiztosítási pénztárból felvett illeték, 421 frt.

29 kr., a bevételek közzé föl nem vétetett, ezen tár is károsodott 794 frt. 29 krral, illetőleg ebből az özvegyi illetékeknél kiadott, de kiadásba nem tett 48 forint levonván, tényleg károsodott 746 frt. 29 krral.

2. A 11-ik pont szerint a szűkösök tára számadási főtételei a következők:

A) Bevétel:

a) Mult évi maradvány	3796 frt. 27 kr.
b) Hirdetésekből	229 frt. 85 kr.
c) Befizetett tőkék	2195 frt. 99 kr.
d) Kamatokból	1824 frt. 58 kr.
e) Vegyesekből	225 frt. — kr.
Összes bevétel	<u>8271 frt. 69 kr.</u>

B) Kiadás:

a) A szűkölködőknek segély	459 frt. 70 kr.
b) Jótéteményezetteknek	1172 frt. — kr.
c) Kölesönadatott	1600 frt. — kr.
d) Vegyes kiadás	124 frt. — kr.
Összes kiadás	<u>3355 frt. 70 kr.</u>

C) A tár állása:

a) Kint levő tőkék	30152 frt. — kr.
b) Kamathátrálék	2317 frt. 11 kr.
c) Pénztári maradvány	4915 frt. 99 kr.
Összesen	<u>37385 frt. 10 kr.</u>

Miután azonban a volt dékán által vezetett napló

szert volt a bevétel	6601 frt. 64 kr.
a kiadás	<u>2289 frt. 70 kr.</u>
Pénztári maradvány	4311 frt. 94 kr.

Valósággal azonban találtatott készpénztben csak . . . . . 897 frt. 56 kr.

Hiányzik . . . . . 3414 frt. 38 kr.

És így a valódi pénztári maradvány csak . . . . . 1501 frt. 61 kr.

A tár állása . . . . . 33970 frt. 72 kr.

3. A 14-ik pont a hollandi tár számadásainak főtételeit tünteti fel, következőkben:

A) Bevétel:

a) Mult évi maradvány	2764 frt. 47 kr.
b) Befizetett tőkék	1805 frt. — kr.
c) Kamatokból	2324 frt. 50 kr.
Összes bevétel	<u>6893 frt. 97 kr.</u>

B) Kiadás:

a) Segélyezetteknek	680 frt. — kr.
b) Kölesönadatott	2860 frt. — kr.
c) Vegyesekre	297 frt. 87 kr.
Összes kiadás	<u>3837 frt. 87 kr.</u>

C) A tár állása:

a) Kint levő tőkék	42827 frt. 20 kr.
b) Kamathátrálék	2288 frt. 73 kr.
c) Pénztári maradvány	3056 frt. 10 kr.
Összesen	<u>48172 frt. 03 kr.</u>

Miután azonban a volt dékán által vezetett napló

szerint volt a bevétel	5708 frt. 73 kr.
a kiadás	2326 frt. 23 kr.
Pénztári maradvány	<u>3382 frt. 50 kr.</u>

Melynek fedezéseül csak a papi tár túlkiadása . . . . . 576 frt. 65 kr. szolgálván,
hiány mutatkozik . . . . . 2805 frt. 75 kr.

És így a valódi pénztári maradvány csak . . . . . 250 frt. 35 kr.

A tár állása pedig . . . . . 45366 frt. 28 kr.

4. A 15-ik pont a tolesvai Nagy Gedeon-féle alapítvány.

A) Bevétel: 1883. évi kamat	1200 frt. — kr.
B) Kiadás: Segélyezetteknek	1200 frt. — kr.
C) A tár állása:	
a) Kint levő tőke	20000 frt. — kr.
b) Takarékpénztárba tett kétévi kamat	2400 frt. — kr.
Összesen	<u>22400 frt. — kr.</u>

5. A 16-ik pontban fel vannak tüntetve az alamizsna-pénzek:

Bevétel	1472 frt. 17 kr.
Kiadás	1472 frt. 17 kr.

Maradvány semmi.

A felsorolt számadási tételek tudomásul vétetnek.

6. A 17-ik pontban, a Kiss Károly halála óta a dékáni pénztárt vezető püspökünknek — szakavatott fáradozásai hálás elismerése mellett — a fölmentvény megadatik.

A dékáni hivatalt vezető püspökünknek a felmentvényt egyházkerületünk is készséggel megadja, s nagy fáradsággal járó s meleg ügybuzgalomról tanuskodó munkájáért hálás köszönetét nyilvánítja.

7. A 22-ik pontban a közigazgatási pénztár bevételei és kiadásai vannak előadva.

Bevétel	9004 frt. 50 kr.
Kiadás	7652 frt. 05 ¹ / ₂ kr.
Pénztári maradvány	<u>1352 frt. 44¹/₂ kr.</u>

8. A 25-ik pontban a Vay-Mocsáry alapítvány állása van felsorolva; a számadás főtételei a következők:

A) Bevétel:

a) Mult évi maradvány	287 frt. 99 ⁹ / ₁₀ kr.
b) Visszafizetett tőke	17408 frt. 06 kr.
c) Kamatok	14643 frt. 49 kr.
Összesen	<u>32339 frt. 54⁹/₁₀ kr.</u>

B) Kiadás:

a) Kölesönadatott	22768	frt.	07 ⁷ / ₁₀	kr.
b) Patakra küldetett	4827	frt.	81	kr.
c) Vegyes kiadás	795	frt.	12	kr.
Összesen	28391	frt.	— ⁷ / ₁₀	kr.

C) A tár állása:

a) Kint levő tőke	178469	frt.	61 ⁷ / ₁₀	kr.
b) Kamathátrálék	14411	frt.	79 ⁴ / ₁₀	kr.
c) Peres előlegek	170	frt.	12	kr.
d) Pénztári maradvány	3948	frt.	53 ⁹ / ₁₀	kr.
Összesen	197000	frt.	06	kr.
Mult évben volt	188910	frt.	15	kr.
Szaporodás	8089	frt.	91	kr.

9. A 26-ik pont a Teleky-Szeremley alapítványi tár állását tünteti fel. — Ezen tárban

A) Bevétel:

a) Mult évi maradvány	1310	frt.	78 ⁹ / ₁₀	kr.
b) Visszafizetett tőke	1675	frt.	—	kr.
c) Kamatokból	1084	frt.	80	kr.
Összesen	4070	frt.	58 ⁹ / ₁₀	kr.

B) Kiadás:

a) Patakra küldetett	900	frt.	—	kr.
b) Kölesönadatott	2300	frt.	—	kr.
Összesen	3200	frt.	—	kr.

C) A tár állása:

a) Kint levő tőke	15360	frt.	—	kr.
b) Kamathátrálék	1085	frt.	77 ² / ₁₀	kr.
c) Pénztári maradvány	870	frt.	58 ⁹ / ₁₀	kr.
Összesen	17316	frt.	36 ⁷ / ₁₀	kr.
Tavaly volt	16988	frt.	19 ⁹ / ₁₀	kr.
Szaporodás	328	frt.	16 ⁹ / ₁₀	kr.

10. A 28-ik pont szerint a püspöki hivatalt illető pénztár

A) Bevétele volt	8049	frt.	04	kr.
B) Kiadása	8049	frt.	04	kr.
C) A tár állása kint levő tőkék és kamatokban	17554	frt.	34 ⁷ / ₁₀	kr.

11. A 30-ik pont szerint a Gr. Vay József-féle alapítványnál:

A) Bevétel	823	frt.	20 ⁶ / ₁₀	kr.
B) Kiadás	855	frt.	96 ⁹ / ₁₀	kr.
Túlkiadás	32	frt.	75 ⁹ / ₁₀	kr.
C) A tár állása	1804	frt.	83	kr.

12. A 31-ik pont szerint a leánynöveldei pénztár viszonyát a következő tételek tüntetik fel:

A) Bevételek:

a) Mult évi maradvány	516 frt. 36 ⁹ / ₁₀ kr.
b) Befizetett tőke	100 frt. — kr.
c) Kamatok és évi ajánlatok	610 frt. 12 kr.
d) Egyházmegyéktől	345 frt. 60 kr.
e) Vegyesekből	99 frt. 91 kr.
Összesen	<u>1671 frt. 99⁹/₁₀ kr.</u>

B) Kiadások:

a) Tanári fizetésekre	1237 frt. 50 kr.
b) Felszerelésekre	171 frt. 40 kr.
c) Kamatokba	113 frt. 07 ¹ / ₁₀ kr.
Összesen	<u>1521 frt. 97¹/₁₀ kr.</u>

13. A 35-ik pont szerint a tűzkár-biztosítási pénztár adatai a következők:

A) Bevételek	15953 frt. 52 ⁵ / ₁₀ kr.
B) Kiadások	15953 frt. 52 ⁵ / ₁₀ kr.
C) A tár állása: a) Kint levő tőke	10113 frt. — kr.
b) Kamathátrálék	400 frt. 23 ³ / ₁₀ kr.
c) Díjhátrálék	73 frt. 56 kr.
Összesen	<u>10586 frt. 79²/₁₀ kr.</u>

Mindezen számadási tételek tudomásul vétetnek.

14. A 37-ik pontban felhívja az alsóborsodi egyházmegyét, hogy a böcsi egyház által még az 1881-ik évben befizetni elmulasztott 6 frt. 25 kr. tűzkár-biztosítási díjat fizesse be.

15. A 38-ik pontban pedig a felsőzempléni egyházmegyét újlag sürgeti, a borsii leány-egyház által az 1882. évben kifizetni mulasztott 12 f. 94 kr. tűzkár-biztosítási díj beszolgáltatására.

16. A 40-ik pontban felszólítja az abauji egyházmegyét, hogy a vajkóci egyház által, állítólag a miskolci főgynökségnél lefizetett 7 frt. 51 krról szóló nyugtát, ennek nem léteben az említett összeget; továbbá a kis-kinizsi egyház által leengedtetni kért 1 frt. 12 krból a 80 kr. leengedés után még fenmaradt 32 krt terjeszsze be.

17. Végre a 41-ik pontban az ungi egyházmegyét hívja fel, hogy a salamoni egyháztól 12 frt. 73 krt, a kis-dobronyitól 12 frt. 42 krt, a nagy-geócitől 5 frt. hátrálékos biztosítási díjat, összesen tehát 30 frt. 15 krt bevén, azokat még ezen év folyamán terjeszsze be a pénztári hivatalba.

Mindezen egyházmegyéknek szigorúan meghagyatik, hogy a számvevőszék ezen felhívásainak eleget tegyenek.

18. A 42-ik pont szerint a Vitéz-alapítvány számadási tételei a következők:

A) Bevételek	2451 frt. 94 kr.
B) Kiadások	2407 frt. 76 kr.
Maradvány	<u>44 frt. 18 kr.</u>
C) A tár állása: a) Kint levő tőke	2209 frt. 28 kr.
b) Kamathátrálék	103 frt. 10 kr.
c) Pénztári maradvány	44 frt. 18 kr.
Összesen	<u>2356 frt. 56 kr.</u>

19. A 43-ik pontban a lekenyei iskolát illető alapítvány számadási főtételei soroltatnak el.

A) Bevétel	234 frt. 67 kr.
B) Kiadás	194 frt. 67 kr.
Maradvány	40 frt. — kr.
C) Kint levő tőke	1000 frt. — kr.
D) A tár állása	1040 frt. — kr.

Ezen számadási tételek tudomásul vétetnek.

20. A 44-ik pontban megadja az 1883. évi számadás terhe alól való felmentést, az előterjesztett számadásban előforduló tételekre vonatkozólag, Bakos Antal egyházkerületi pénztárnoknak.

Egyházkerületünk elismerését fejezván ki nevezett pénztárnokunknak buzgó és szakavatott működéseért: a felmentvényt a maga részéről szintén megadja.

35. Olvastatott Bizony Ákos, egyházkerületi ügyész jelentése arról, hogy az 1883. évi tavaszi közgyűlésünk 126. szám alatt hozott határozatában nyert megbízás folytán, a tolcsvai Nagy Gedeon által, az alsó borsodi egyházmegye javára tett 200 pfrt. = 210 frt. oszt. ért. alapítványt, 1879. évi január 1-től hátrálékban levő 5% kamatával együtt behajtotta, s az egész összeg befizettetett az alsó-borsodi egyházmegye pénztárába.

Örvendetes tudomásul vétetik.

36. Az egyetemes convent Budapesten, 1884. március 17—23. napjain tartott közgyűlésében, 67. szám alatt hozott határozatával elrendelte, hogy a Láng Károly missionárius lelkésznek a múlt évre nyújtott 300 frt. segélyt még a folyó évre is megadja; felkéri azért az egyházkerületeket, hogy a jelzett segélyösszeget, az ismeretes arányban, még ez évre is adják meg s a rájuk eső részt a missio pénztárába szolgáltatassák be.

Ezen határozat folytán egyházkerületünk a rá eső 60 frtot a Szondy-Kenessei alapítvány kamataiból rendeli kifizettetni.

37. Ugyanazon egyetemes convent Budapesten, folyó évi március 17—23. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 69. pontja arról értesít, hogy az egyes gyülekezeteknek a házankénti segélykérés jövőre meg nem adható s az ily kéregetési mód ev. reform. egyházunkban megszüntetik. Önként értetvén, hogy rendkívüli és kivételes esetekben továbbra is fenmarad az egyházkerületek azon törvényileg is biztosított joga, hogy valamely rendkívüli csapással sújtott egyházközség felségelésére, szükség esetén, kivételesen ezen módot is igénybe vehessék.

Tudomásul vétetik.

38. Olvastatott a báró Baldácsy Antal prot. alapítvány igazgatóságának Budapesten, 1884. ápril 26-án kelt, egyházkerületünkhöz intézett azon átírat, melyben tudatja, hogy a magyarországi protestáns superintendentiák meghatalmazottai, a fenti alapítvány ügyében, 1883. december 8-án tartott közgyűlésben őszinte, mély fájdalomuknak adván kifejezést néhai boldogult emlékezetű Török Pál, püspök gyászos elvesztése fölött: a legbensőbb és fényesen kiérdemelt hálaérzetből fakadó kötelességöknek ismerték egyszersmind, az elhunytnak ezen alapítvány megteremtése körül tett feledhetetlen érdemei elismeréséül, a boldogult özvegye részére két év alatt, két egyenlő részletben fizetendő 8000 frt. adomány megajánlását, amelynek teljesíthetése céljából egyházkerületünk jóváhagyását kérik.

Egyházkerületünk azon kegyelet által vezetve, melyet a boldogult emlékezetű elhunyt iránt, mint ez alapítvány második alapítója iránt is érez: készséggel és

örömmel adja beleegyezését e 8000 frtnak az átirat által kijelentett tervszerű kifizetésébe, megtisztelni óhajtván ezáltal is azon nagy férfiú emlékét, aki reform. egyházunk felvirágoztatásáért áldozta nemes életének minden percét.

39. Ugyanazon alapítvány igazgatóságának az előbbi jegyzőkönyvi pontban említett átirata által értesített egyházkerületünk afelől is, hogy a nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminiszter 1882. évi 46,815. számú határozatával kimondotta, hogy az alapítványi szerződés VIII. pont a), b) és c) alpontjában foglalt célok között az első kettő — úgymint a) pusztuló egyházak megmentése, inséges egyházak segélyezése, építkező egyházak gyámoltása; b) a szuperintendensek illő díjazása, a csekély fizetésű lelkészek javadalmazása — illekegyenérték alá tartoznak; így szükségessé vált annak meghatározása, hogy mennyit rendel egy-egy egyházkerület az alapítvány jövedelmének reá eső $\frac{1}{11}$ részéből az említett célokra. És miután az ennek kimutathatására kieszközölt újabb határidőben, az erre vonatkozó kimutatást a magyar királyi pénzügyminiszter úrnál okvetetlen elő kell terjeszteni: tisztelettel kéri az egyházkerületet, hogy erre vonatkozó határozatát az alapítványi igazgatóság elnökéhez beküldeni sziveskedjék.

Egyházkerületünk a fentirt kimutatásra nézve azon határozatot hozza, hogy az a) alpont alatti célokra: pusztuló, inséges, épített egyházak segélyezésére, miután az egyházi közalap e célt legfőbb figyeimére méltatja, a jövedelem $\frac{2}{8}$ -át; a b) alpont alatti célokra; a szuperintendens és a szegényebb lelkészek díjazására $\frac{3}{8}$ -át és a c) alpont alatti célra: a lelkészözvegyek és árvák segélyezésére szintén $\frac{3}{8}$ -át fogja fordítani.

Erről az alapítványi igazgatóság elnöksége, a püspöki hivatal útján, a további eljárás végett értesítetik.

40. Cívatatott a főiskolai igazgató-tanács 1884. január 21—26. napjain tartott üléseinek jegyzőkönyve, melynek

1. 27-ik pontjában a tőkék könyvéből való kitörlésre ajánlatnak a következő tőkék, úgymint: a gróf Keglevich Béla-féle 100 frt. tőke és kamatai; Józsa György-féle 233 frt. 33 kr. tőke; Mile Terézia-féle 320 frt.; Fogarasy-féle 1000 frt.; özv. Szabó Istvánné-féle 1000 frt., Bagosy Sámuel-féle 442 frt. s ezek kamatai.

Mindezen tőke bevehetetlen volta már előbb be lévén igazolva, s ezeknek a tőkék könyvéből való kitörlése már több ízben megengedettén; utasítatik a főiskola pénztári hivatala, hogy ezen tőkéknek a tőkék könyvéből való törlését eszközölje.

2. 35-ik pontjában jelenti, hogy a naplók és tőkekönyvek összegezése után, azokat tételről tételre átnézvén, lezárta s az eredményeket alájegyezte, mely végeredmények a következők:

A) A napló szerint:

Bevétel	134438 frt. 57 kr.
Kiadás	122731 frt. 94 kr.
Maradvány	<u>11706 frt. 63 kr.</u>

B) A tiszti könyv szerint:

a) A köz-, építkezési-, képezdei-, nyomdai és Horváth

Mária pénztárnál bevétel	118383 frt. 05 kr.
Kiadás	109038 frt. 23 kr.
Maradvány	<u>9344 frt. 82 kr.</u>

b) A tápintézeti pénztárnál:

Bevétel	16055 frt. 52 kr.
Kiadás	13693 frt. 71 kr.
Maradvány	<u>2361 frt. 81 kr.</u>

C) Tőkék állása:

a) Közpénztár:	1882-ik évben:	1883-ra megállapítva:
8 ⁰ / ₀ -os	125143 f. 55 kr.	108456 f. 46 kr.
856 ²⁷³ / ₅₆₀ darab arany	4710 f. 75 kr.	4710 f. 75 kr.
6 ⁰ / ₀ -os	28772 f. 99 kr.	34146 f. 78 kr.
Képezdei	18146 f. 78 kr.	16639 f. 10 kr.
Könyvtári	528 f. — kr.	528 f. — kr.

Összesen . . . . . 177302 f. 07 kr. 164481 f. 09 kr.

Levonandó a Fáy, Schenk, Zsiday elveszett tőkék 2100 f. 28 kr.,

kell tőkében lenni . . . . . 175201 f. 79 krnak.

Közpénztári tőkefogyás tehát . . . . . 10720 f. 70 kr.

b) Alumnnialis pénztár:

Kötvények és alapítványok	49251 f. 88 kr.	45174 f. 41 kr.
60 darab arany értéke	330 f. — kr.	330 f. — kr.
Rozgonyi és Vay új alap	147 f. 18 kr.	

Összesen . . . . . 49729 f. 06 kr. 45504 f. 41 kr.

Alumnnialis pénztári tőkefogyás . . . . . 4224 f. 65 kr.

c) Horváth Mária-alap:

Kötvény és tőke-betét	89658 f. 12 kr.	93136 f. 52 kr.
1883-ra 6 ⁰ / ₀ tőkésítés	5379 f. 48 kr.	

Összesen . . . . . 95037 f. 60 kr. 93136 f. 52 kr.

Horváth Mária alapon tőkefogyás . . . . . 1901 f. 08 kr.

D) Közpénztári tőkefogyás . . 10720 f. 70 kr. 1883. dec. 31. pénzt. mar. 11706 f. 63 kr.

Alumnnialis „ . . 4224 f. 65 kr. Cautio és tőkefizetés . . 2988 f. 22 kr.

Horváth Mária „ . . 1901 f. 08 kr. Bálványosi építés . . . 1000 f. — kr.

Összesen . . 16846 f. 43 kr. 15694 f. 85 kr.

Valóságos tőkefogyás tehát . . . . . 1151 f. 58 kr.

Ezen tőkefogyás onnan ered, hogy Fráter Sándor, haszonbérlo, 1883-ik évi tartozásába 5500 frtot az év lezárásával fizetvén ki, az csak a folyó 1884. évre lett elkönnyvelhető.

E) Tőkésítendő lesz a pénztári maradványból:

A közpénztár javára	5225 f. 10 kr.
A képezdei alap javára	1507 f. 68 kr.
Az alumnnialis pénztár javára	4224 f. 65 kr.
Horvát Mária pénztár javára	1901 f. 08 kr.

Összesen . . . . . 12858 f. 51 kr.

Kell tehát lenni az 1884. évre 6⁰/₀ és 8⁰/₀ közpénztári tőkében . . . . . 149898 f. 01 kr.

856 ²⁷³/₅₆₀ darab } aranyokban . . . . . 5040 f. 75 kr.
60 db. alumnnialis }

Képezdei tőkében . . . . . 18146 f. 78 kr.

Alumnnialis tőkében . . . . . 59399 f. 06 kr.

Horváth Mária alaptőkében . . . . . 95037 f. 60 kr.

Összesen . . . . . 317482 f. 20 kr.

Ingatlanokban:

Istvánházi birtok értéke	200000	frt.
Györgyarlói birtok értéke	110000	frt.
Bálványosi „	29000	frt.
Ladányi „	8680	frt.
Mosolygói „	20000	frt.
Királyhegyi szőlő „	50000	frt.
Házak, rétek „	38240	frt.
Gáti szőlő „	400	frt.
	<hr/>	
	456320	f. — kr.
Összesen	773802	f. 20 kr.
Tartozások s évenkinti kötelezettségek tőkái . .	83691	f. 40 kr.
	<hr/>	
Ezek levonásával	690110	f. 80 kr.
F) Ingatlanok jövedelme 1884-ik évre összesen . .	32115	f. 09 kr.
G) Tőketartozások: a pesti hazai takarékpénztárnak .	17400	frt.
a hollandi pénztárnak	7000	frt.
Kun Dánielné örököseinek	571	frt.
Fráter Sándor óvadéka	200	frt.
Schweiger testvérek óvadéka	2500	frt.
az egyházkerületi pénztárnak	4000	frt.
	<hr/>	
Összesen	31721	frt.
H) Évenkinti kötelezettségek összesen	2603	frt. 02 kr.

A számadás ezen adatai tudomásul vétetnek.

3. Ezzel kapcsolatban indítványozza az igazgató-tanács, hogy miután a főiskola tőkepénzei a változott pénzvviszonyok folytán magasabb kamatra el nem helyezhetők s azok jórészben takarékpénztárba vannak téve és így kevesebbet jövedelmeznek, mint amennyi kamatot a főiskola tőketartozásai után fizetni kell: engedje meg az egyházkerület, hogy a tőketartozások a főiskolának takarékpénztárban levő tőkéiből kifizettessenek.

Közgyűlésünk beleegyezését adja ezen pénzügyi műveletbe és utasítja a főiskolai gazdasági választmányt, hogy a főiskola tőketartozásait a legkevesebb kamatot hajtó takarékpénztárba helyezett tőkékből fizesse ki.

4. A 36-ik pontban az 1883-ik évi költségelőirányzat hasonlítottatik egybe a tényleges bevétellel és kiadással, melyből kitűnik, hogy

a bevételre előirányozva volt	73850	frt. 24 kr.
befolyt	70080	frt. 54 kr.
	<hr/>	
hiány	3769	frt. 70 kr.
A kiadásra előirányozva volt	71582	frt. — kr.
Kiadatott	73668	frt. 23 kr.
	<hr/>	
Túlkiadás	2086	frt. 23 kr.

Ezen túlkiadásra vonatkozólag előterjeszti az igazgató-tanács, hogy ez onnan származott, hogy az adók tételénél 900 frt. túlkiadást okozott az újabban behozott illetékegyenértéki adónak 1881-től fogva történt bevétele; az írói díjak tételénél pedig 1847 frt. túlkiadás az egyházkerület rendeletéből állott elő, az Árvai-féle könyvek vételárának kifizetése folytán; végre egy kiadási tétel az előirányzatba sem volt felvéve, t. i. a pataki alsó határi birtok tagosításából folyólag kifizetett 2020 frt. 53 kr.

Tudomásul vétetik.

5. A 37-ik pontban az 1884. évi költségelőirányzat terjesztetik elő, melyszerint a közpénztár bevételül előirányoztatott összesen . . . . . 83491 frt. 63 kr., kiadásául pedig . . . . . 81935 frt. 51 kr.

A főiskolai ezen költségelőirányzat megerősítettik.

6. A 41-ik pontban jelenti, miszerint tárgyalás alá vette Fráter Sándor györgytarlói haszonbérlo kérvényének az igazgató-tanács határozatát igénylő pontjait, nevezetesen:

1-szor. Engedjessék meg haszonbérlonek egy haszonbérlo consortium alakítása.

2-szor. Nyujtassék be egy kérvény a „Bodrogi Tiszaszabályozó-társulat“ elnökségéhez az iránt, hogy a főiskola györgytarlói birtokának igazságtalan kulcs szerint felvett osztályozására tekintettel, annak az első osztályból a harmadikba leendő sorozása administratív úton elrendeltesék.

3-szor. Míg ezen helyesbités megtörténhetnék, kérjen az igazgató-tanács haladékot a szabályozási költségekre.

4-szer. Engedjessék meg haszonbérlonek, hogy a haszonbér-fizetést — mint eddig — szeptember hó 1-én és december hó 30-án teljesithesse.

Az első pontra megadta az igazgató-tanács a felhatalmazást haszonbérlonek bérlő consortium alakítására, úgy azonban, hogy ezen consortiummal az igazgató-tanács külön fog egyezkedni.

A második pontra vonatkozólag megbízta a gazdasági választmányt, hogy készítsen el egy kellő adatokkal felszerelendő folyamodványt s elnökileg leendő aláíratás után adja át ifj. br. Vay Miklós, egyházmegyei gondnoknak, felkérve ő méltósága, hogy azzal még folyó évi február hó 12-ik napjáig, mint a „Bodrogi Tiszaszabályozó-társulat“ nagy gyűlésének határidejéig, Sennyey Pál báró, társulati elnököt személyesen megkeresni sziveskedjék.

Ezen pontra vonatkozólag szóval jelentetett közgyűlésünkön, miszerint a jelzett kérvény beadott ugyan, azonban ennek eredménye alig lesz, mert a Fráter Sándor által előterjesztettek nem alapultak a teljes valóságon.

Az igazgató-tanács mindezen intézkedései helyeslő tudomásul vétetnek.

A harmadik pontra vonatkozólag szótöbbséggel elhatározta az igazgató-tanács, miszerint a vízszabályozási hátrálékra haladékot nem kér.

Az igazgató-tanács ezen intézkedése nemcsak helyeseltetik, hanem utasittatik a gazdasági választmány, hogy ezen vízszabályozási hátráléknak Fráter Sándornál leendő biztosítására minden lehetót tegyen meg.

A negyedik pontra vonatkozólag, ugyancsak szavazattöbbséggel elhatározta az igazgató-tanács, miszerint Fráter Sándor haszonbérlonek a folyó évi esedékes haszonbér fizetésére nézve szeptember 1-ső napjáig halasztás engedélyezését javasolja egyházkerületünknek.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács ezen javaslatát elfogadván, a folyó évi esedékes haszonbér fizetésére megadja Fráter Sándornak szeptember 1-ig a halasztást, azonban azon kijelentéssel, hogy ez a biztosítási intézkedések megtételére akadályúl nem szolgálhat és hogyha nevezett haszonbérlo egész évi haszonbérét a jelzett napon ki nem fizetné: a főiskola, ellenében a szerződés egész szigorát fogja alkalmazni.

7. A 43-ik pontban elhatározta az igazgató-tanács, miszerint jövőre a kölcsön megszállása iránt beadott folyamodványok a gazdasági választmány által csak azon esetben lesznek figyelembe veendő, ha azokhoz egy teljes hitelességű községi bizonyítvány van csatolva, amelyben világosan igazoltatik az, hogy a jelzalogúl felajánlott s a csatolt hiteles telekkönyvi kivonatban feltüntetett ingatlan vagyon kataszteri tiszta jövedelme után mennyi egyenes állami adó fizettetik, kitüntetve az adó mennyiségét igazoló bizonyítványban a telekkönyvi lapszám azért, hogy meg ne történhessék az, hogy oly telekkönyvi jószágtest adója is számításba vétetik, amely jelzalogúl

fel nem ajánltatott. Az ily értelemben kiállított adóbizonyítvány, a telekkönyvi lap hiteles kivonataival együtt, a bekebelezett eredeti kötelezvényhez csatolva, a pénztárban megőrzés végett elhelyezendő lesz.

Az igazgató-tanács ezen intézkedése helybenhagyatik s ennek figyelembentartására a gazdasági választmány utasítatik.

8. Az 51-ik pontban felsorolja a sárospataki népbankban levő betéteket, s a fentebb már 3-ik pont alatt egyházkerületünk által is kifizettetni rendelt főiskolai tartozásokat ezen betétekből határozza kifizettetni, s egyszersmind alkalmazandó szabályul állapítja meg, hogy az esetleg befolyt tőkéből egy pénzüintézetnél 20,000 frtnál több el nem helyezhető, ennyi is csak addig, míg jelzálogi biztosíték mellett kiadathatnék.

Az igazgató-tanács ezen határozata megerősítettik.

9. Az 52-ik pontban annak kimondására hívja fel egyházkerületünket, hogy miután a pénzüintézetek jelenleg 8% kamat helyett csak $5\frac{4}{10}$ %-ot fizetnek: jövőre a Horváth Mária alapból legyen elég csak 4%-ot tőkésíteni.

Egyházkerületünk tudván azt, hogy a jelen pénzüviszonyok között a jelzettnél nagyobb kamatra pénzüintézetből számítani alig lehet: a kért intézkedésbe beleegyeznek és megengedi, hogy ezután a Horváth Mária alapba 6% helyett csak 4% tőkésítsessék.

10. A 75-ik pontban örömmel jelenti, hogy Kovács Károly, igazgató-tanácsos, a főiskolai egyházi algondnokhoz irt levelében arról értesíté az igazgató-tanácsot, hogy megengedi, miszerint a főiskolai tőkepenzsek sorában két helyen neve után bejegyzett alapítványoknál addig is, míg rendes alapító-levelet terjeszthetne be, egyik és másik helyen 1000—1000 frt., összesen 2000 frt. tőkéül jegyeztessék be, s ezzel ezen tételek ügye tisztázottnak vétessék; mely levél folytán utasította igazgató-tanács a pénztári hivatalt, hogy a Kovács Károly neve után vezetett évenkénti 25 frt., továbbá 1000 frt., mint különben is szabályszerű kellekeket nélkülözöleg tett, régibb keletű ajánlati, illetőleg alapítványi két rendbeli összeg helyett, a megfelelő pénztárak javára, már a folyó év kezdetével gyümölesözendő 1000—1000 frt. tőkeösszeget vezessen be.

Kovács Károly, egyházmegyei gondnok s igazgató-tanácsos ezen szép ajánlata örömmel vétetik tudomásul, s ezzel a kérdéses alapítványi ügy tisztázottnak mondatik ki s egyházkerületünk hálás köszönetének nyilvánítása mellett, felkéretni határoztatik fentebb tisztelt alapító, hogy a szabályszerű alapító-leveleket kiállítani sziveskedjék.

11. Az igazgató-tanács jegyzőkönyvének itt nem érintett s még intézkedést igénylő pontjai folyó évi Patakon tartandó nyári közgyűlésünkön fognak tárgyalás alá vétetni.

41. Olvastatott a főiskolai gazdasági választmányi elnök jelentése, melyben tudatja, hogy a „Bodrogközi Tiszaszabályozó-társulat“ által a Bodrogközön a belviz levezetésére készített, illetve készítés alatt levő csatorna a főiskola györgytarlói birtokának egy szegletét metszi; így a csatorna által elfoglalt területet a társulatnak ki kelle sajátítani. A kisajátítás egyezség útján történt, mely egyrésztől a társulat, másrésztől a gazdasági választmány megbízottja közt ez évi február 29-én írásba tétetett. Ezen egyezségi okmányt másolatban avégett terjeszti be, hogy azt egyházkerületünk még a jelen közgyűlésben megerősítse.

Azért terjeszti pedig elő ezen szerződést az igazgató-tanács mellőzésével közvetlenül, mivel az igazgató-tanács csak a jövő június hóban fog összeülni, a jelen szerződés szerint fizetendő összeg pedig a szerződés jóváhagyása napjától a főiskolának kamatoz; így a késedelemmel a főiskola 2 havi kamatot veszítene.

A gazdasági választmány és a „Bodrogközi Tiszaszabályozó-társulat“ között kötött, a gazdasági választmányi elnök által bemutatott s közgyűlésünkön felolvasott, fennebb idézett keletű szerződés egyházkerületünk által a főiskola részéről jóváhagyatik.

2. A főiskola érdekében állónak jelzi, hogy a főiskola a jövő évben tartandó országos kiállításon részt vegyen; de erre a közoktatásügyi minisztérium által is felszólítottatott. Ennek költségeire 300 frtot kér, természetesen számadás kötelezettsége mellett engedélyezni.

Ezen kérelem fölött még az igazgató-tanács nem nyilatkozván, az oly utasítással tétetik át az igazgató-tanács-hoz, hogy készítsen a gazdasági választmánynyal erre vonatkozólag költségeloirányzatot, s igyekezzék azon, hogy ezen kiállításban való részvételhez szükséges bejelentést addig is megtehesse.

42. Olvastatott a kázmárk-léhi és rásony-berencsi egyházba a mult évi őszi közgyűlésünk 22-ik számú határozatával kiküldött bizottság nagy gonddal szerkesztett jelentése, melyben hű képét tárja fel mind a négy egyház állapotának, s jelzi azon viszonyokat, melyeket kassai gyűlésünkben kimondott azon határozatunk hozott létre, melyszerint Léh a rásony-berencsi egyháztól elszakítván, Kázmárkhoz csatoltatott.

Ezen viszonyok tüzetes előterjesztése után jelenti, hogy a rásony-berencsi egyház határozottan kívánja, miszerint Léh — kassai határozatunk megváltoztatása mellett — visszacsatoltassék, azon ajánlatot tevén, hogy ezen esetre hajlandó volna a kázmárki lelkész díjazásához, a léhi földek jövedelméből, a berencsi gondnok által fizetendő 80 frttal járulni. Mig ellenben Kázmárk, az egyházkerületünk idézett határozatával alkotott rendezést véglegesnek tekintvén, attól elállani vonakodik; így a felek között egyezséget létrehozni nem sikerült.

Indítványozza azért, hogy vagy fogadja el egyházkerületünk a rásony-berencsi egyház fentebb előterjesztett ajánlatát s kassai határozata megváltoztatásával csatolja vissza, a megajánlott 80 frt. évi fizetés feltétele mellett, Léhet Rásonyhoz, vagy ha ezt — már egyszer kimondott határozatára tekintettel — nem tehetné: rendelkezék úgy, hogy a rásonyi tanító 61 frt. kérdéses évi díjazását fizesse állandóan a kázmárki lelkész; a rásonyi lelkész ezutánra is kapja meg a Kiszely-féle hagyaték 16 frt. 70 kr. kamatát; a léhi jövedelemből eddig húzott 61 frtja pedig úgy biztosíttassék, hogy eladatván a léhi paplak, annak ára, ami legalább 400 forintra tehető, csatoltassék a rásony-berencsi lelkészi díj-alaphoz, s ennek 24 frtra tehető kamatán felül levő 37 frt. összeget az egyházkerület valamely pénztára viselje.

Egyházkerületünk nem látja sem idejét, sem szükségét annak, hogy kassai gyűlésünkben, 29. szám alatt hozott határozattal megalkotott állapotokat már most felbontsa, s a Kázmárkhoz igen közel fekvő Léhet újlag a távol fekvő Rásonyhoz csatolja vissza; nem pedig annyival kevésbé, mivel ungvári gyűlésünk 22. számú határozatának alapúl szolgáló kérvényünkben, a folyamodó berencsi leányegyház tagjai sem ezt kérik, hanem csak a kassai gyűlés idézett határozatában reájuk utalt s a rásonyi tanító részére fizetendő 61 frtot kívánják a léhi földeket használó kázmárki lelkész terhére rovatni; ezekért és még azért is, mert nem akar egyházkerületünk oly állapotokat létrehozni, hogy egyik egyház a másikkal terheit viselje, ami okvetlen egyenetlenségnek lenne okozója: nem fogadja el a küldöttségnek sem egyik, sem másik ajánlatát, hanem határozatilag kimondja, hogy a kassai gyűlésen 29. szám alatt hozott s mindkét egyház viszonyait végleg rendező határozatát — a Berencsre vonatkozó rész kivételével — fentartja, a rásonyi tanító 61 frt. díjának viselése alól azonban a berencsi leányegyházat fölmenti és ezen összeget addig — mig az országos közalaphól ezt kieszközölni lehetne — az egyházkerületi szükösi pénztárra állandó segélyül utalványozza. Ennélfogva a léhi, már Kázmárkhoz csatolt

leányegyház, ezen egyház kötelékében marad, földjeivel s paplakával együtt; a rásonyi lelkész kapja, az idézett kassai gyűlési határozat szerint, az ott jelzett alapítványi kamatot, ezenkívül a kázmárki lelkész fizet a rásonyi lelkésznek ez utóbbi életéig 61 frtot, míg a rásonyi tanító 61 frtját az egyházkerületi szűkösök tára fogja állandó segély címén fizetni mindaddig, míg ennek, valamint a kázmárki lelkész által, a fentebbiek szerint, a kassai határozat értelmében viselendő 61 frtnak fedezésére, az országos közalaphól segély eszközölhető nem lesz.

Ezen határozat folytán, a szabályszerűen beterjesztett kázmárki lelkészi díjlevél megerősítettik.

- 43.** Olvastatott az abauji egyházmegyének Göncön, 1884. ápril 1—3-ik napjain tartott közgyűlésében, 38-ik szám alatt hozott határozata, melyben ecsetelvén a telkibányai egyház anyagi és szellemi állapotát, a nyugdíjaztatásért folyamodó Sárkány Sámuel, elaggott s a lelkészi hivatalt több mint félszázadon át viselő lelkész nyugdíjaztatásába belenyugszik, oly feltétel mellett, miszerint az elválasztandó új lelkész köteles lesz a nevezett Sárkány Sámuelnek, nyugdíj címén, évenként, haláláig, évnegyedes részletekben előre 300 frtot fizetni, mely összeghez az egyház, önként magára vállalt s hívei által fizetendő 120 frttal járul oly módon, hogy ezen 120 frtot a lelkész nyeri, ő azonban az egész 300 frtéért felelős lesz. Ezenkívül a lelkészlak hátulso szobája s a méhes-kert a méhessel a nyugalmazott lelkész használatában marad, őt illetően a fa-fizetés $\frac{1}{4}$ -része is.

Ezen feltételek mellett elfogadván és megerősítvén a lelkész és egyház között ezen nyugdíjazásra vonatkozó szerződést: megengedi az új lelkészválasztást. Minthogy azonban a telkibányai egyház lelkészi jövedelme leginkább földbirtokból áll, mely nagyobb befektetéseket igényel, ennek figyelembe vételével, a fentebb jelzett teher könnyítésére, kéri az egyházmegye, hogy az újonnan választandó lelkészt egyházkerületünk 80 frt. állandó segélyben részesítse.

Egyházkerületünk ezen nyugdíjazást jóváhagyja s az új lelkészválasztást megengedi; ami pedig a segélyben részesítést illeti: minthogy jelenleg, a fennálló szabály szerint a segélyösszegek maguk az egyházmegyék által osztatnak fel, nem ellenzi, hogy az abauji egyházmegye a telkibányai újonnan választandó lelkészt, ezen teher könnyítése céljából, saját körében segélyezze.

- 44.** Ugyanazon egyházmegye, folyó évi április hó 1—3. napjain Göncön tartott közgyűlése 8. számú jegyzőkönyvi kivonatának kíséretében, pártolólág terjeszti fel megerősítés végett a szikszói egyház megújított s a réginél tartalmilag előnyösebb kántor-tanítói díjlevelet, bemutatván azt a szükséges 3 példányban.

A díjlevél megerősítettik s egy példánya, megőrzés végett, levéltárunkba tétetni, egy az egyházmegyének, egy az egyháznak visszaadni rendeltetik.

- 45.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 5. száma alatt hozott határozatában tudatja, hogy az abauj-szántói egyháznak megengedte, hogy miután ügyeit rendezte, rendes lelkészt választhasson, tudtván egyúttal azt is, hogy a 3 példányban bemutatott lelkészi díjlevél szerinti jövedelem 660 frtnyi összeget tesz ki.

Helyeslőleg tudomásul vétetik s a bemutatott díjlevelek megerősítettnek.

- 46.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 6. szám alatt hozott jegyzőkönyvi pontjában arról értesít, hogy a pető-szinyei egyház lelkészévé egyhangúlag Fürjész Jenő, aszalói segédlelkészt választotta meg s e választás az egyházmegye által megerősítettett.

Tudomásul vétetik.

- 47.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 7. számmal felterjesztett jegyzőkönyvi pontjában, a kebelében történt következő tanítói változásokat és elhelyezéseket jelenti:

Rozgonyi János, volt kéri tanító Alpárra; Kántor József, volt lánci tanító Kérbe; Mártha János, volt szádellői tanító, egy év alatt leendő oklevél szerzés feltétele mellett, Lánkra; Kertész Lajos, volt szesztai tanító Novajba; Károlyi Lajos, volt szendrő-ládi tanító, egy év alatt leendő oklevél szerzés feltétele mellett Szesztára; Szabó István, theologiai tanfolyamot végzett ifjú Szikszóra, felsőbb fiiskolai tanítóul; Gacsályi József, IV. éves tanítóképezdei növendék ideiglenesen kántor-tanítóul Szikszóra; Bodolay Pál, volt alpári tanító ideiglenesen Rásonyba; Ragályi Endre, volt erdőbényei tanító, bizonyítványainak az őszi gyűlésen leendő felmutatása kötelezettsége mellett, Beretre; Vágó Imre, volt szoboszlói tanító Pányba; Csoma Ede, volt novaji kisegítő tanító, ugyancsak kisegítő tanítóul Szendre; Demeter Pál, kisegítő tanítóul Csécsre berendeltettek s megerősítették. Tanító nincs Cécén és Petriben.

Tudomásul vétetik.

48. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 45. számú jegyzőkönyvi pontjában arra kéri egyházkerületünket, hogy jövőre nézve mondja ki határozatilag, hogy a hirdetés útján begyűlt segélyösszegek aminő mennyiségben befolytak az egyes adakozó egyházak, illetve egyházmegyék részéről, oly mértékben részesíttessenek abból segélyezésben az egyes hirdetett egyházak.

Mint hogy az ilyen segélyösszegek addig is ezen elv szerint osztattak ki, e tekintetben újabb intézkedésre nincs szükség, annyival kevésbé, mert azon visszásnak feltüntetett eset, melynek alkalmából hozhatta az abauji egyházmegye ez irányban való határozatát, egyszerűen az Abauból hirdetett két egyház összetévesztéséből történt meg.

49. A magyar állam-vasútak miskolci üzletvezetősége tudatja, hogy a miskolc-kassai vasúti vonalon Garadna névvel egy kitérőt létesítvén, a felső-novaji ref. egyház ingatlanából 289 □ ölet 289 frtért kisajátított. Kéri a kisajátítási szerződés jóváhagyását. Ennek folytán jelenti püspökünk, hogy ezen szerződést jóváhagyási záradékkal ellátta.

Püspökünk jelentése helyeslő tudomásul vétetik s egyszersmind utasítatik az abauji egyházmegye, hogy a befolyt pénzösszeget a felső-novaji egyház által tőkésíttesse s jövedelmét azon célra fordíttassa, melyre a kisajátított ingatlan előbb szolgált.

50. Az alsóborsodi egyházmegye Sajó-Keresztúrban, 1884. ápril 1., 2. napjain tartott közgyűlése 19. számú jegyzőkönyvi pontjában bejelenti, hogy a miskolci és ónodi helyettes lelkészek a szűkölködők tárát illető jövedelmi részletét megállapította és pedig az előbbit 250 frtban, az utóbbit 150 frtban.

Tudomásul vétetik s az alsóborsodi egyházmegye utasítatik, hogy ezen összegeket az illető helyettes lelkészekkel mielőbb fizettesse be.

51. Olvastatott ugyanazon egyházmegye Sajó-Keresztúrban, 1884. év ápril 1. és 2-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvének kivonata, melyszerint a boldogult emlékezetű Fekete Károly halálával megüresült ónodi reform. lelkészi állomás betöltése tárgyában az 1883. év december 10-én tartott lelkészjelölő bizottsági gyűlés megtartatván, az ónodi presbyterium küldöttei lelkészjelölési jogukkal élni vonakodtak azon okból, mert nézetük szerint az ónodi egyház, javadalmazás tekintetében hibásan soroztatott a harmadik osztályba; de hallgatólág azért, mert pártfogoltjukat, Pásztor Sámuel, harmadik osztályú egyházakba nem pályázható segédlelkészt így meg nem választhatták volna. Miután a lelkészjelölő bizottság, 1883. december 18-án kelt jegyzőkönyvének tanúsága szerint, az ónodi egyház küldöttei lelkészjelölési jogukkal élni újból vonakodtak: az egyházmegye által kiküldött lelkészjelölő bizottság részökre a pályázók közül öt segédlelkészt jelölt ki, hogy ezek közül lelkészetet záros határidő alatt megválasszák. Miután azonban sem az 1884. január 6-án, mint a lelkészválasztásra kitűzött első, sem február 3-án, mint második határnapon, lelkészválasztási jogukkal élni nem akartak, hanem az egyházmegyei közgyűléshez folyamodással éltek az iránt, hogy egy-

házuk a IV. osztályba soroztassék, s a lelkészválasztásra új pályázat hirdettessék: az 1884. ápril 1., 2-án Sajó-Kereszturban tartott egyházmegyei közgyűlés, a zsinati törvények 192. §-a alapján, a lelkészjelölő bizottság által kijelölt öt pályázó közül Sólyom Lajos, mező-csáthi reform. segéd-lelkészt titkos szavazattal, absolut szótöbbséggel, az ónodi egyház rendes lelkészévé megválasztotta, s őt utasította, hogy állomását 1884. ápril 17-én foglalja el, ami meg is történt. Az alsóborsodi egyházmegye e végzését azzal indokolja, hogy az ónodi egyház osztályozására nézve a díjlevél még a boldogult emlékezetű Fekete Károly, lelkész életében, a presbyterium hozzájárulásával és kívánsága szerint állíttatott ki és e szerint soroztatott Ónod a harmadik osztályba, mely soroztatás az Ungvárt 1883. szeptember havában tartott egyházkerületi közgyűlés által is megerősített. Így nyilvánvaló, hogy ezen osztályozás az ónodiakra csak azért sérelmes, mert törvénytelen szándékuk kivitelének útját állja. Az ónodi rendes lelkésznek az egyházmegye által történt megválasztása s berendelése pedig a zsinati törvények 192. §-a által eléggé indokolva van, mert az ónodi egyház hívei mind a lelkész kijelölésétől, mind a törvényesen kijelölt egyének közül leendő választástól két ízben, minden józan és törvényes felvilágosítás dacára, makacsul vonakodtak, így a 192. §. szerint az egyházmegye lelkészberendelési jogát gyakorolta. Az ónodi egyház ez egyházmegyei végzés ellen felfolyamodással élván, kérelmét az egyházmegyére már beterjesztett, fentebb említett okokkal támogatja, s kéri a főtiszteletű egyházkerületet e végzés feloldására.

Egyházkerületünk az alsóborsodi egyházmegyének az ónodi lelkészválasztási ügyben hozott végzését, szentesített törvényeinken alapuló indokainál fogva, egész terjedelmében helybenhagyja, s a rendes lelkészt, Sólyom Lajost, állomásán végleg megerősíti.

Ami pedig az ónodi egyháznak felfolyamodásában kifejezett abbeli kérelmét illeti, hogy az egyház osztályozása változtattassék meg: az Ungvárt, 1883. szept. havában tartott egyházkerületi közgyűlés által megerősített lelkészválasztási szabályrendelet I. rész, 5-ik pontja értelmében — a jelenleg érvényt nyert alsóborsodi egyházmegyei végzés teljes épségben tartása mellett — jövőre semmi akadály nem forog fenn, ha az egyház ez iránt való kérelmét a rendes úton, az egyházmegye útján kellően indokolva felterjesztendi.

52. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi április hó 1—2. napjain Sajó-Kereszturban tartott közgyűlésének 28-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, Varga János, alsó-ábrányi lelkész jelentése folytán azon vallásügyi sérelmet terjeszti elő, melyszerint Faltini János, felső-ábrányi róm. kath. lelkész és esperes, az ő egyházához tartozó gyermeket illetéktelenül elkeresztelt; nevezetesen 1883. június 10-én Cseri Lajos, evang. reform. és Dávid Mária, róm. kath. vallású szülék fiú-gyermekeit; továbbá 1883. november 19-én Tóth Mátyás, római kath. és Szabó Zsófia, evang. ref. vallású szülék leány-gyermekeit.

Mindkét vallássérelmi ügy püspöki hivatalunknak adatik ki, hogy azokat orvoslás végett a szokásos úton terjeszsze fel.

53. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 17. számú jegyzőkönyvi pontjában, pártolólág terjeszti fel a nemes-bikki egyház azon kérelmét, melyszerint az, miután oly célszerű és alkalmas lakot és melléképületeket adhat, melyben családos ember is elhelyezkedhetik, hároméves tanító-ságát állandósíthassa.

A nemes-bikki egyház kérelme megadatik s megengedtetik, hogy jövőre állandó tanítót választhasson.

54. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 5. és 6. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy a miskolci egyházban megüresedett egyik lelkészi állomásra Nagy Ignác, tállyai

lelkész választatott és erősített meg; a nemes-bikki egyházba Fejes József, a hevesibe Szigeti Ferenc, a sályiba Kapitány József választottak tanítókul.

Tudomásul vétetik.

55. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 13-ik szám alatt beadott jegyzőkönyvi kivonatában tudatja, hogy az aranyosi egyházban, tagosítás közbejöttével, lelkészi és tanítói díjlevél-változás állván be, az illető díjleveleket átvizsgálta, helybenhagyta s 3—3 példányban, megerősítés végett, egyházkerületünkre terjeszti fel.

A bemutatott díjlevelek megerősítettnek s a szokásos módon elhelyezendők.

56. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 18-ik szám alatt hozott jegyzőkönyvi pontjának kíséretében, a kebelében levő tanítói testület azon kérelmét terjeszti fel, melyszerint, miután a temetésre vonatkozó új törvények értelmében, a búcsuztatások megszüntetése miatt, jelentékeny jövedelemtől estek el s az egyes egyházaktól ezért kárpótlást nem nyertek: intézkedjék az egyházkerület, hogy a tanítói testület jövedelem-csonkulása valami módon kárpótoltassék.

E kérelem szorosán összefüggvén az egész stóla-ügy rendezésének kérdésével: az, azon bizottságnak adatik ki figyelembe való vétel végett, melyet egyházkerületünk e tekintetben már kinevezett és javaslatételre hívott fel.

57. Olvastatott az alsózempléni egyházmegye 1884. ápril 1., 2. napjain Sárospatakon tartott közgyűlésének 37. pontja, melyben ajánlólag terjeszti fel az ondi egyház kérelmét, két rendbeli ingatlan eladásának engedélyezése tárgyában.

Az egyházmegye ajánlata folytán mindkét eladás jóváhagyatik; a megerősítési záradék a szerződésekre rávezettetni, az azokban jelzett vételár pedig tőkésítettetni rendeltetik.

58. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 44. szám alatt hozott s felebbezett határozatát terjeszti fel, melyben a szentesi egyház hiveinek azon kérelmére, hogy ők az eddig 47 telek után a lelkésznek fizetett életnemű megfizetése alól, azon telkekre nézve, melyek más vallásfelekezettűek kezébe jutottak, mentessenek fel; továbbá az egy telek után fizetett 7 véka életnemű 5 vékára szállíttassék le, s végre a lelkésznek a tagosítás előtt volt 46 hold birtokához a tagosításkor adományozott 8 hold és 1035 □ öl az egyház birtokába adassék — a következő határozatot hozta: „az elpusztult 10 telek utáni fizetés kötelezettsége alól az egyházközség teljesen feloldoztatik; hanem a meglevő, állítólag 37 telek után egyenkint tartozott 7 véka életnemű-fizetést ezután is teljesíteni köteleztetnek, nem engedhetvén meg az egyházmegye a lelkészi javadalom ily okadatolatlan csonkítását. A lelkészi földekből az egyház birtokába bocsátatni kért 8 hold 1035 □ öl területhez sincs jogosultsága az egyháznak; mert azt, hogy ezen földet az egyes egyháztagok ajándékképen adták volna át lelkészüknek, nem bizonyították.“

Ezen határozatot a szentesi egyház hivei, felebbezésükben szegénységükre s nagy országos és községi terheikre hivatkozva, megváltoztatni s fentebb előterjesztett kérelmüket megadatni kérik.

Az alsózempléni egyházmegye fennebb hivatkozott határozata, indokainál fogva, egész terjedelmében helybenhagyatik.

59. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 43. szám alatt hozott határozatában jelenti, hogy báji Patay Ferenc a báji egyháznak, lelkészlakul, örök tulajdoni joggal, minden igény fentartása nélkül, 12 öl hosszú s 5 öl szélességű épületet volt kegyes ajándékozni és kéri, hogy ezen ajándékozott épület átalakítási, illetve kijavítási költségei viselésére, a lelkész javadalmazásául szolgáló, mintegy 784 □ ölnyi külső kertet a báji egyház eladhassa.

Benső örömmel veszi tudomásul egyházkerületünk Patay Ferenc úrnak ezen nemes szívre s vallásos buzgóságra mutató ajándékát, s míg egyrésztől hálás elismerését jegyzőkönyvi kivonaton kívánja az ajándékozóval tudatni: addig másrésztől a kérdéses belső kert eladásába beleegyezik, megengedvén, hogy annak vételára az ujonnan nyert lelkészlak átalakítására fordíthatassék; egyszersmind utasítja a felterjesztő egyházmegyét, hogy saját hatáskörében intézkedjék, miszerint a nyert ingatlan a lelkészi hivatal nevére telekkönyvileg is átíratassék s tűz ellen azonnal biztosíttassék; az eladandó kertre vonatkozó adásvételi szerződés pedig annak idején a megerősítési záradék rávezetése végett felterjesztessék.

60. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi április hó 1—2. napjain Sárospatakon tartott közgyűlésének 68. számú jegyzőkönyvi pontjában, a következő lelkészi és tanítói változásokat jelenti be.

Lelkészekül választottak: a halál által megüresült mádi, tiszaladányi, petrahói egyházakba és pedig Mádra Pál Albert, nagy-rozvágyi segédlelkész; Tisza-Ladányba ifjú Czike Ferenc, ottani segédlelkész; Petrahóra Horváth János, sárospataki segédlelkész.

Tanítókül: a halál által megüresült szadai tanítói állomásra Matusz Mihály, ottani helyettes tanító. Változás folytán megüresült megyaszói leány-tanítói helyre Szalai Béla, ottani fi-tanító; az ismeretlen helyre távozott Gönczi László, volt harkányi leány-tanító helyére tanítóul Török Lajos, volt megyaszói leány-tanító.

Tudomásul vétetik.

61. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 16. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a bodrog-keresztúri egyházban a 12 évre engedélyezett helyettes lelkész-tanítótartási idő lejárván, az egyháznak megengedte, hogy most már rendes lelkész-tanítót választhasson; bemutatja egyszersmind a szabályosan kiállított lelkész-tanítói díjlevélnek három példányát.

Az egyházmegye részéről, a bodrog-keresztúri egyháznak adott engedély helybenhagyatik s a bemutatott díjlevelek megerősítetvén, szokásos módon elhelyezendők.

62. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 42. számú jegyzőkönyvi pontjában, az idősb Czike Ferenc, t.-ladányi lelkész halálával, a helyettes lelkész által fizetendő s a szükösi pénztárt illető összeget 60 frtban kéri megállapíttatni, s egyszersmind pártolólággal terjeszti fel a t.-ladányi egyház azon kérelmét, melyszerint az ezen összeget templomújításból eredő adósságainak törlesztésére fordíthassa.

Egyházkerületünk a szükösi pénztárt illető összeget 60 frtban állapítja meg; tekintve azonban azt, hogy ezen tárnak szintén megvannak a maga szükségei: a fentebbi összegből a t.-ladányi egyháznak csak 30 frtot engedélyez, természetesen azon meghagyással, hogy az egyházmegye előtt igazolandja azt, hogy ez összeget a megnevezett célra használta fel. Az illető helyettes lelkész pedig utasíttatik, hogy a 30 frtot a szükösi pénztárba fizesse be.

63. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 21. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy az egyházlátogatóság útján tudomása van afelől, hogy Meczner Gyula, a makkos-hotykai egyház főgondnoka, kiállította az általa tett 500 frtról szóló alapítvány-levelet.

Tudomásul szolgál.

64. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 8. számú jegyzőkönyvi pontjában, a kebelében levő tanítótestület azon kérdését terjeszti fel, hogy miután az egyházi törvény 38. §. e) pontja értelmében a megyebeli tanítók által két egyházmegyei képviselő választandó, de ezen idézett szakaszban az nincs megmondva, hogy mily időtartamra: hozzon az egyházkerület e tekintetben, már csak az egyöntetűség céljából is, bizonyos rendszabályt.

Az, hogy a szóban forgó tanítótestületi képviselők mily időtartamra választásnak, teljesen az illető egyházmegyék autonomikus hatáskörébe tartozik s ezen ok miatt egyházkerületünk nem is intézkedhetik.

65. A felsőborsodi egyházmegye Kápolnán, 1884. ápril 16., 17. napjain tartott közgyűléséből, a 34. szám alatt kelt határozattal jelenti, hogy tanügyi bizottságát újra szervezte s annak elnökeiül Tóth Menyhért és Fekete József, egyházmegyei tanácsbírókat; tagjaiul Palcsó Károly lelkészt, Szekrényesy Árpád világi jegyzőt, Fodor Lajos és Fejes Albert tanítókat választá.

Tudomásúl vétetik.

66. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 33. számú határozatában kéri, hogy váltsa be egyházkerületünk azon ígérését, miszerint az egyházkerületi leánynöveldeben convictust fog felállítani, így tegye lehetővé, hogy abban szegényebb lelkészek és tanítók gyermekei is képezthessenek.

Miután egyházkerületünk a convictus felállítását csak az esetre ígérte, ha a befolyandó adakozásokból ez valósítható lesz; miután az adakozások nagyon gyéren folytak be s egyházkerületünk jelenlegi pénzereje ezen convictus felállítását meg nem bírja: ezen kérelem fölötti intézkedés azon időre halasztatik, midőn a jelen gyűlésből a leánynövelde érdekében a conventhez tett felterjesztés folytán ezen intézetünk segélyt nyerend.

67. Ugyanazon egyházmegyéből az egyházkerületi közgyűlésre és papi vizsgákra a felsőborsodi egyházmegye részéről kiküldetnek Takaró József, papi és Debreceni Bertalan, világi tanácsbírók.

Tudomásúl vétetik.

68. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 16-ik szám alatt felterjesztett jegyzőkönyvi kivonatában, hosszabb indokolással azon indítványt teszi, melyszerint vegye egyházkerületi közgyűlésünk revisio alá a temetési szertartásról szóló s az 1883. szeptember 24—25. napjain, Ungváron tartott közgyűlése jegyzőkönyve 12. szám V. szakasz alatt foglalt szabályrendeletet, s annak 4. pontja helyett egy új s úgy a lelkészi, mint a temetési stóláknak a felsorolt indokok alapján eszközöndő, határozott és különféle magyarázatot nem tűrő szabályozását iktasson be, s miután sem az országos zsinat, sem a convent mind ez ideig a stóla-ügyet nem rendezte, a temetési stóla rendezésével együtt tegye egyházkerületi közgyűlésünk az egész stóla-ügyet szabályrendeletileg egyöntetűvé.

Ily nagyfontosságú és messzeágazó ügyben egyházkerületi közgyűlésünk, ez alkalommal nem határozhatván, tanulmányozás végett mindkét indítványt a legközelebb Sárospatakon tartandó lelkészvizsgák alkalmával jelenlevő egyházmegyei küldöttségnek adja ki, felhíván, hogy véleményes jelentést terjesztszen be ugyanazon napok alatt megtartandó nyári közgyűlésünk elé.

69. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi ápril 16—17-ik napjain Kápolnán tartott közgyűlésének 30. számú jegyzőkönyvi pontjában, azon indítványt terjeszti egyházkerületünk elé, melyszerint határozza meg a közgyűlés, hogy az elválasztott, de hivatalát elfoglalni nem akaró gondnok vagy presbyter mennyi felmentési díjat köteles fizetni.

E tekintetben egyházkerületünk irányadó elvül mondja ki, hogy ily esetekben, amennyiben és akikre nézve azt a törvény megengedi, a vagyoni álláshoz képest 5 frttól 30 frtig emelkedhető felmentési díj róható ki.

70. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 35-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, Csizmadia Jenő, bánhorvátii lelkész panasza folytán, Hegedüs Mihály, bánhorvátii római kath. lelkész által elkövetett több rendbeli vallásügyi sérelmet terjeszt elő.

Püspöki hivatalunknak adatott ki, hogy orvoslás végett való felterjesztéséről gondoskodjék.

- 71.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 16. számú jegyzőkönyvi pontjában pártolólág terjeszti fel a szalonnai egyház azon, méltányosnak feltüntetett kérelmét, melyszerint az, hat évre a heő-papii egyházhoz csatoltassék.

A szalonnai egyháznak kérelme teljesítettik, s az egyházmegye által az affiliálás körülményéből előálló szolgálmányokra vonatkozólag tett intézkedések helybenhagyatnak.

- 72.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 31. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a hegymegi egyháznak engedélyt adott a lelkészválasztásra, s megerősítés végett beterjeszti egyszersmind 3 példányban az egyház által kiállított új díjlevelet.

Tudomásúl vétetik s a beterjesztett díjlevél megerősítettvén, annak bemutatott példányai szokásos módon elhelyezendők.

- 73.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűléséből 3—3 példányban, megerősítés végett benyújtja a szendrőládi és a felső-barcikai új tanítói díjleveleket.

Megerősítettnek és megőrzés végett illető helyükre adandók be.

- 74.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 19. és 6. számú jegyzőkönyvi pontjaiban a következő lelkészi és tanítói változásokat jelenti be:

Rehó János, kazai helyettes lelkész, ugyanoda rendes lelkészszé; kápolnai tanítóvá Tóth Miklós, berentei tanító; tardonai tanítóvá Kökényesdi Pál, sajó-szentpéteri segéd-fitanító; vámosi tanítóvá Székely Lajos, képezdei növendék; berentei tanítóvá Andó Endre, meszesi tanító; barcikai tanítóvá Alacs Dániel, volt hernád-petrii tanító; lászlófalusi tanítóvá pedig Takaró László, volt teresztenei tanító választatott meg.

Tudomásúl vétetik.

- 75.** Olvastatott a felsőzempléni egyházmegyének Abarán, 1884. február 14-én tartott közgyűlésében, 21. szám alatt, a málcai egyház zavaros viszonyai s presbyteriumának megalakítása tárgyában, valamint Böszörményi Károly, málcai lelkész panaszos beadványa felett hozott, s Szilágyi Sándor, elválasztott presbyter és Böszörményi Károly, lelkész felebbezése folytán felterjesztett határozata, melyben az egyházmegyei közgyűlés elsőben is a presbyterium megalakítását tekintvén leginkább elodázhatatlan szükségességnek, kimondá, hogy Szilágyi Sándor, elválasztott presbyter, megválasztása alkalmával már a sátoralja-ujhelyi királyi törvényszék által 14 napi fogságra elítélve lévén s ezen ítélet a magyar királyi curia által is helybenhagyatván: az egyházi törvények 24-ik §-a utolsó bekezdése értelmében presbyteri tisztet nem viselhet, így választása ezen okból, a többi presbyter választása pedig azon okból, mivel ők a deregnyői egyházmegyei gyűlés azon határozatának, hogy az esküt 15 nap alatt le tegyék, eleget nem tettek: megsemmisítettik s az egyház utasittatik, hogy Kolbász György, egyetlen felesküdtött presbytert ezen állásában meghagyván, a presbyteriumot új választás útján alakítsa meg. A Böszörményi Károly panaszos, az egyházban felmerült zavarok okait előterjesztő s Stépán Gábor ellen irányuló beadványát pedig az esperesi hivatalhoz tette át, megfelelő intézkedés végett.

Egyházkerületünk a tüzetesen átvizsgált ügyiratokból arról győződvn meg, hogy a málcai egyház belbékéje, az ott felmerült villongások folytán teljesen föl van zavarva: legfőbb feladatának tartja minden lehető elkövetni arra, hogy az egyház nyugalma helyre- s abban a jó rend visszaálltassék és ezt leginkább véli eszkö-

zölhetni egy egyházkerületi bizottság kiküldése által; azért — az egyházmegye neheztelt határozatának feloldása mellett — dr. Lengyel Endre, Makkay Dániel és Terhes Barna tagokból álló egyházkerületi bizottságot küld ki a máltai egyházba oly utasítással, hogy igyekezzék ott mindenekelőtt a presbyteriumot megalakítani s az egyház békéjét és nyugalmit helyreállítani, ami ha nem sikerülne, tartson ezen ügyben — úgy a Böszörményi Károly beadványára vonatkozólag is — kimerítő nyomozatot; igyekezzék kikutatni a baj kútforrását s terjeszsen be javaslatot annak orvoslására nézve, jövő nyári közgyűlésünkre.

76. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 24. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a kolbásai egyház Szombathy Antalt választotta meg lelkész-tanítóul, s e választást az egyházmegye megerősítette.

Tudomásul vétetett.

77. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 5. számú jegyzőkönyvi pontjában a következő tanítói változásokat és megerősítéseket terjeszti fel:

Rezes András Legenyére, Sárkány Pál Mihalyiba, Vass Ádám Bánócra, Székely Endre — mint ideiglenes kis-ráskai tanító — ugyancsak Kis-Ráskára választattak meg.

Tudomásul vétetik.

78. A gömöri egyházmegye, folyó évi ápril 1—2. napjain, Balogon tartott közgyűlésének 14. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a lelkészi jövedelmek összeírását felülvizsgáló bizottság jegyzőkönyve alapján, változtatást tett a hanvai, naprágyi, beretkei, gicei, kálosi, pelsűci, serkei, jánosii, rimaszombati II-ik, simonii, g.-kisfaludi, szalóci, zeherjei, balogi, uzapanyiti, keleméri, zubogyi egyházak felvételei ívein, mely változás által Balog és Serke az I-ső osztályba ment át.

Tudomásul vétetik.

79. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 13. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a közalapra az egyházmegyében 2364 frt. 85 kr. íratott alá, s ez összegből már 2175 frt. be is fizettvén, az erről szóló nyugta levéltárba tétetni határozottatott.

Örvendetes tudomásul szolgál.

80. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 33. sz. jegyzőkönyvi pontjában, megerősítés végett 3—3 példányban beterjeszti a zubogyi papi és az imolai, rudnai tanítói díjleveleket.

Az előmutatott lelkészi és tanítói díjlevelek megerősítettnek s szokásos módon megőzés végett elhelyezendők.

81. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 62. számú jegyzőkönyvi pontjában, hivatkozván Simon Ábrahám, lekenyei tanítónak nagymérvű szegénységére, pártolólág terjeszti fel annak abbéli kérelmét, melyszerint részére, az egyházkerületi özvegy-árvatárba 39 év óta befizetett III. osztályú évi díjak visszaadassanak.

Tekintve Simon Ábrahámnak, az egyházmegye által indokul felhozott nyomasztó helyzetét, kérelme teljesítettik.

82. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése egyik jegyzőkönyvi pontjában, a következő lelkészi és tanítói változásokat és megerősítéseket jelenti be:

Zubogyra Mártha Ferenc, h. lelkész, rendes lelkészül erősített meg.

Martonfalvára Tóth József, volt zeherjei; Zeherjére Győri Lajos, volt g.-kisfaludi; Zádorházára Papp Zsigmond, volt kálosai; Kálosára Nagy Jenő, volt pokorágyi; Pokorágyra Kerekes

József, volt majomii; Trizsbe Kohut Ferenc, volt alsó-falusi, rendes tanítókül; Ragályra Gergely Lajos egy évre; Rudnára Illyés Ferenc, ideiglenes tanítókül megerősítették. A g.-kisfaludi anya- és a majomii leányegyházak tanító nélkül maradtak.

Tudomásúl vétetik.

83. A tornai egyházmegye, folyó évi ápril hó 16—18. napjain Görgön tartott közgyűlésének 20. sz. jegyzőkönyvi pontjának kíséretében, a szini tanítói; 41. sz. jegyzőkönyvi pontjában a jósvafői lelkészi díjleveleket terjeszti fel.

A felterjesztett díjlevelek megerősítetnek s illető helyökre lesznek átszolgáltatandók.

84. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 22. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a legközelebb tartandó nyári egyházkerületi gyűlésre képviselőkül Lovass Sámuel esperest, Lükő Géza egyházmegyei gondnokot, Vécsey György tanácsbíró és Kaposy György főjegyzőt nevezte ki.

Tudomásúl szolgál.

85. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 23. sz. jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy ápril 17-ik napján lélekemelő ünnepet tartott a görgői egyház, ujjászületésének százéves emlékére, leírván egyszersmind a jól rendezett ünnepélynek egész lefolyását.

Egyházkerületünk mindenkor örömmel fogadja, hitsorsosaink vallásszeretetének erősebb fellángolását, egyházi életünk s egész multunk szép emlékei iránt tanusított kegyeletes érzéseit; jól esett azért most is értesülnie a görgői egyház kebelében lefolyt szép ünnepély felől, s szívesen kívánja, hogy a nevezett egyház örök időkre erősbödjék és virágozzék.

86. Olvastatott az ungi egyházmegyének Kaposon, 1884. március 4—5. napjain tartott közgyűléséből kelt fölterjesztvénye, melyben Kassay Károly, bezői tanítót, szláv-ajkú iskolájában a magyar nyelv szembetűnő terjesztéseért, jutalmazás végett ajánlja.

Ezen felterjesztvény azon kéréssel tétetik át püspökünkhöz, hogy a felterjesztés szerint a magyar nyelv terjesztésében kiváló érdemeket szerzett ezen néptanítót, a a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak megjutalmazás végett melegen ajánlani sziveskedjék.

87. Ugyanazon egyházmegye beadja a Horváth Mária-féle alapítvány állását feltűntető kimutatást, melyszerint:

jelenlegi alaptőke	86119 frt. 90 kr.
szaporodás ez évben	1559 frt. 50 kr.
Bevétele volt ez évben	17970 frt. 22 kr.
Kiadása	13019 frt. 28 kr.
	<hr/>
Pénzkészlet	4950 frt. 94 kr.
Tőkeforgatás volt	7155 frt. — kr.
Kiosztatott segélyül	4226 frt. — kr.
Kezelési díjakból bevétel	1053 frt. 67 kr.
Kiadás	863 frt. 50 kr.
	<hr/>
Pénzkészlet	190 frt. — kr.

Tudomásúl vétetik.

88. Az ungvári királyi adófelügyelő, püspökünkhöz intézett átíratában jelenti, hogy a vajkóci egyházat és lelkészt — dacára annak, hogy a múlt évben egyházkerületünk 100 frt. segélyben részesíté — még most is tetemes illethegeyenértek és adóhátrálék terheli.

Egyházkerületünk a vajkóci egyház állapotán részint közvetlen segélynyújtás által igyekezett segíteni, részint több ízben ajánlotta a segélyezésre alappal rendelkező ungi egyházmegye figyelmébe; azért megütközéssel veszi tudomásul, hogy ezen egyház adóügye még most sincs tisztába hozva és midőn ennek tisztázására s az egyház segélyezésére az ungi egyházmegyét újlag utasítja: az előállható károkért felelőssé teszi. — És továbbá:

89. Minthogy a Szondy-Kenessey alapítvány múlt évi kamata, a jelen évre az ungi egyházmegyét illeti: azt a vajkóci egyháznak rendeli, ezen adóhátrálékok tisztázása céljából, a fentebbi pontban már a missió segélyezésére rendelt 60 frt. levonásával kiadatni, utasítván a nevezett egyházmegyét, hogy a még netalán felmaradó hátrálékot saját segélypénztárából fizesse ki s jövőre intézkedjék úgy, hogy az adók jövőre idejében kifizetessenek, s ily, az egyház létét is veszélyeztető adóhátrálékok többé elő ne álljanak.
90. Püspökünk előterjeszti, miszerint néhai Simon József, volt bódvai lelkész, végrendeletében 200 frtot hagyott a papi özvegy-árvatárra; mely 200 frt., 4 frt. esedékes kamatjával együtt, a tár pénztárába befolyt.

Néhai boldogult emlékezetű Simon József, lelkész ezen hagyománya, mint nemes szívének tanújele, örömmel elfogadtatik s befizetése tudomásul vétetik.

91. Özvegy Megyasszay Istvánné, született Szakácsy Zsuzsánna asszony, egyházunk buzgó híve, az abauj-szántói ref. egyház lelkésze részére egyházkerületünkönél egy 100 frtos alapítványt tesz, a következő alapítványlevél mellett: „Alapítványlevél. 100, azaz egyszáz oszt. ért. frtról, melyet alólirott ily cím alatt: Vallás-egyházalap, lelkészfizetés-pótlásra, a magyarországi tiszánin-neni egyházkerület közvetlen örökődése s kezelése alá helyezek oly céllal, hogy annak lehető legmagasabb törvényes kamatai évenként az abauj-szántói ref. egyházközség lelkésze díjazására fordíttassanak. Azon esetben pedig, ha ezen egyházközség, mint lelkésztartó egyház létezni megszűnik, fenti alapítvány évi kamataival valamely keletkező új, vagy vegyes községben létező szegény református egyház lelkészfizetésére pótoltsák. Ebből következik, hogy ezen vallás-egyházalap, alapítványi természeténél fogva, mint a református vallás fentartására célozó, sem a szántai, sem más haszonélvező egyháznak magántulajdonát nem képezheti s a kezelő egyházkerület által mindenkor s kizárólagosan csak a kitűzött célra jövedelmezethetik. Kelt Abauj-Szántón, 1884. év február hó 2-án. Özv. Megyasszay Istvánné, született Szakácsy Zsuzsánna. Elöttem: Sebők Dániel.

Egyházkerületünk a kegyes nő e nemeslelkű adományát hálás köszönettel fogadja, a 100 frt. összeget az alapítványi levél értelmében egyházkerületünk pénztárába helyezi s az alapítvány kamatát évről-évre az abauj-szántói egyház lelkésze részére ki fogja utalványozni.

Amiről az adományozó, az abauj-szántói lelkész és az egyházkerületi pénztár értesítettik.

92. Olvastatott a budapesti országos vakok intézete igazgatójának, Dr. Mihályik Izidornak, püspöki hivatalunkhoz 1883. december 13-án intézett azon átíratát, melyben tudatja, hogy a tiszánin-neni egyházkerület által, 1829. és 1837-ik év között gyűjtött 1183 frt. 23 kr., József nádor útján 1838-ban, szeptember 4-én, 28643. szám alatt, oly célból téteményeztetett le, hogy az addig kamatozzék, míg egy alapítványi helylyé ki nem nővi magát. Ezen összeg 1863. december 26-án már

3150 frttá, tehát egy alapítványi helyre szükséges tőkévé nőtte ki magát. Miután ezen alapítvány jelenleg üresedésben van, felhívja az egyházkerület figyelmét, annak folyó évi július hó közepéig való betöltésére.

Ugyancsak ez értesítés kapcsán olvastatott Kis Károly, miskolci lakosnak egyházkerületünk püspökéhez intézett kérvénye az iránt, hogy ez alapítványi helyre, vak leányát, Juliánát — aki eddig is a budapesti országos vakok intézetében tanult és az onnan nyert, folyamodványához csatolt bizonyítvány szerint, szerény és példás erkölcsi magaviseletével, lankadatlan szorgalmával, az összes intézeti tanári kar szeretetét kiérdemelte — felvenni kegyeskedjék.

Egyházkerületünk ezen tudósítást tudomásul vévén: ez alapítványi helyre folyamodó Kis Károly leányát, Juliánát, az országos vakok intézetébe való felvételre kijelöli és ajánlja. Egyszersmind megbizza a püspököt, hogy az alapítványi hely újabb üresedése esetén, annak betöltéséről az esperesekhez intézendő felhívó körlevél által intézkedjék.

93. Olvastatott a magyar északkeleti, valamint a magyar királyi állami vasúti igazgatóságnak, püspöki hivatalunkhoz küldött levele, melyben az előbbi igazgatóság tudatja, hogy hajlandó a tiszáninneri ref. egyházkerületnek időnkint tartandó gyűléseire hivatalból utazó egyének részére, vonalain a II. vagy III. kocsiosztály használatánál $33\frac{1}{3}\%$ -nyi árleengedést, esetről-esetre azon föltétel mellett engedélyezni, ha 3--4 héttel a megtartandó gyűlések előtt az igazolványok, valamint az azokért járó 1 frt. 50 kr. beküldetik; az utóbbi pedig arról értesít, melyszerint fennálló utasításai szerint, egyházi célokból utazó egyének részére menetdíj-mérséklést nem engedélyezhet.

Midőn ez utóbb említett igazgatóság tagadó válaszáról sajnálattal értesült egyházkerületünk, ugyanakkor köszönetét fejezi ki a magyar északkeleti vasúti igazgatóságnak tanúsított szivessége iránt; egyszersmind felhívja azokat, kik e megadott kedvezménynyel majd élni kívánnak, hogy a szükséges intézkedés megtétele végett, e részben való szándékukról idejében értesítsék püspöki hivatalunkat.

94. Olvastatott Beöthy Zsigmondnak, mint a közalap végrehajtó-bizottsági elnökének, püspöki hivatalunkhoz küldött levele, melyben utasíttatni kéri az országos közalaphoz kérvényezőket, hogy azok folyamodványaikat az egyházmegyékhez adják be, mert a végrehajtó-bizottság azokat csak az egyházmegyei és egyházkerületi hatóság indokolt felterjesztése mellett tárgyalhatja.

Püspökünk e tekintetben már megtévén a szükséges utasításokat: újabb intézkedésre ez alkalommal nincs szükség.

95. Olvastatott a magyar kir. keszthelyi gazdasági intézet igazgatóságának püspöki hivatalunkhoz küldött levele, melyben egyrészt afelől értesít, hogy a Vitéz-féle ösztöndíj-alap kamatja, 147 frt. olyképen osztatott meg, hogy abból 87 frt. Mezei Gyula, 60 frt. pedig Kovács Géza, gazdasági intézeti tanulóknak adatott ki; másrészt pedig az intézeti tanári kar abbéli nézetét terjeszti elő, melyszerint kívánatos volna az, ha a kamatokból ösztöndíjra csak 100 frt. használtatnék fel, a többi pedig mindaddig az alaptökéhez csatoltatnék, míg az a 2500 frtot meg nem üti.

Egyházkerületünk az ösztöndíj-alap kamatjainak a nevezett intézeti tanulók részére történt kiszolgáltatását köszönettel tudomásul vevén: beleegyezik a tanári kar azon kérésébe, melynek értelmében az ösztöndíj-alap kamataiból 100 frt. fordítassék ösztöndíjra, a többi pedig az alaptökéhez csatoltassék mindaddig, míg az 2500 frtra növi ki magát.

96. Olvastatott Dezső Lajos, sárospataki állami tanítóképzési igazgató-tanárnak, ugyancsak püspök úrhoz írott levele, melyben kéri, hogy a jövő iskolai évre, a képezdében levő felekezetünkbeli

tanulók vallásoktatására vonatkozólag, a már 4 évre emelt képezdei tanfolyamhoz képest állapítassék meg a tanterv.

E tekintetben már püspök úr felhíván a sárospataki hittanári kar szakelnök-ségét a kívánt tanterv megállapítására: annak jelentése bevaratik.

- 97.** Néhai Lábás Menyhért, volt szentesi lelkész özvegye, szül. Kása Erzsébet, nem nyugodván meg az alsózempléni egyházmegyének az ő özvegyi évének meghatározására vonatkozó intézkedésében, azon kérelemmel járul egyházkerületünkhöz, melyszerint határozza el, hogy az ő özvegyi éve még 1884. ápril 24-től 1885. ápril 25-ig terjedjen ki.

Az alsózempléni egyházmegye az özvegyi év meghatározásában, fennálló törvényeink értelmében járván el, folyamodó kérelmével elutasittatik.

- 98.** Várady Bálint, ilavai fegyházi ref. lelkész, püspök úrhoz intézett levelében rövid statisztikai kimutatást közöl az említett fegyházban, egyházkerületünk területéről ott levő fegyencekről; egy-szersmind megköszöni, hogy egyházkerületünk lelkészei az év folytában mindenkor a legnagyobb előzékenységgel nyújtottak neki segédkezet, ha arra a fegyencek lelki gondozásának céljából szüksége volt s ez irányban náluk tudakozódott.

Tudomásul vétetett.

- 99.** Zárnoky János, helynélküli lelkész, Komáromy János, agg lelkész, Karla Gábor radványi, Nemes Lajos kovács-vágási ref. lelkészek bármely alaphól segélyezést kérnek.

Kérelmeik az illető egyházmegyék figyelmébe ajánltatnak.

- 100.** Péter János, szőlős-ardói ref. lelkész, aggasztó szembetegségére és annak gyógyítására hivatkozva, bármely alaphól segélyezést kér.

Részére a hollandi tárból 40 o. é. frt. utalványoztatik.

- 101.** Olvastatott Mató János, visnyói tanítónak a felsőborsodi egyházmegye 1884. ápril 16-án Kápolnán tartott gyűlésének 50-ik^o számú végzése ellen való felfolyamodása. Nevezett tanító ugyanis Fövenyessy Pál, volt visnyói tanító neje részére, visnyói tanítóvá lett megválasztatása alkalmával kötelezte magát, három éven keresztül 100—100 frtjával fizetendő 300 frt. „kegydíj“-nak lefizetésére. Fövenyessy Pál azonban a budapesti országos tébolydában folyó évi március 8-án meghalván, miután a visnyói egyháznak a Bódván, 1882. ápril 12-én tartott egyházmegyei közgyűlésen megjelent küldöttei, becsatolt nyilatkozatuk szerint, nevezett folyamodót azzal biztatták, hogy a kegydíj feletti határozat tárgyalásakor világosan ki lett mondva, hogyha Fövenyessy Pál hamarabb meghalna, mint a három év letelik, hivatali utóda részéről minden további kegydíjfizetés kötelezettsége megszűnik: támaszkodva a megtörtént halálesetre és a küldöttek ígéreteré, magát a további fizetés kötelezettsége alól felmentetni kéri.

Az egyházmegyének 1884. ápril 16-án Kápolnán tartott közgyűlése a folyamodót kérelmével azon okból utasította el, mert a Bódván, 1882. ápril 12-én tartott egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének világos szavai szerint, nevezett tanító épen azon kötelezettség mellett fogadta el a visnyói tanítóságot, hogy Fövenyessy Pál neje részére, évenként 100—100 frtjával fizetendő, összesen 300 frt. végkielégítést fog adni.

Egyházkerületünk az egyházmegyének ez ügyben folyó évi ápril 16-án Kápolnán hozott végzését, indokainál fogva, helybenhagyja; folyamodót a hátralévő fizetendő összegnek a megszabott időben való megfizetésére kötelezi.

- 102.** Egyházkerületi tanácsbíráink megválasztatván, szóba hozatott, hogy azoknak a gyűléseken való megjelenésükre szükséges napi díjaik megállapításáról is gondoskodni kell.

Elhatározatott, hogy egyházkerületi tanácsbíráinknak, utazási költségeiken felül 3 frt. napidíj fog az egyházkerületi közigazgatási pénztárból adadni.

- 103.** A tiszántúli ref. egyházkerület 1883. szeptember hó 4—8. napjain Debrecenben, a dunáninneri ág. ev. egyházkerület 1883. év szeptember 5—6. napjain Pozsonyban, a tiszai ág. ev. egyházkerület 1883. augusztus 14—15. napjain Lőcsén, a bányai ág. ev. egyházkerület 1883. október 6-án Budapesten, a dunántúli ev. ref. egyházkerület 1883. június 18-án Balaton-Füreden, az ág. ev. egyetemes egyházi közgyűlés 1883. október 10—12. napjain Budapesten kelt jegyzőkönyvét; az erdélyi ev. ref. egyházkerület 1884. évi névkönyvét, a dunántúli ág. ev. egyházkerület 1883. augusztus 8—9. napjain Sopronban, a dunamelléki ev. ref. egyházkerület 1884. március 25-én Budapesten, az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1883. augusztus 29—30-án Sárospatakon tartott gyűlése jegyzőkönyvét; továbbá az erdélyi ág. ev. egyházkerület 1883-ik évi évkönyvét, a bécsi ágost. ev. ref. főegyháztanács negyedik nagy gyűlése tudósítását, a magyarországi ev. ref. egyház egyetemes tanügyi bizottság jegyzőkönyveit 1883. december 10—14. és 1883. július 5—10. egyházkerületünknek megküldötte.

A testvér-egyházkerületek e jegyzőkönyvei szives tudomásul vétetvén, levél-tárunkba helyeztetni határozatnak.

- 104.** Olvastatott Somosi Sándor, IV. éves joghallgató folyamodványa, melyben azon kérelmét terjeszti elő, hogy változtassa meg egyházkerületünk, az ő szegénységére és beteges állapotára tekintettel, az igazgató-tanács 70. szám alatt hozott azon határozatát, melyben elutasítja abbéli kérelmével, hogy az általa családi jogon élvezett Hutka-féle családi alapítványnak azon két évre járó kamatai, mely két évben ő az iskola kötelékében nem volt, neki iskolája végeztével kiadassanak.

Minthogy folyamodó kérelme az alapítványlevél f) pontjának rendelkezésével, de magával az ösztöndíj fogalmával is ellenkezik: kérelme nem teljesítettik s az igazgató-tanács fentebb idézett számú határozata ezen és az abban felhozott indokból helybenhagyatik.

- 105.** Az egyházi közalaphól való segélyezésre az egyházmegyék a következő egyházakat terjesztették pártolólág az egyházkerületi közgyűlés elé: a gömöri egyházmegye a rozsnói leányegyházat 400 frt. évi segélyre; az alsózempléni egyházmegye a nagy-kövesdi tűz által károsult leányegyházat; az abauji egyházmegye a miglészi leányegyházat, a selyebi egyházat és a fonyi egyházat; a felső-borsodi egyházmegye a rakacca-szendi egyházat; az alsó-borsodi egyházmegye az emödi egyházat. Továbbá ajánlatnak még: Demeter János, martonyii; Ónody István, meszesi; Ujj István, nagyszvai; Boytár Sámuel, péderi; Pazar István, iskei ref. lelkészek.

Püspökünk felkéretik, hogy ezen folyamodványokat egyházkerületünk ajánlásával együtt az egyházi közalap végrehajtó-bizottsághoz terjeszsze föl.

- 106.** A vadnai ref. egyház országos segélygyűjtésre engedélyt vagy bármely tárból segélyezést kér.

Miután az országos segélygyűjtés a ref. convent Kolozsvártt tartott gyűlésének határozata szerint általában beszüntettetett és csak rendkívüli esetekre hagyatott fenn: nevezett egyház kérelme nem teljesíthető, a segélyre nézve pedig az egyházmegye figyelmébe szivesen ajánlatik.

- 107.** Az egyházmegyék által különféle segélyekre: u. m. államsegélyre, hollandi tárbóli segélyre, tolesvai Nagy Gedeon-féle alapítványra, szükösi tártra, szegény lelkészek és tanítók segélyére, állandó segélyre ajánlott mindennemű kérvényekre nézve, az egyházkerület a következő határozatot hozza:

Miután az egyes segélyeket, az erre nézve már előbb hozott határozat szerint, magok az egyházmegyék osztják ki azon átalányokból, melyekben évenként részesülnek: mindezen segélyt kérő folyamodványok azon utasítással küldetnek vissza az illető egyházmegyék espereseinek, hogy már ezúttal és jövőre mindig a magok körében, az egyházmegyei közgyűlésen intézkedjenek a segélyt kérők folyamodványainak elintézéséről; azoknak az egyházkerületi közgyűlésre való felterjesztése tehát mellőzendő.

108. Egyházkerületi hirdetésre ajánlottak: a csapi, vajányi, takta-kenézi, ágcsernői, zsarnói, t.-ujfalui, áji, hidvég-ardói, m.-jesztrebi, hardicsai, mihályii, oldalfalusi, körösi, dubicsányi, bábonyi, dövényi, szemerei, zsadányi, pamlényi, f.-kázsmárki, mályii és heő-bábai egyházak.

Hirdetés végett az egyházkerületben köröztetni fognak.

109. Mindezen jegyzőkönyvi pontok
meghitelesítették.

Fegyelmi ügy.

A fegyelmi bíróságnak 1884. ápril 30-án tartott ülésében jelen voltak Kun Bertalan, püspök és Ragályi György, egyházmegyei gondnok, mint elnökök, Lovass Sámuel, Szabó András, Debreczeni Gábor, Nagy Pál és Bornemisza József, esperesek. Báró Vay Béla, Lükő Géza és Csider Károly egyházmegyei gondnokok, Szentpétery Sámuel egyházkerületi tanácsbíró, mint bírák és Debreczeni Bertalan világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

1. A tiszánineni ev. ref. egyházkerület törvényszéke, Kolozsvár István és társai ellen folyamatban levő azon fegyelmi ügye, melyben az alsózempléni ev. ref. egyházmegye törvényszéke Sárospatakon 1884. ápril 2-án hozott ítéletével Kolozsvár István tolcsvai lelkészt, az egyházi törvények 257. §. h) pontjába ütköző fegyelmi vétségben; Csutoros Benő tolcsvai tanítót ugyanazon §. e), f) és h) pontjaiba ütköző fegyelmi vétségben; Farkas Sámuel, tolcsvai algondnokot és presbytert, valamint Liskay István, tolcsvai presbytert ugyanazon §. e) pontjába ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek találván: elsőrendű vádlott Kolozsvár Istvánt feddésre, Csutoros Benő tanítót, tanítói hivatala végleges elvesztésére, Farkas Sámuel és Liskay István egyházi hivatalnokokat egyházi hivataluktól két-két évre való felfüggesztésre ítélte, II. III. és IV. rendű vádlottak felebbezése folytán, az alól kitett helyen és időben vizsgálat alá vétén, következő

ítéletet hozott:

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye törvényszékének Sárospatakon, 1884. évi ápril 2-án hozott ítélete, Kolozsvár István lelkészre vonatkozó nem felebbezett részében érintetlenül; Csutoros Benő tanítóra vonatkozó felebbezett részében pedig indokolásánál fogva helybenhagyatik; ellenben Farkas Sámuel és Liskay István, egyházi hivatalnokokra vonatkozólag megsemmisítették s egyszersmind a Csutoros Benő, Farkas Sámuel és Liskay István által beadott felebbezésben előterjesztett újabb panaszok nyomozása s újabb bizonyítékok mérlegelése, szóval az ebben foglalt újabb körülmények felett leendő ítélethozatal végett az ügyiratok az eljáró első bírósághoz visszatételnek.

Indokok:

Megsemmisítendő volt az első bírósági ítéletnek az egyházi hivatalnokok: Farkas Sámuel és Liskay Istvánra vonatkozó része azért, mert az egyházi törvények 239. §-a értelmében az egyházközség hivatalnokai, algondnoka és presbyterei fegyelmi ügyeiben első bíróságilag itélni nem az egyházmegyei törvényszék, hanem az egyházközségi bíróság van hivatva s az egyházi törvények 264. §-a értelmében, senki illetékes bíróságától rendszerint el nem vonathatik s az említett §-ban jelzett rendkívüli esetekben -- midőn t. i. bíróküldésnek van helye -- csak az illetékessel egyenlő fokú első bíróság küldhető ki.

Mert továbbá nem volt a jelen esetben az egyházi törvények 285. §-a sem alkalmazható, amely csak azon esetre intézkedik, ha a bíróság a vádlottat a vád terhe alól nemcsak felmenti, hanem arról győződik meg, hogy a vád roszhiszeműleg emeltetett; nem pedig azért, mivel elsőrendű vádlott a vád terhe és következményei alól föl nem mentette s így vádlók sem mondhatók teljesen roszhiszeműeknek.

A felebbezvényhez oly új okmányok lévén csatolva, melyek az első bíróság előtt lefolyt tárgyalásnál bemutatva nem lettek, azok e helyen bírói figyelembe vehetők nem voltak; azért a felebbezvényben előadott újabb panaszok megvizsgálása s ezen új okmányok mérlegelése végett, az ügy az első bírósághoz visszaküldendő volt.

Az eljárási költségek az ügyiratok között fölszámítva nem lévén, azok e helyen figyelembe vehetők nem voltak.

Ezen ítélet az összes ügyiratokkal együtt a felterjesztő első bíróságnak eredetiben megküldetni, felekkel pedig az egyházi törvények 282 §-a értelmében jegyzőkönyvi kivonaton közöltetni rendeltetik.

Kelt Miskolcon, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszékének mint felebbviteli bíróságnak 1884. ápril 30-án tartott ülésében.

Kun Bertalan,
ev. ref. püspök.

Ragályi György,
világi elnök.

Debreczeni Bertalan,
egyházkerületi világi főjegyző, mint a törvényszék
jegyzője.

J e g y z e t t é k: *Debreczeni Bertalan,* világi főjegyző, a 9, 15, 32, 33, 34, (1—20), 35, 36, 37, 40, (1—11), 41, 42, 43, 49, 50, 57, 58, 59, 65, 66, 75, 86, 87, 88, 89, 90, 104 és a fegyelmi ügy 1. pontjait.

Mitrovics Gyula, egyházi aljegyző, az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 44, 45, 46, 47, 48, 52, 53, 54, 55, 56, 60, 61, 62, 63, 64, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 102, 109.

Dr. Kovács Gábor, világi aljegyző, a 8, 29, 30, 31, 38, 39, 51, 67, 91, 92, 99, 100, 101, 103, 105, 106, 107, 108. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Elnöklő püspök a közgyűlést megnyitja.
2. A társelnöki széket ifjabb báró Vay Miklós, mint legidősebb egyházmegyei gondnok foglalja el.
3. A képviselők igazoltatnak.
4. Bálint József, főjegyző a gyűlésen meg nem jelenhet.
5. Csider Károly, egyházmegyei gondnok, Szentpétery Sámuel, Béky Sámuel, Mocsáry Lajos, egyházkerületi tanácsbírák és Dr. Kovács Gábor, egyházkerületi világi aljegyző, az esküt leteszik.
6. Idősebb báró Vay Miklós úr ő excellentiájának, a főgondnoki hivatalról való lemondása.
7. Püspöki jelentés a lefolyt évről.
8. Hegedüs László emlékezete jegyzőkönyvbe vezetetik s emlékünnepevényének megtartása végett intézkedés tétetik.
9. Az egyházi közalapra az egyházmegyék részéről tett ajánlatok aránytalanságának kiegyenlítése céljából táblás kimutás készítésre rendeltetik.
10. Küldöttségi jelentés, a középiskolák állami segélyezése ügyében.
11. Az egyházkerületi főleánynevelde szükségének feltüntetése.
12. Az alsó- és felső iskolák tanítói-, illetőleg tanárainak és énekvezéreinek szavazati joga, az egyházkerületi életben előforduló választásoknál.
13. Lükő Géza rendes conventi tagnak választatik.
14. Csider Károly megválasztása conventi póttagúl.
15. A rimaszombati egyesült prot. gimnáziumnak a segélyezés ügyében, az állammal kötött szerződése megerősítettik.
16. A főiskolai világi algondnoki, valamint az egyházkerületi tanácsbírói hivatalokra beadott szavazatok eredménye.
17. Alkalmas szavazási lapok készítése határoztatik.
18. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium leirata, melyben a népiskolai törzskönyvek ügyének támogatását kéri.
19. Ugyanazon minisztérium által az altisztek pályázati előnyének figyelembevételére ajánlitatik.
20. „ „ az osztrak-magyar és olasz állampolgárokat illető anyakönyvi kivonatok kiállítása iránt kötött egyezmény megküldetik.
21. „ „ a felekezeti középiskolák és más felekezetekhez tartozó hittanárok bevezetésére vonatkozó kimutató ív megküldetik.
22. „ „ az állami tanítóképezdek IV. osztályában a hit- és erkölcsstan tanítására hetenkint 1 óra adatik.
23. „ „ tudatja, hogy a pesti hazai első takarékpénztár kötvényei üzleti biztosítékul elfogadhatók.
24. „ „ az „Eötvös alap“ támogatását kéri.
25. „ „ intézkedik a Dr. Bukovinszky József-féle ösztöndíj pályázati ügyében.
26. „ „ a lelkészek támogatása kivántatik a tanköteles gyermekek összeírása körül.
27. „ „ a csurgói gimnáziumnak 8 osztályúvá való tétele tudomásul hozatik.
28. „ „ a tiroli származású egyének házasságkötésénél hatósági engedély mutatandó fel.
29. „ „ a siket-némák váci intézetében levő alapítvány betöltéséről értesit.
30. „ „ az érettségi vizsgák szabályrendelete megküldetik.

31. Az érettségi vizsgákra elnökök neveztetnek ki.
32. Az egyházkerületi számvevőszék jelentése a Kiss Károly, volt dékán által elkövetett sikkasztás ügyében.
33. Az egyházkerületi pénzügyi választmány szabályrendelet-javaslat készítésével bizatik meg.
34. A számvevőszék előterjesztése :
- 1) A papi özvegy-árvatár állásáról.
  - 2) A szükösi tárról.
  - 3) A hollandi tárról.
  - 4) A tolcsvai Nagy Gedeon alapítványról.
  - 5) Az alamizsna pénzeokről.
  - 6) Püspök úr fáradságáért köszönet szavaztatik.
  - 7) Közigazgatási pénztár állása.
  - 8) Vay-Mocsáry-féle alapítvány.
  - 9) Teleki-Szeremley alapítvány.
  - 10) Püspöki hivatalt illető pénztár.
  - 11) Gróf Vay József-féle alapítvány.
  - 12) Leánynöveldei pénztár.
  - 13) Tűz-kár biztosítási pénztár.
  - 14) A böcsi egyház utasittatik, hogy még 1881. évről elmaradt tűz-kár biztosítási díját fizesse ki.
  - 15) Ugyanerre utasittatik a borsii leányegyház.
  - 16) Ugyanerre a vajkóci és kis-kinizsi egyházak.
  - 17) Ugyanerre a salamoni egyház.
  - 18) A Vitéz alapítvány állása.
  - 19) A lekenyei iskolát illető alapítvány.
  - 20) Bakos Antalnak a felmentvény megadatik.
35. Bizony Ákos, egyházkerületi ügyész jelentése a tolcsvai Nagy Gedeon által az alsóborsodi egyház-megye javára tett alapítvány behajtásáról.
36. Láng Károly, missionariusnak 60 frt. segély szavaztatik meg.
37. Jelentetik, hogy a házankénti kérés jövőre meg nem engedtetik.
38. Elfogadtatik a Baldácsy alapítvány igazgatóságának azon ajánlata, melyszerént néhai Török Pál özvegye részére, az alapítvány jövedelméből 8000 frt. adassék.
39. Ugyanezen alapítvány bizottságának felhívása folytán intézkedés tétetik arra nézve, hogy mennyi fordittatik az alapítvány reánk eső jövedelméből a kijelölt célokra.
40. Az igazgató-tanács jegyzőkönyvi pontjainak tárgyalása és pedig :
- 1) Némely tőkék töröltetni rendeltetnek.
  - 2) Közöltetik a mult évi főiskolai számadás eredménye.
  - 3) Megengedtetik, hogy a tőketartozások a főiskolának takarékpénztárakban levő tőkéiből kifizetessenek.
  - 4) Az 1883. évi költségvetés összehasonlítása a tényleges bevétellel és kiadással.
  - 5) A folyó évi költségeloirányzat megerősittetik.
  - 6) Az igazgató-tanácsnak a györgytarlói birtokra vonatkozó intézkedései helyeslőleg tudomásul vétetnek.
  - 7) A kölcsön megszavazásra nézve tett indítvány elfogadtatik.
  - 8) Elhatároztatik, hogy egy pénzügyintézetnél 20 ezer forintnál több el nem helyezhető.
  - 9) A Horváth Mária alapba jövőre 4% tőkésitendő.
  - 10) Kovács Károly úr alapítólevelének leendő kiállítása bejelentetik.
  - 11) Némely ügyek elintézése nyári gyűlésünkre tűzetik ki.
41. A gazdasági választmány elnökének jelentése alapján :

- 1) A „Bodrogközi Tiszaszabályozó“ társulattal kötött szerződés jóváhagyatik.
- 2) Az igazgató-tanács véleményadásra kéretik fel, a főiskolának az országos kiállításban való részvétele ügyében.
42. A kázmárk-, léh-, rásony-, berencsi egyházak ügye végleg elintéztetik.
43. Sárkány Sámuel, telkibányai lelkész nyugdíjazása.
44. A szikszói egyház kántor-tanítói díjlevele megerősítettik.
45. Az abauj-szántói egyház lelkészi díjlevele helybenhagyatik.
46. Fűrjész Jenő, pető-szinyei lelkészszé lett megválasztása tudomásul vétetik.
47. Az abauji egyházmegyében történt tanítói változások.
48. Ugyanazon egyházmegye kérelme, a hirdetés útján begyűlt összegek kiosztására nézve.
49. A felső-novaji egyház kisajátítási szerződése megerősítettik.
50. A miskolci és ónodi helyettes lelkészek által a szükösi tár részére fizetendő összeg megállapittatik.
51. Az ónodi papválasztás ügye elintéztetik.
52. Az alsóborsodi egyházmegyéből két vallás-séreلمي ügy terjesztetik fel.
53. A nemes-bikki egyháznak megengedtetik, hogy jövőre állandó tanítót választhasson.
54. A miskolci, nemes-bikki, hevesi és sályi papválasztások tudomásul vétetnek.
55. Az aranyosi egyház lelkészi és tanítói díjlevelei megerősítettnek.
56. Az alsóborsodi tanító-testület kérelme a temetési stóla-ügyben.
57. Az ongai egyháznak megengedtetik, hogy két rendbeli ingatlant eladhasson.
58. A szentesi egyháznak, a lelkészi díjlevél alábbszállítására vonatkozó kérelme nem teljesítettik.
59. Patay Ferenc adománya a báji egyház részére, hálás köszönettel fogadtatik.
60. Az alsózempléni egyházmegyében történt lelkészi és tanítói választások tudomásul vétetnek.
61. A bodrog-keresztúri lelkésztanítói díjlevél megerősítettik.
62. A tizza-ladányi egyháznak a szükösi pénztárt illető 60 forintból 30 frt. adósságának törlesztésére engedélyeztetik.
63. Meczner Gyula úr alapítványi levelének kiállítása tudomásul vétetik.
64. Az alsózempléni egyházmegye tanító-testületének kérelme a tanítói testület egyházmegyei képviselésének tárgyában.
65. A felsőborsodi egyházmegye tanügyi bizottságának újjászervezése, tudomásul vétetik.
66. Ugyanazon egyházmegye kérelme a főleánynöveldeben felállíttatni szándékolt convictus ügyében.
67. Ugyanazon egyházmegyéből a közelebbi papi vizsgákra Takaró József és Debreczeni Bertalan küldetnek ki.
68. Ugyanazon egyházmegye felterjesztése a stóla-ügy rendezésére vonatkozólag.
69. Elhatároztatik, hogy a megválasztott, de hivatalát elfoglalni nem akaró gondnok vagy presbyter 5 frttól 30 frt. felmentési díjat köteles fizetni.
70. A felsőborsodi egyházmegyéből bejelentett vallásügyi sérelem, felterjesztés végett püspöki hivatalunkhoz tétetik át.
71. A szalonnai egyház 6 évre a heő-papi egyházhoz csatoltatik.
72. A hegymegi egyház lelkészi díjlevele megerősítettik.
73. A szendrő-ládi és felső-barcikai egyházak tanítói díjlevelei helybenhagyatnak.
74. A felsőborsodi egyházmegyében történt lelkészi és tanítói változások tudomásul vétetnek.
75. A málcái egyház ügyének megvizsgálására egyházkerületi küldöttség küldetnek.
76. Szombathy Antal kolbásai lelkésztanítóvá történt megválasztása tudomásul vétetik.
77. A felsőzempléni egyházmegyében történt tanítói változások bejelentetnek.
78. A gömöri egyházmegye némely egyházak osztályozására nézve tett változtatását jelenti be.
79. Ugyanazon egyházmegye jelenti, hogy a domesticára eddig 2175 frt. fizettetett be.
80. A zubogyi papi és az imolai, radnói tanítói díjlevelek megerősítettnek.

81. Simon Ábrahám lekenyei szegény tanítónak az özvegy-árvatárba befizetett díjai visszaadatnak.
82. A gömöri egyházban történt lelkészi és tanítói változások tudomásul vétetnek.
83. A jósvafői lelkészi és a szini tanítói díjlevelek megerősítettnek.
84. A tornai egyházmegyéből a nyári gyűlésre küldendő képviselők bejelentetnek.
85. A görgői egyház százéves ujjaszületésének alkalmából megtartott emlékünnepély örvendetes tudomásul vétetik.
86. Kassay Károly bezői tanító, a magyar nyelv terjesztése körül szerzett érdemeiért a minisztérium figyelmébe ajánltatik.
87. Az ungi egyházmegye előterjesztése a Horváth Mária-féle alapítvány állásáról.
88. Az ungi egyházmegye utasítatik, hogy a vajkóci egyház adóügyét tisztázza.
89. A Szondy-Kenesey alapítvány felől való rendelkezés.
90. Néhai Simon József lelkész 200 frt. hagyatéka a papi özvegy-árvatár részére, hálás köszönettel fogadtatik.
91. Özvegy Megyaszay Istvánnénak, a szántói papi jövedelem emelésére tett 100 frt. alapítványáért jegyzőkönyvileg köszönet mondatik.
92. A budapesti vakok-intézetének igazgatója jelentést tesz a József nádor által letéteményezett alapítvány ügyében.
93. A magyar északkeleti vasúti igazgatóság kedvezménye az egyházkerületi gyűlésekre utazók részére hálás köszönettel fogadtatik.
94. A közalap végrehajtó-bizottsága elnökének utasítása a közalaphól kérvényezők folyamodásának kiállítása ügyében.
95. A keszthelyi gazdasági intézet igazgatóságának értesítése a Vitéz-féle ösztöndíj ügyében.
96. Dezső Lajos, állami tanítóképezdei igazgató-tanár értesítése a képezdei vallástanítás ügyében.
97. Özvegy Lábos Menyhértné kérelme nem teljesítettik.
98. Várady Bálint előterjesztése az ilavai fegyházban egyházkerületünk területéről levő fegyencekről.
99. Zárnoky János, Komáromy János, Karla Gábor, Nemes Lajos segélykérési folyamodványa az egyházmegyékhez tétetik át.
100. Péter János részére 40 frt. segély utalványoztatik.
101. A felsőborsodi egyházmegye ítélete, a Mató János tanító és Fövenyessy Pál özvegye között felforgó vitás ügyben, helybenhagyatik.
102. Az egyházkerületi tanácsbírák napdíja meghatározottatik.
103. A testvér egyházkerületek okmány küldeményei köszönettel vétetnek.
104. Somossy Sándor, főiskolai joghallgató kérelme nem teljesítettik.
105. Az egyházi közalaphól folyamodók névsora.
106. A vadnai egyház országos segélygyűjtést kérő folyamodványa elutasítatik, de segélyezésre az illető egyházmegye figyelmébe ajánltatik.
107. A különféle segélyért folyamodók ügye az egyházmegyékhez tétetik át.
108. Az egyházkerületi hirdetésre ajánlottak névsora.
109. A jegyzőkönyvi pontok hitelesítése.

Fegyelmi ügy.

1. A Kolozsváry István és társai fegyelmi ügye.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 34., 14.
 Alsóborsodi egyházmegyét 34., 14., 50.
 Alsözempléni egyházmegyét 59., 62.
 Baldácsy alapítvány bizottságot 38.
 Bakos Antalt 34., 20.
 Bizony Tamást 31.
 Bööcsi egyházat 34., 14.
 Conventet 10., 11., 30.
 Csider Károlyt 14.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 32., 33.
 Espereseket 9., 107.
 Fejes Istvánt 31.
 Felsőzempléni egyházmegyét 34., 15.
 Felső-novaji egyházat 49.
 Főiskolai gazdasági választmányt 40., 3., 6., 7., 9., 41., 1.
 Főiskolai igazgató-tanácsot 41., 2.
 Főiskolai pénztári hivatalt 40., 1.
 Főiskolai tanári kart 8.
 Fráter Sándort 40., 6.
 Jegyzői kart 17.
 Kovács Károlyt 40., 10.
 Láng Károlyt 36.
 Lelkészvizsgáló-bizottságot 68.
 Dr. Lengyel Endrét 16., 75.
 Lükő Gézát 13.
 Makay Dánielt 16., 75.
 Patay Ferencet 59.
 Püspöki hivatalt 5., 9., 17., 29., 34., 6., 52., 56., 68., 70., 86., 92., 105.
 Rimaszombati gimn. igazgatóságot 15.
 Sárkány Sámuel 43.
 Teleky Pétert 16.
 Terhes Barnát 16., 75.
 Ungi esperest 16.
 Ungi egyházmegyét 34., 17., 88. 89.
 id. báró Vay Miklóst 6.
 ifj. báró Vay Miklóst 16.

